

Innkalling – offentlig versjon

Utvalg:	Kommunestyret
Møtested:	Kommunestyresalen
Dato:	28.11.2022
Tid:	Kl. 16:30

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel	
106/22	Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport "Arbeidsmiljø og ytringsklima"	
107/22	Kvalitets- og utviklingsmelding for Karmøyskolen 2021-2022	
108/22	Rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026	
109/22	Strategi for kompetansebehov og struktur	
110/22	Haugaland brann og redning IKS - endring av selskapsavtale	
111/22	Lokal strømstøtte og disponering av tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS	
112/22	Helsekonsekvensutredning Husøy	
113/22	Budsjettendringer 2022	
114/22	Endring av selskapsavtale i Karmsund Havn IKS - formål luftfart	
115/22	Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS - Haugesund Lufthavn Karmøy	
116/22	Møteplan 2023 - kommunestyret	
117/22	Plan 2069-1 - sluttbehandling - Tjøsvolltunet, Åkra	
118/22	Samlesak for referatsaker	
119/22	Samlesak for interpellasjoner	
120/22	Samlesak for spørsmål	
121/22	Krav om innløsning som følge av kommuneplanens arealdel etter pbl. § 15-1	U. off.

Karmøy, 17.11.2022

Jarle Nilsen
Ordfører

Saksbehandler: Lene Yvonne Kvilhaug

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
106/22	Kommunestyret	28.11.2022

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport "Arbeidsmiljø og ytringsklima"

Kontroll- og kvalitetsutvalgets forslag til vedtak:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Arbeidsmiljø og ytringsklima» til orientering.

Vedlegg:

Sak til kommunestyret - oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten "arbeidsmiljø og ytringsklima"

E-postoversendelse

Særutskrift 34-22 Karmøy

34-22 Oppfølging av rapport- arbeidsmiljø og ytringsklima

Rådmannens brev - Oppfølging av rapporten Arbeidsmiljø og ytringsklima

Rapport fra arbeidsgruppen - arbeidsmiljø og ytringsklima 2022

Rapport Arbeidsmiljøspesialistene

Saksbehandler: Bjørn Nøttum

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
023/22	Karmøy ungdomsråd	08.11.2022
038/22	Hovedutvalg oppvekst og kultur	09.11.2022
107/22	Kommunestyret	28.11.2022
105/22	Formannskapet	14.11.2022

Kvalitets- og utviklingsmelding for Karmøyskolen 2021-2022

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Rådmannens forslag til vedtak:

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2021 – 2022 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering.

Vedtak som innstilling fra Karmøy ungdomsråd - 08.11.2022 - 023/22

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2021 – 2022 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 09.11.2022 - 038/22

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2021 – 2022 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering.

Karmøy ungdomsråd 08.11.2022:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

KUR- 023/22 Vedtak:

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2021 – 2022 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 09.11.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HOK- 038/22 Vedtak:

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2021 – 2022 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering.

Saksutredning

Det er fastsatt i opplæringsloven at skoleeier plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Dette kalles en tilstandsrapport, men i Karmøy kommune har man utvidet rammene for denne rapporten og har derfor valgt å kalle den kvalitets- og utviklingsmelding. Kommunen er satt til å være skolemyndighet, og det er kommunestyret som formelt sett er skoleeier. Ut fra dette har kommunestyret et overordnet ansvar for at skolene gir en kvalitativt god og tilpasset opplæring for barn og unge.

Kvalitets- og utviklingsmeldingen er en del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Som et minimum skal meldingen omhandle læringsresultater, skolemiljø og gjennomføring i videregående skole. Overordnede mål for det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet er å bidra til kvalitetsutvikling på alle nivåer i grunnopplæringen og økt læringsutbytte for den enkelte elev.

Rådmannen har valgt å inkludere et fremtidsperspektiv i kvalitets- og utviklingsmeldingen. Dette presenteres i kapittel 3. Meldingen inneholder også et sammendrag, mens hovedområdene i meldingen er omtalt i kapittel 2. Det er gjort noen strukturelle endringer fra meldingen i fjor. De aller fleste tabellene ligger nå som vedlegg. Dette er gjort for å gjøre det lettere å lese meldingen som en sammenhengende tekst. Det er laget lenker til vedleggene slik at det skal være enkelt å finne frem til de aktuelle tabellene.

Rådmannen bruker blant annet kvalitets- og analysesystemet Insight fra Conexus i utarbeidelse og analyse av data. Dette verktøyet har så høy andel av elevresultatene i grunnskolen at man kan regne dette som et nasjonalt gjennomsnitt. Alle resultater og analyser baserer seg på skoleår og ikke kalenderår.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener at foreliggende kvalitets- og utviklingsmelding dekker de lovkrav som er gjeldende, og gir en god oversikt over tilstanden i og videre utviklingsarbeid for Karmøyskolen. Meldingen danner grunnlag for prioriteringer i kommunens kvalitetsarbeid, sammen med nasjonale styringsinitiativ.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Opplæringsloven § 13-3e.

Vedlegg:

Karmøyskolen 2021-2022 - Kvalitets- og utviklingsmelding-endelig

Saksbehandler: Øyvind Flatebø**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
034/22	Hovedutvalg oppvekst og kultur	05.10.2022
020/22	Karmøy ungdomsråd	05.10.2022
121/22	Hovedutvalg teknisk og miljø	25.10.2022
029/22	Eldrerådet	25.10.2022
030/22	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	25.10.2022
106/22	Formannskapet	14.11.2022
108/22	Kommunestyret	28.11.2022

Rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026

Rådmannens forslag til vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar rådmannens forslag til rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 05.10.2022 - 034/22

Karmøy kommunestyre vedtar rådmannens forslag til rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026.

Vedtak som innstilling fra Karmøy ungdomsråd - 05.10.2022 - 020/22

Ungdomsrådet ber om at det sees på mulighet for "meråpent" i de kommunale idrettshallene.

Karmøy kommunestyre vedtar rådmannens forslag til rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026.

Karmøy ungdomsråd 05.10.2022:

Behandling:

Ungdomsrådet stilte spørsmål ved om de hadde vært en naturlig høringsinstans i forbindelse med planen.

Sanna Larsen Mannes foreslo at det sees på muligheten for en ordning med "meråpent" slik som på biblioteket i idrettshallene til kommunen. Dette for å ha et tilbud til de som ønsker å trene utover ordinær treningstid.

Et enstemmig ungdomsråd støttet forslaget til Sanna Larsen Mannes og forslaget oversendes administrasjonen.

Innstilling enstemmig vedtatt.

KUR- 020/22 Vedtak:

Ungdomsrådet ber om at det sees på mulighet for "meråpent" i de kommunale idrettshallene.

Karmøy kommunestyre vedtar rådmannens forslag til rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 05.10.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt

HOK- 034/22 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar rådmannens forslag til rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026.

Eldrerådet 25.10.2022:

Behandling:

Reiersen, Hjelmås og Bjelland foreslo følgende fellesforslag:

Eldrerådet støtter enstemmig rådmannens innstilling.

Eldrerådet ønsker at en i handlingsplanen tar med universell utforming i arbeidet med eksisterende og nye turstier.

Fellesforslaget enstemmig vedtatt.

ELD- 029/22 Vedtak:

Eldrerådet støtter enstemmig rådmannens innstilling.

Eldrerådet ønsker at en i handlingsplanen tar med universell utforming i arbeidet med eksisterende og nye turstier.

Hovedutvalg teknisk og miljø 25.10.2022:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

HTM- 121/22 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar rådmannens forslag til rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 25.10.2022:

Behandling:

Stangeland foreslo:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ber kommunedirektøren igangsette prosesser for å få ferdigstilt lysløypene, Sletten / Revur og Almannamyrr.

Rådmannens innstilling med Stangelands forslag enstemmig vedtatt.

RFM- 030/22 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar rådmannens forslag til rullering av handlingsprogrammet Temaplan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ber kommunedirektøren igangsette prosesser for å få ferdigstilt lysløypene, Sletten / Revur og Almannamyrr.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Alle kommuner er pålagt av Kulturdepartementet å utarbeide temaplan for idrett og fysisk aktivitet. Dette er også en forutsetning for å kunne søke om spillemidler etter bestemmelsene om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Temaplan for idrett og fysisk aktivitet er en helhetlig plan for idrett og fysisk aktivitet i kommunen. Planen består av en tematisk del med klare føringer for det videre arbeidet innen feltet. Videre er det laget et handlingsprogram for utbygging av idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg i perioden. Departementet pålegger kommunen å rullere handlingsprogrammet hvert år og den tematiske delen hvert 4. år. Siste gjeldende plan ble vedtatt av kommunestyret 10.05.2021 og gjelder for perioden 2021-2024. Det er derfor kun handlingsprogrammet som er oppe til rullering nå.

Hovedmålsettinger i gjeldende plan er:

1. I Karmøy kommune skal alle som ønsker det ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
2. Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår, slik at idretten kan gi gode og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og unge.
3. Kommunen skal ha idrettsanlegg og friluftsområder i nærmiljøet hvor folk bor.

Handlingsprogrammet er et svært viktig dokument for kommunen og organisasjoner som søker om spillemidler. Det årlig vedtatte handlingsprogrammet danner grunnlaget for prioriteringen av spillemiddelsøknadene samt rekkefølgen på utbetaling av kommunalt tilskudd.

Det er viktig å presisere at plass på handlingsprogrammet ikke er en lovnad om at anlegget vil få tildelt spillemidler eller kommunalt tilskudd. Det er de årlige budsjettvedtakene som avgjør utbetaling av kommunalt tilskudd og svaret på spillemiddelsøknaden som avgjør om og når det tildeles spillemidler.

Karmøy kommune legger bestemmelsene om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet V-0732 fra kulturdepartementet til grunn for hvilke type anlegg som godkjennes og saksbehandling for øvrig (heretter kalt spillemiddelbestemmelsene). Det kan spesielt nevnes at anleggene skal være universelt utformet.

Etter bestemmelsene er det mulig å søke om spillemidler til:

- Ordinære anlegg (som også inkluderer rehabilitering av anlegg og større friluftsanlegg)

•Nærmiljøanlegg

Hovedregelen for ordinære idrettsanlegg er at det gis 20 % i kommunal støtte og 1/3 i spillemidler begrenset oppad til maksimalt godkjent kostnad fastsatt i spillemiddelbestemmelsene. Det ble gjort en endring i kommunal støtte ved sist hovedrullering. Tidligere var støtten 1/3 i kommunal støtte til foreningsbygde anlegg. For anlegg som søkte spillemidler og/eller hadde forhåndsgodkjenning før 31.02.2021 tildeles kommunalt tilskudd etter gammel ordning.

I tillegg er det fastsatt i temaplan at for anlegg med godkjent kostnad over kr. 15 millioner skal det fremmes egen politisk sak som fastsetter det kommunale tilskuddet.

For nærmiljøanlegg er tilskudd i spillemidler 50 %, begrenset oppad til kr. 300 000. Her er maksimal kommunal støtte begrenset til 20 % av godkjent kostnad.

Hvor stor andel av spillemidlene som hvert år tildeles Karmøy kommune er avhengig av en rekke faktorer. Blant annet anleggsdekning, antall søknader og søknadssum i vår kommune i forhold til de andre kommunene i fylket og ikke minst hvor mye som tildeles vårt fylke. I tillegg har fylkestinget vedtatt en modell for prioritering av ulike typer anlegg.

Den totale potten tildelt Rogaland fylkeskommune har økt betydelig de siste årene. Det var i 2022 kr. 184 millioner til fordeling. Det er en øking på omlag kr. 30 millioner. Spillemidlene som er til fordeling kommer fra en andel av overskuddet til Norsk tipping.

Siste fem år har gitt følgende utbetaling av spillemidler til ordinære anlegg og nærmiljøanlegg i Karmøy:

År	2022	2021	2020	2019	2018
Sum	15 134 000	8 517 000	9 088 000	6 242 000	6 262 000

Rogaland fylkeskommune har et stort etterslep i forhold til tilskudd av spillemidler. Omlag 29 % av godkjente søknader for ordinære anlegg fikk tilskudd. Når man ser på forholdstallene som legges til grunn, må søkere i Rogaland regne med å vente i 2 til 3 år før det kan ytes tilskudd, hvis man legger et kø-prinsipp til grunn. Det er noe kortere ventetid enn tidligere. Ventetiden vil være lengre i Karmøy grunnet stor kommunal søkermasse.

Den store økningen i tildeling skyldes i all hovedsak en kraftig økning i godkjent søknadssum for Karmøy sitt vedkommende. Blant annet er tre kommunale idrettshaller inne: Stangalandshallen. Åkrahallen og Vormedal idrettshall. Det ble totalt søkt om over 54 millioner i spillemidler. Tildelingen til Karmøy kommune i 2022 var noe under gjennomsnittlig tildeling i fylket. Ventetiden i fylket er beregnet fra når det er levert godkjente søknad og ikke fra når søkerne kommer inn på det kommunale handlingsprogrammet. Det er derfor viktig at søkerne ikke slår seg til ro med en plass på listen, men sender en faktisk søknad om spillemidler. Fra en kommer inn på det kommunale handlingsprogrammet til spillemidler tildeles tar det nå omlag 7 år.

Bakgrunnen for hvorfor det ikke sendes spillemiddelsøknad straks anlegget er kommet på handlingsprogrammet er forskjellige. Det kan f.eks. være eiendomsforhold (turveier), avventer reguleringsplaner eller byggesak, uavklart finansiering, behov for tid til planlegging m.m..

Med endring som ble foretatt i tilskuddssatsen for kommunalt tilskudd i hovedrulleringen vil ventetiden på kommunalt tilskudd gradvis bli kortere enn ventetiden for spillemidler. I år er det bevilget kommunalt tilskudd til idrettsanlegg med kr. 3,15 millioner. Det vil gi en anslått ventetid på over 5 år.

Årets rullering

Det er på vanlig måte utsendt invitasjon til aktuelle søkere om å komme med innspill. I tillegg er det bedt om tilbakemelding på status for de anleggene på handlingsprogrammet som ikke allerede er realisert. Det er også opplyst om at for anlegg det ikke gis tilbakemelding for eller som ikke har nødvendig fremdrift vil bli vurdert tatt ut av handlingsprogrammet.

Søkere som har fått utbetalt spillemidler og tildelt kommunalt tilskudd, er tatt ut av listen.

Dette gjelder:

Klubbdel idrettshall (Aktivitetssal, klubbhus, garderober, lager) ved søker Åkra idrettspark as

Kunstgressbane ved søker Åkra IL

Lagerlokale ved søker Skudeneshavn kajakkklubb

Rehabilitering kunstgressbane Åsebøen ved søker Kopervik idrettslag

Treningspark Visnes ved søker Hinderaker og Visnes vel

Klatreinstallasjon Åkraparken ved søker Karmøy kommune

Treningspark Vormedal ungdomsskole ved søker Karmøy kommune

Rehabilitering av ballbinge Vormedal skole ved søker Karmøy kommune

Treningspark Kopervik kulturhus ved søker Karmøy kommune

I tillegg er turvei Åkra (Tostemmen Speiderplassen) foreslått tatt ut av handlingsprogrammet.

Karmøy kommune melder i sitt innspill at de bevilgede midlene til turvei Åkra er i budsjettssammenheng flyttet til turvei Veia og Skudenenes. Det er derfor ikke avsatt midler i investeringsbudsjett til turvei på Åkra. Turveien er heller ikke regulert. Fremdriften i prosjektet er svært lav og det er på nåværende tidspunkt høyst uklart om prosjektet blir realisert. Selv om dette er et godt tiltak så har ikke tiltaket forankring i en helhetlig reguleringsplan, budsjettmessig dekning eller avsatt personellmessig ressurser til å jobbe med prosjektet. Det minnes samtidig om at listen rulleres hvert år. Endrer forutsetningene seg kan tiltakshaver komme tilbake med et oppdatert innspill ved senere rullering.

Spesielt om Fjord Motor Park

Handlingsprogrammet har siden 2006 inneholder en rekke tiltak knyttet til Fjord Motorpark:

Asfaltracingbane, dragracestripe, gokartbane, depot, hovedpitbygg, motocrossbane, ralley-/bil-/crosskartbane, drifting og taksebane luftsport.

Erverv av eiendom ved ekspropriering har vist seg å være nødvendig for realisering av prosjektet slik det er regulert og planlagt. Vedtak 40/21 i kommunestyret 10.05.21 setter en stopp for denne prosessen. Det ble fremmet krav om lovlighetskontroll av vedtaket. Statsforvalteren konkludert 09.11.2021 at vedtaket var lovlig.

Vedtaket 40/21 ble påklaget av Fjord Motor Park i brev av 31.05.2021. Kommunen fattet 20.09.2021 vedtak om å avvise klagen. Statsforvalteren stadfestet 13.06.2022 kommunens vedtak om å avvise klagen.

Det er sendt brev til Fjord Motorpark med anmodning om status for prosjektet. I tillegg er det sendt brev til banestyret på Helganes motorsenter, Karmøy trailklubb og Karmøy motocrossklubb som eventuelle bruker av anlegget. Det er ikke kommet tilbakemelding fra noen.

Selv om de idrettsmessige behovene for anlegget ikke er endret så synes fremdriften i prosjektet å være stoppet opp og det er på nåværende tidspunkt høyst uklart om prosjektet blir realisert. Ved å si nei til ekspropriasjon gir flertallet i kommunestyret også et politisk signal om at planene ikke kan realiseres som forutsatt. Det er det naturlig at handlingsprogrammet reflekterer.

Tiltak knyttet til Fjord Motorpark foreslås tatt ut av handlingsprogrammet.

En minner samtidig om at listen rulleres hvert år. Endrer forutsetningene seg kan tiltakshaver komme tilbake med et oppdatert innspill ved senere rulling. Kommunestyret står da fritt til å legge inn anlegge(ne) i handlingsprogrammet igjen.

Gjennomgang av innspill med kommentarer

Alle innspillene ligger vedlagt. For nærmere detaljer vises det til disse.

Rehabilitering av lys kunstgressbane ved Skudenes ungdoms- og idrettslag

Lysanlegget ble etablert i 2007. Det kan søkes om rehabilitering av lysanlegg dersom tilstandsrapport anbefaler dette etter 10 år. Utarbeidet tilstandsrapport fra ekstern part anbefaler rehabilitering. Rådgiver påpeker at eksisterende lysanlegg er i redusert befatning og ikke gir tilstrekkelig lysutbyttet. Det er energi- og driftsøkonomisk fordelaktig å rehabilitere anlegget. Ved en overgang fra halogenpærer til ledpærer vil energiforbruket reduseres med 50 % i tillegg til lengre levetid på lyspærene.

Fotball er klubbens hovedaktivitet. For å opprettholde og utvikle aktivitetene trenger klubben funksjonelle trenings- og kampfasiliteter. Rehabilitering av lysanlegg er et tilskuddsberettiget element etter spillemiddelbestemmelsene.

Rehabilitering av lys kunstgressbane foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som ordinært idrettsanlegg.

Klubblokaler i Storhall Karmøy

Storhall Karmøy har siden bygging av hallen hatt et stort uinnredet disponibelt areal i 2. etasje. Dette innredes nå for å knytte aktivitetene og administrasjonene til Sk. Vedavåg Karmøy og Storhallen Karmøy nærmere sammen. Administrasjonen til klubben vil ha kontorer i de nye lokalene. Klubblokalet skal dekke mange av nåværende aktiviteter på gammelt klubbhus samt tilrettelegge for nye som blant annet gruppeaktiviteter og dans. Mesteparten av dette vil foregå på kveldstid. Klubblokaler er tilskuddsberettiget element etter spillemiddelbestemmelsene. Det finnes allerede godkjente klubblokaler i Storhall Karmøy. Det har vært dialog med Rogaland fylkeskommune. De har godkjent at det kan gis spillemidler til ytterligere et lokale. Fysisk samlokalisering vil gjøre samarbeidet og drift lettere. Store deler av klubbens aktivitet foregår allerede i storhallen.

Klubblokaler foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som ordinært idrettsanlegg.

Rehabilitering av eksisterende kunstgressbane i fotballhall ved Avaldsnes idrettslag

Kunstgressbanen i fotballhallen på Avaldsnes ble etablert i 2011 og er nå den eldste banen på Karmøy som ikke er rehabilitert. Det kan søkes om rehabilitering av kunststoffdekke dersom tilstandsrapport anbefaler dette etter 10 år. Banen har hatt intensiv bruk og er veldig slitt. De innendørs fasilitetene er spesielt viktige for toppfotballen i vinterhalvåret. Utarbeidet tilstandsrapport fra Norges fotballforbund anbefaler rehabilitering. Fotball er klubbens hovedaktivitet. For å opprettholde og utvikle aktiviteten trenger klubben funksjonelle trenings- og kampfasiliteter.

Rehabilitering av kunstgress er et tilskuddsberettiget element etter spillemiddelbestemmelsene. Rehabiliteringen må følge det nye kapittelet i forurensingsforskriften (kapittel 23 A) som stiller krav til utforming og drift av idrettsbane. Forskriften regulerer idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale (gummigranulat). Hvis de bytter til et annet fyllmateriale, faller kravene til håndteringen av gummigranulat bort.

Rehabilitering av kunstgressbanen foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som ordinært idrettsanlegg.

Rehabilitering av lys kunstgressbane Karmøyhallen ved Kopervik idrettslag

Lysanlegget ble etablert i 2009. Det kan søkes om rehabilitering av lysanlegg dersom tilstandsrapport anbefaler dette etter 10 år. Utarbeidet tilstandsrapport fra ekstern part anbefaler rehabilitering. Rådgiver påpeker at eksisterende lysanlegg er i redusert forfatning og ikke gir tilstrekkelig lysutbytte. I tillegg er det vanskelig å få tak i reservedeler. Det vil være energi- og driftsøkonomisk fordelaktig å rehabilitere anlegget. Ved en overgang fra halogenpærer til ledpærer vil energiforbruket reduseres vesentlig i tillegg til lengre levetid på pærene.

Fotball er klubbens hovedaktivitet. For å opprettholde og utvikle aktivitetene trenger klubben funksjonelle trenings- og kampfasiliteter. Rehabilitering av lysanlegg er et tilskuddsberettiget element etter spillemiddelbestemmelsene.

Rehabilitering av lys foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som ordinært idrettsanlegg.

Rehabilitering av lys kunstgressbane Åsebøen ved Kopervik idrettslag

Lysanlegget ble etablert i 2011. Det kan søkes om rehabilitering av lysanlegg dersom tilstandsrapport anbefaler dette etter 10 år. Utarbeidet tilstandsrapport fra ekstern part anbefaler rehabilitering. Rådgiver påpeker at eksisterende lysanlegg er i redusert forfatning og ikke gir tilstrekkelig lysutbytte. I tillegg er det vanskelig å få tak i reservedeler. Det vil være energi- og driftsøkonomisk fordelaktig å rehabilitere anlegget. Ved en overgang til halogenpærer til ledpærer vil energiforbruket reduseres vesentlig i tillegg til lengre levetid på pærene. Sikkerhetsmessig vurderes anlegget til å være en risiko for omgivelsene, da armaturer og festeanordninger gradvis smuldrer og utgjør en fare for de som bruker eller oppholder seg under mastene.

Fotball er klubbens hovedaktivitet. For å opprettholde og utvikle aktiviteten trenger klubben funksjonelle trenings- og kampfasiliteter. Rehabilitering av lysanlegg er et tilskuddsberettiget element etter spillemiddelbestemmelsene.

Rehabilitering av lys foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som ordinært idrettsanlegg.

Aktivitetspark ved Veavågen skole ved Karmøy kommune

Begrunnelse for bygging av ny Veavågen skole med medfølgende uteområder er allerede vurdert av kommunestyret. Det er utarbeidet en helhetlig plan for uteområdet (se vedlegg). Aktivitetsparken inngår som en integrert del av dette sammen med mer tradisjonelt lekeplassutstyr (som ikke er tilskuddsberettiget). Aktivitetsanlegget/uteområdet erstatter uteområdet ved den gamle skolen. Etter bestemmelsene om spillemidler er aktivitetspark berettiget tilskudd som ordinært anlegg. For å kunne motta tilskudd må aktivitetsparken inneholde minimum 6 enkeltstående anleggstyper. Følgende tilskuddsberettigede elementer er planlagt: Ballbinge, sykkelbane med asfalt/terreng, ballbane/flerbruksflate, streetbasket, balanseløype og bordtennisbord.

Aktivitetspark foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som ordinært anlegg.

Rehabilitering av lys turvei Kopervik ved Karmøy kommune

Lysanlegget ble etablert i 1997. Det kan søkes om rehabilitering av lysanlegg dersom tilstandsrapport anbefaler dette etter 10 år. Det er krav ved rehabilitering at det foreligger tilstandsrapport ved søknad av spillemidler. Det vises i den sammenheng til utsendt brev i forbindelse med invitasjon til å komme med innspill: «*Det er en forutsetning for å bli vurdert at deres innspill tilfredsstiller disse minstekravene. I forbindelse med rehabilitering skal det foreligge tilstandsrapport jfr. bestemmelsene om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet punkt. 2.4.8.*». Det er her ikke utarbeidet noen helhetlig tilstandsrapport.

Dette er også et tiltak som krever kommunale bidrag/investeringer. Tiltaket er ikke i gjeldende budsjett for 2022 eller økonomiplan 2022-2025.

Selv om dette er et godt tiltak så tilfredsstiller ikke innspillet minstekravene til å bli vurdert.

Tiltakshaver anbefales å jobbe videre med tiltaket og komme tilbake med et oppdatert innspill ved

neste rullering.

Rehabilitering av lys turvei Bjørgene ved Karmøy kommune

Lysanlegget ble etablert i 2007. Det kan søkes om rehabilitering av lysanlegg dersom tilstandsrapport anbefaler dette etter 10 år. Det er krav ved rehabilitering at det foreligger tilstandsrapport ved søknad av spillemidler. Det vises i den sammenheng til utsendt brev i forbindelse med invitasjon til å komme med innspill: «Det er en forutsetning for å bli vurdert at deres innspill tilfredsstiller disse minstekravene. I forbindelse med rehabilitering skal det foreligge tilstandsrapport jfr. bestemmelsene om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet punkt. 2.4.8.». Det er her ikke utarbeidet noen helhetlig tilstandsrapport.

Dette er også et tiltak som krever kommunale bidrag/investeringer. Tiltaket er ikke i gjeldende budsjett for 2022 eller økonomiplan 2022-2025.

Selv om dette er et godt tiltak så tilfredsstiller ikke innspillet minstekravene til å bli vurdert.

Tiltakshaver anbefales å jobbe videre med tiltaket og komme tilbake med et oppdatert innspill ved neste rullering.

Universelt utformet turvei Avaldsnes kirke ved Karmøy kommune

Det har i gjennom mange år vært arbeidet med universelt utformet turvei fra Avaldsnes kirke til Bukkøy. Utbygging i det historiske området rundt Avaldsnes kirke må ivareta mange hensyn.

Godkjenning av trase for krever blant annet vedtatt reguleringsplan. Det er varslet oppstart av denne, men når dette arbeidet er ferdig er foreløpig ukjent. Både trase, lengde og utforming er således ikke kjent. Det er dermed ikke mulig å vurdere om dette er et tilskuddsberettiget tiltak.

Selv om dette er et godt tiltak så tilfredsstiller ikke innspillet minstekravene til å bli vurdert på nåværende tidspunkt. Tiltakshaver anbefales å jobbe videre med tiltaket og komme tilbake med et oppdatert innspill ved senere rullering.

Innebandybane (ute) ved Karmøy innebandyklubb

Karmøy Innebandyklubb ønsker å lage en utebane til innebandy, sentralt plassert ved Karmøyhallen i Kopervik. De ønsker å gjøre innebandy tilgjengelig for flere og for uorganisert aktivitet blant barn og unge som ikke spiller innebandy til vanlig. Beliggenheten er perfekt da dette er et område med mye «trafikk» av barn og ungdom og vil være et godt tilskudd til idrettsmangfoldet i området.

Innebandybane (ute) er et tilskuddsberettiget element etter spillemiddelbestemmelsene for nærmiljøanlegg.

Innebandybane (ute) foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som nærmiljøanlegg.

Hoppegrop Vormedal ungdomsskole ved Karmøy kommune

Begrunnelse for bygging av idrettshallen med medfølgende uteområder er allerede vurdert av kommunestyret. Det er utarbeidet en helhetlig plan for uteområdet (se vedlegg). Hoppegropen er en del av dette. Hoppegropen anlegges på deler av tidligere grusbane. Hoppegropen kan brukes av ungdomsskolen på dagtid og til organisert og uorganisert aktivitet ellers. Aktivitetsområdet er plassert midt i et tett befolket område så potensialet for bruk er stort. Hoppegrop er et tilskuddsberettiget element etter spillemiddelbestemmelsene for nærmiljøanlegg.

Hoppegrop foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som nærmiljøanlegg.

Paddelbane Vormedal ungdomsskole ved Karmøy kommune

Ved rehabilitering av Vormedal ungdomsskole og bygging av Vormedal idrettsutbygging ble utendørs asfaltert håndballbane benyttet som område for brakker. Etter at arbeidet avsluttes skal håndballbanen reetableres med asfalt. Det er kommet innspill fra FAU om at de ønsker å etablere en paddelbane på deler av området. Paddel er en populær sport i kraftig vekst. Anlegg vil appellere til skoleelevene i skoletiden og både unge og voksne i på ettermiddags/kveldstid. Dersom en tildeles spillemidler vil en i samarbeide med FAU og Karmøy kommune ved utbyggingsprosjektet økonomiske muligheter til å realisere anlegget. Paddelbane er et tilskuddsberettiget element etter

spillemiddelbestemmelsene for nærmiljøanlegg.

Paddelbane foreslås lagt inn i handlingsprogrammet som nærmiljøanlegg.

Forslag til handlingsprogram

Det har så langt vært et prinsipp i Karmøy at det ikke gjøres endringer i prioriteringene fra år til år. Dette av hensyn til forutsigbarhet. I Karmøy realiseres nesten alltid anleggene før en mottar spillemidler og/eller kommunalt tilskudd. Utbygger tar kostnadene og risikoen med finansiering i påvente av tilskudd ut fra en forventning om at tilskudd kommer i henhold til listen. Denne forutsigbarheten ønsker rådmannen å videreføre. Det er viktig å forstå at dersom nye anlegg legges inn fremme på listen er det søkerne lengre bak på listen som må betale i form av lengre ventetid og dermed større renteutgifter.

I handlingsprogrammene er det, i tråd med tidligere praksis, ikke gjort endringer i prioriteringene. Det er gjort noen justeringer av beløper. Faktiske kostnader og tilskuddsbeløp er lagt inn når disse er kjent. Nye tiltak som er forslått tatt med er ført inn nederst i handlingsprogrammet.

Det har over tid vært en vekst i handlingsprogrammet. Den er nå stoppet opp. I forslag til handlingsprogram er det lagt inn forslag om tiltak med spillemidler og kommunale tilskudd på henholdsvis rundt 4 millioner og 1,3 millioner.

Hvis en ser på de siste årenes utbetaling av spillemidler (ca. 9 millioner i snitt siste 5 år) og kommunalt tilskudd (3,1 millioner) vil forslaget til handlingsprogram medføre en liten reduksjon i ventetid for spillemidler og en vesentlig reduksjon i ventetid for kommunalt tilskudd.

(Tiltak markert i fet skrift har levert spillemiddelsøknad)

Ordinære anlegg

	Tiltak	Ansvar	Kostnad	Kom. tilskudd	Spillemidler	Merknad
1	Lysløype Sletten	Karmøy kommune	3 500 000		1 750 000	2006
2	Lysløype Skudenes	Karmøy kommune	2 300 000		1 150 000	2008
3	Idrettshall Åkra	Karmøy kommune	82 000 000		5 824 000	2014 Tildelt 11 973 000 tidligere
4	Idrettshall Stangaland	Karmøy kommune	46 000 000		5 000 000	2014 Tildelt 5 000 000 tidligere
5	Ridebane	Skudenes rytterklubb	3 100 000	620 000	1 000 000	2016
6	Idrettshall Vormedal	Karmøy kommune	46 000 000		10 000 000	2016
7	Riflebane Karmøy sentral-skytteranlegg	Karmøy jeger-, fiske- og naturvernforening	480 000	Utbetalt	160 000	2017
8	Rehabilitering klubbhus	Skudenes	4 871 000	1 500 000	1 500 000	2018
9	Utelager	Åkra idrettspark	3 156	1 000	1 000	2018

10	Rehabilitering kunstgress bane	as Åkra IL	000 3 004 000	000 1 000 000	000 1 000 000	2018
11	Kunstgressbane med lys	Kopervik IL	14 323 000	2 160 000	3 600 000	2018
12	Dekke friidrettsbane med lys	Kopervik IL	10 365 000	1 860 000	3 100 000	2018
13	Turvei Skarvedene (Torvastad)	Karmøy kommune	4 500 000		850 000	2 018
14	Rehabilitering garderobes	Sk. Nord	3 790 000	1 000 000	1 000 000	2019
15	Rehab. kunstgress	Torvastad IL	3 309 000	1 000 000	1 000 000	2019
16	Rehab. kunstgressbane	Sk. Nord	2 820000	940 000	940 000	2019
17	Rehab. kunstgressbane	Avaldsnes IL	4 582 000	1 000 000	1 000 000	2019
18	Rehab. gulv Håvikhallen	Karmøy kommune	1 438 000		479 000	2019
19	Ridehall med klubblokaler	Nord-Karmøy rideklubb	11 225 000	2 100 000	3 500 000	2020
20	Rehab. kunstgress Karmøyhallen	Kopervik IL	4 439 000	600 000	1 000 000	2020
21	O-kart Fotvatn	Kopervik IL	199 800	40 000	66 000	2020
22	Rehab. lys kunstgressbane	Kolnes IL	1 406 000	281 000	469 000	2021
23	Rehab. Lys	Sk. Vedavåg	813 000	162 000	271 000	2021
24	Rehab. Kunstgress	Ferkingstad il	3 028 000	600 000	550 000	2021
25	Naust	Friluftsrådet Vest	2 000 000		300 000	2021
26	Lagerlokale	Friluftsrådet Vest	3 000 000		900 000	2021
27	Lagerlokale	Kopervik IL	3 600 000	420 000	700 000	2021
28	Kunstgressbane 30x50m Vormedal	Karmøy kom.	2 321 000		700 000	2021
29	Dagsturhytte	Karmøy kommune	1 690 000		563 000	2021
30	Idrettshall (16x24m) Veavågen Skole	Karmøy kommune	30 000 000		4 000 000	2021
31	Rehab lys kunstgressbane	Skudenes UIL	500 000	100 000	167 000	
32	Rehab kunstgress Avaldsnes hall	Avaldsnes IL	1 406 000	240 000	400 000	
33	Rehab lys Karmøyhallen	Kopervik IL	1 271 000	254 000	450 000	
34	Rehab lys Åsebøen	Kopervik IL	1 271 000	254 000	419 000	
35	Klubblokaler	Storhall Karmøy	2 370	300 000	500	

36	Akt.park Veavågen skole	Karmøy kommune	000 6 000 000		000 2 000 000	
	Nærmiljøanlegg					
	Tiltak	Ansvar	Kostnad	Kom. Tilskudd	Spillemidler	Merknad
1	Skateanlegg	Kolnes IL	600 000	120 000	300 000	2014
2	Tennisbane (Karmøyhallen)	Karmøy kommune	796 543		300 000	2019
3	Treningspark Liarlund	Kopervik IL	300 000	60 000	150 000	2020
4	Tuftepark Åsebøen	Kopervik IL	605 205	120 000	300 000	2020
5	Pumptrackbane	Kolnes IL	781 000	120 000	300 000	2021
6	Treningspark	Kolnes IL	775 000	120 000	300 000	2021
7	Rehab. Ballbinge Mykje	Karmøy kommune	531 000		266 000	2021
8	Innebandybane	Karmøy innebandyklubb	800 000	120 000	300 000	
9	Hoppegrop Vormedal u-skole	Karmøy kommune	250 000		125 000	
10	Paddelbane Vormedal u-skole	Karmøy kommune	800 000		300 000	

Idrettsrådets behandling

Karmøy idrettsråd har fått presentert alle innspillene. Idrettsrådet og Karmøy kommune ved rådgiver idrett ble i møte 05.09.2022 enig om et felles forslag til handlingsprogram 2023-2026.

Forslaget som her presenteres er i tråd med dette.

Rådmannens kommentarer

Handlingsprogrammet til temaplan for idrett og fysisk aktivitet er et dokument som må rulleres årlig for å være kvalifisert til å søke spillemidler. Handlingsprogrammet er et nødvendig redskap for å sikre en forsvarlig prioritering av spillemidler og kommunalt tilskudd.

Rådmannen har over lang tid vært bekymret over den lange ventetiden det er for å få spillemidler/kommunalt tilskudd i Karmøy kommune. Det er derfor positivt at årets rullering ikke medfører lengre ventetid på spillemidler og gir en kortere ventetid for kommunalt tilskudd. Det er i tråd med intensjonen bak endringen i regelverket som ble gjort i hovedrulleringen. Det er også positivt at det er en dreining fra nybygg mot rehabilitering samt fokus på energiøkonomisering. Det er god utnyttelse av ressurser at levetiden på eksisterende anlegg blir forlenget.

Rådmannen foreslår i år å ta ut tiltak knyttet til Fjord Motorpark. Det er konsekvens av at det ikke er fremdrift i planene og en oppfølging av at kommunestyres flertall ikke ønsker å ekspropriere areal til formålet.

Det har vært et prinsipp i Karmøy at det ikke gjøres endringer i prioriteringene fra år til år. Det har

gitt en forutsigbarhet som har gjort at mange lag og foreninger har valgt å bygge anlegg før tilskudd foreligger. Dette til stor glede for brukerne. Denne forutsigbarheten ønsker Rådmannen å videreføre. I behandlingen av årets innspill er tiltakene som gjelder rehabilitering lagt inn med de eldste først. Ellers er det vektlagt om organisasjonen allerede er høyt prioritert med andre prosjekter på listen. Kommunale prosjekter prioritert nederst. Rådmannen mener at tiltak initiert av lag og foreninger bør prioriteres foran.

Rådmannen gjør spesielt oppmerksom på at plass på handlingsprogrammet ikke anses som en lovnad om fremtidige tildelinger. Det er de årlige budsjettvedtakene som avgjør utbetaling av kommunalt tilskudd og svaret på spillemiddelsøknaden som avgjør om og når det tildeles spillemidler.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen anbefaler at handlingsprogrammet blir vedtatt slik det er foreslått. Dette er også i samsvar med anbefalingen til Karmøy idrettsråd.

Vedlegg:

Invitasjon til innspill

Innspill naturforvalter

Vedlegg innspill naturforvalter kostnadsoverslag

Innspill til rulleringsplan fra Kopervik idrettslag - rehabilitering flomlys Åsebøen sør

Vedlegg 01 Budsjettpris KIL Åsebøen sør

Vedlegg 02 OptiVision LED gen3.5

Vedlegg 03-perfect-play-brochure

Vedlegg 04 Tilstandsrapport Åsebøen Sør

Innspill til rulleringsplan fra Kopervik idrettslag - rehabilitering flomlys Karmøyhallen

Vedlegg 01 Budsjettpris KIL Karmøyhallen

Vedlegg 02 OptiVision LED gen3.5

Vedlegg 03-perfect-play-brochure

Vedlegg 04 Tilstandsrapport Karmøyhallen

Innspill fra Karmøy innebandyklubb - temaplan for idrett og fysisk aktivitet

Innspill rehabilitering av kunstgress i Avaldsneshallen

Vedlegg tilstandsrapport Avaldsneshallen

Innspill fra Storhall Karmøy - temaplan for idrett og fysisk aktivitet

Vedlegg 1 Klubblokaleaktivitetsrom.

Vedlegg 2 Budsjett innredning klubblokale_aktivitetsrom

Innspill - temaplan for idrett og fysisk aktivitet handlingsprogram 2023-2026 - nærmiljøanlegg ved Veavågen skole

Vedlegg Veavågen skole foreløpig oversiktsplan

Innspill - temaplan for idrett og fysisk aktivitet - Padelbane ved Vormedal idrettshall/Vormedal ungdomsskole

Innspill Temaplan for idrett og fysisk aktivitet handlingsprogram - hoppegrop ved Vormedal idrettshall

Vedlegg hoppegrop situasjonsplan

Innspill rehabilitering av lys kunstgressbane SUIL

Saksbehandler: Øystein Hagerup**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
120/22	Hovedutvalg teknisk og miljø	25.10.2022
030/22	Eldrerådet	25.10.2022
031/22	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	25.10.2022
026/22	Hovedutvalg helse og omsorg	26.10.2022
035/22	Hovedutvalg oppvekst og kultur	05.10.2022
015/22	Hovedutvalg administrasjon	27.10.2022
107/22	Formannskapet	14.11.2022
109/22	Kommunestyret	28.11.2022

Strategi for kompetansebehov og struktur

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkompetanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktsmessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 05.10.2022 - 035/22

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkompetanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktsmessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg helse og omsorg - 26.10.2022 - 026/22

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkompetanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktsmessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg administrasjon - 27.10.2022 - 015/22

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.

2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkomeptanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktismessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.
  - e. Kommunen skal involvere private aktører og frivilligheten som viktige momenter i å nå målene for tjenesteyting.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 05.10.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HOK- 035/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkomeptanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktismessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Eldrerådet 25.10.2022:

Behandling:

Reiersen foreslo:

Eldrerådet støtter enstemmig rådmannens innstilling.

I saksutredningen (Sammendrag) står følgende som en viktig begrunnelse for saken:

Fremover vil Norge stå i en demografisk utvikling hvor vi vil ha høy vekst i antall innbyggere i aldersgrupper som er store forbrukere av offentlige tjenester. Norge vil være i en situasjon med høy vekst i antall brukere og lav vekst i antall tilgjengelige arbeidstakere. De siste befolkningsprognosene til SSB tilsier at Norge de neste 20 årene vil vokse med om lag 500 000 mennensker. 95 prosent av denne veksten vil være innbyggere over 67 år. Veksten i aldersgruppen over 90 år vil alene være omtrent like stor som veksten i aldersgruppen 20-66 år.

Med dette som bakgrunn mener eldrerådet at det vil være feil og ikke ta med arbeid med stortingsmelding **nr. 15 Leva hele livet** i planene for framtiden og skaffe kompetanse til implementering av arbeidet med meldingen.

ELD- 030/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkompetanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktsmessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

I saksutredningen (Sammendrag) står følgende som en viktig begrunnelse for saken:
Fremover vil Norge stå i en demografisk utvikling hvor vi vil ha høy vekst i antall innbyggere i aldersgrupper som er store forbrukere av offentlige tjenester. Norge vil være i en situasjon med høy vekst i antall brukere og lav vekst i antall tilgjengelige arbeidstakere. De siste befolkningsprognosene til SSB tilsier at Norge de neste 20 årene vil vokse med om lag 500 000 mennensker. 95 prosent av denne veksten vil være innbyggere over 67 år. Veksten i aldersgruppen over 90 år vil alene være omtrent like stor som veksten i aldersgruppen 20-66 år.

Med dette som bakgrunn mener eldrerådet at det vil være feil og ikke ta med arbeid

med stortingsmelding nr. 15 **Leva hele livet** i planene for framtiden og skaffe kompetanse til implementering av arbeidet med meldingen.

Hovedutvalg teknisk og miljø 25.10.2022:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

HTM- 120/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkompetanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktsmessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 25.10.2022:

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne støtter enstemmig rådmannens innstilling.

RFM- 031/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:

- a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
- b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkomeptanse.
- c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
- d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktismessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Hovedutvalg helse og omsorg 26.10.2022:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

HHO- 026/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkomeptanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktismessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Hovedutvalg administrasjon 27.10.2022:

Behandling:

Nytt underpunkt til hovedpunkt 3 - Dag Inge Aarhus (H), foreslått av Dag Inge Aarhus, Høyre

5. Kommunen i større grad skal involvere private aktører og frivilligheten som viktige momenter i å nå målene for tjenesteyting.

Revidert forslag II Aarhus (A), foreslått av Dag Inge Aarhus, Høyre

5. Kommunen skal involvere private aktører og frivilligheten som viktige momenter i å nå målene for tjenesteyting.

Aarhus (H) foreslo:

Kommunen i større grad skal involvere private aktører og frivilligheten som viktige momenter i å nå målene for tjenesteyting.

Aarhus forslag fikk 4 stemmer (H 2, Frp 1 og Sp 1) og falt.

Aarhus (H) forslag 2:

Kommunen skal involvere private aktører og frivilligheten som viktige momenter i å nå målene for tjenesteyting.

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Aarhus forslag 2 vedtatt med 8 stemmer mot 3 stemmer (Hansen - Fagforening LO), Heimtun - UNIO og Sandhåland - YS).

HUA- 015/22 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar orientering om pågående strukturprosesser til orientering.
2. Karmøy kommune skal ha en strategi for organisasjonsstruktur som bidrar til å realisere samfunnsdelens mål om at Karmøy kommune skal ha virkemidlene og de nødvendige samskapsningsarenaene for å utvikle et bærekraftig samfunn, herunder en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid.
3. Karmøy kommunestyre legger til grunn at kommunen skal organisere sin tjenesteproduksjon for å best mulig oppnå at:
  - a. Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommunenplanens samfunnsdel).
  - b. Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkompetanse.
  - c. Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
  - d. Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktsmessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.
  - e. Kommunen skal involvere private aktører og frivilligheten som viktige momenter i å nå målene for tjenesteyting.

Saksutredning Sammendrag

Bakgrunn for saken

Behov for å være i forkant for å møte fremtidige behov

Det er godt dokumentert i for eksempel regjeringens perspektivmelding og andre dokumenter at den demografiske utviklingen vil utfordre både den økonomiske og sosiale bærekraften når vi ser frem i tid. Som samfunn møter vi mer krevende utfordringer blant annet gjennom endringer i befolkningen, arbeidslivet og endrede økonomiske forutsetninger. Dette vil påvirke kommunene i stor grad. Både når det gjelder sammensetningen av brukere og tjenester, hvordan kommunene skal organisere tjenestene og hvordan kommunene skal sikre at vi har nok og riktig kompetanse til å sikre den kvaliteten på tjenestene som er nødvendig. Kommunene merker utfordringene også i dag, men det må legges til grunn at disse utfordringene vil vokse seg stadig større i årene fremover. For kommunen vil en utfordring være å finne løsninger før utfordringene blir for store.

Kompetansebehov og rekruttering

Menneskelige ressurser står for den klart største delen av Norges nasjonalformue. Tilgangen på denne humankapitalen, nok hender og tilstrekkelig mange kompetente hoder, er helt sentralt om vi som kommune skal lykkes med å levere de tjenestene våre innbyggere trenger. Et utviklingstrekk i samfunnet er at dette ikke er noe vi kan ta for gitt.

Fremover vil Norge stå i en demografisk utvikling hvor vi vil ha høy vekst i antall innbyggere i aldersgrupper som er store forbrukere av offentlige tjenester. Norge vil være i en situasjon med høy vekst i antall brukere og lav vekst i antall tilgjengelige arbeidstakere. De siste befolkningsprognosene til SSB tilsier at Norge de neste 20 årene vil vokse med om lag 500 000 mennensker. 95 prosent av denne veksten vil være innbyggere over 67 år. Veksten i aldersgruppen over 90 år vil alene være omtrent like stor som veksten i aldersgruppen 20-66 år.

I regjeringens perspektivmelding er det anslått at Norge vil trenge 110 000 flere årsverk til helse- og omsorgstjenester de neste 15-20 årene. Dette er langt flere enn hele den forventende veksten i yrkesaktiv befolkning.

En naturlig konsekvens av dette vil være økt konkurranse om den tilgjengelige arbeidskraften. Flere kommuner opplever allerede i dag at det å få tak i rett og tilstrekkelig kompetanse ikke er noe som løses av å ha økonomiske midler, men at det er tilgangen på personell som er den knappe faktoren.

Rekruttering av fagpersonell er allerede en av de største arbeidsgiverutfordringene i norske kommuner. I dag gjelder dette aller mest for enkelte faggrupper innen helse. I kommunesektorens arbeidsgivermonitor for 2021 svarer rundt eller over 80 prosent av kommunene at det er utfordrende å rekruttere sykepleiere, leger, psykologer og vernepleiere – og for mange av disse er dette allerede *meget* utfordrende. Dette gjelder i varierende grad også en del andre yrkesgrupper, og det er nærliggende å forvente at dette vil gjelde stadig flere yrkesgrupper i årene fremover, når forholdet mellom behovet for arbeidskraft og tilgangen på arbeidskraft kan bli stadig mer presset.

For Karmøy kommune vil det i lys av dette være viktig å fremstå som en attraktiv arbeidsplass. I kommunens samfunnsdel er dette beskrevet som et mål: For å tiltrekke, utvikle og ta vare på kompetente ansatte skal kommunen være regionens foretrukne arbeidsgiver hvor ansatte opplever mestring og inspirasjon.

Dette er et ambisiøst mål hvor kommunen må jobbe på flere områder. En del av arbeidet frem til nå har vært forankret i arbeidsgiverstrategi 2018-2023 som omhandlet tre prioriterte delmål: (1) Bygge inspirerende lederskap, (2) gjøre hverandre gode og (3) være i forkant av framtidige behov. Administrasjonen har satt i gang et arbeid for å revidere denne planen til en ny fremtidsrettet organisasjonsstrategi.

Karmøy kommunestyre vedtok i juni 2021 å be rådmannen starte opp en gjennomgang av kommunens driftsstruktur, innen blant annet skole, barnehager, institusjon, boliger og helse. Dette ble vedtatt i en sak som omhandlet strategi for bærekraftig kommuneøkonomi. Enkelte saker er kommet til behandling, som omtalt under. I arbeidet med disse sakene har det vært viktig å se på

hvordan struktur og organisering påvirker kommunens evne til å bygge sterke og robuste fagmiljøer som er attraktive for nåværende og fremtidige arbeidstakere.

Der strukturspørsmål tidligere gjerne handlet mest om en avveining av økonomiske stordriftsfordeler og innbyggernes nærhet til tjenestetilbudet, vil det være fremover være et stadig større behov for å stille spørsmål til ikke bare hvor innbyggerne ønsker å få sine tjenester – men også hvordan tjenestene rigges for å tiltrekke og beholde fagkompetansen som trengs for å drive tjenestene med ønsket kvalitet.

Samskaping og samarbeid

Kommuneplanens samfunnsdel, som ble vedtatt i juni 2022, skal være førende for hvordan Karmøy kommune skal ta tak i utfordringsbildet som Karmøy står over for, og på den måten sikre at vi sammen skaper en inkluderende og bærekraftig kommune. Samfunnsdelen sier også noe om hvordan kommunen skal utvikle seg for å lykkes med disse omstillingene. Et viktig hovedmål er knyttet til FNs bærekraftsmål 17 *Samarbeid for å nå målene* – som i samfunnsdelen er konkretisert slik:

	Karmøy kommune har virkemidlene og de nødvendige samskapingsarenaene som trengs for å utvikle et bærekraftig samfunn.

Bakgrunnen for dette hovedmålet er at når problemstillinger og målstrukturer er sammensatte, må kommunen utvikle nye arbeidsmetoder og samarbeidsrelasjoner for å ta ut det fulle potensialet både internt i kommunen og ut mot andre aktører kommunen kan jobbe sammen med for å få til innovasjon og finne nye gode løsninger.

Kommune 3.0 er et begrep som brukes for å beskrive den nye kommunerollen. Dette defineres av hvordan kommunen sammen med andre aktører lager løsninger – «hva vi kan få til i fellesskap». Dette er utfra en erkjennelse av at ingen aktører alene har tilstrekkelig kunnskap og ressurser alene, men at det eksisterer en gjensidig avhengighet for å utvikle løsninger i fellesskap. For kommunen er det viktig å våge og mobilere til samarbeid om nye måter å gjøre ting på.

Det er derfor viktig at Karmøy kommune har en organisasjonskultur – og en organisasjonsstruktur – som fremmer samskaping og samarbeid. Dette er derfor også viktige delmål for kommunen.

Kompetanse og struktur

Kommunen vil fremover arbeide med en ny organisasjonsstrategi. Strategien skal bygge videre på målene i samfunnsdelen, og det vil blant annet se på tiltak som gjør at kommunen kan lykkes med å beholde, utvikle og tiltrekke nok og riktig fagkompetanse. Måten kommunen driver sine tjenester vil være en del av dette arbeidet. En rekke ulike faktorer vil påvirke hva som gir robuste og gode fagmiljøer. Det er grunn til å tro at en viss minstestørrelse kan ha betydning. Det kan være kritisk for å utnytte faglige, økonomiske og administrative ressurser på en fleksibel måte. Men det å ha en større gruppe av fagpersoner samlet kan også ha betydning for å oppnå et visst nivå av spesialisering, en opplevelse av fagfellesskap og gi muligheter for å lage karriereveier og roller som er attraktive. I sum kan dette gjøre kommunen bedre rustet til å møte et samfunn som blir stadig mer spesialisert og som krever et stadig mer komplekst samspill både internt og eksternt. Fagmiljøer av en viss størrelse kan også være mer attraktive samarbeidsparter for eksterne aktører.

Pågående saker

Siden vedtaket i juni 2021 har administrasjonen jobbet videre med struktursaker, og enkelte slike

saker er fremmet, eller er under behandling.

Interkommunal legevakt

Formannskapet hadde 24. februar til behandling sak om interkommunal legevakt. I saken pekes det på at kommunene på Haugalandet står overfor store utfordringer med rekruttering av leger, noe som forventes å bli en økende utfordring i tiden fremover. I saken ble det fremhevet at etablering av en felles interkommunal legevakt for Karmøy, Tysvær og Bokn vil kunne gi et godt fagmiljø innen akuttmedisin og beredskap. For eksempel vil detet gjøre det mulig å ha flere leger og sykepleiere på vakt samtidig, noe som vil styrke det faglige miljøet, sammenlignet med en kommunal legevakt i Karmøy. Dette ble fremhevet som viktig fordi særlig yngre leger ønsker et større faglig fellesskap ved akuttmedisinske oppgaver. Et slikt samarbeid vil også gi lavere vaktbelastning for legene. I saken var dette viktige argumenter for at et slikt tiltak vil kunne styrke rekrutteringen av fastleger til alle kommunene i samarbeidet, noe som allerede er en stor utfordring. Dette alternativet fremstod også som økonomisk mest gunstig. Saken ble vedtatt utsatt, blant annet i påvente av avklaringer fra Haugesund kommune om hvorvidt det er aktuelt med et samarbeid som også inkluderer Haugesund, Sveio og Utsira.

Haugaland IKT

Karmøy kommunestyre vedtok 13. juni å etablere Haugaland IKT som et kommunalt oppgavefellesskap med en felles IKT-enhet for Karmøy og Tysvær kommune. Dette vil øke antall ansatte fra 9 i Karmøy til 16 i den nye enheten. Rekruttering og kompetanse var et av argumentene for en slik enhet. Kommune IKT-avdelinger har historisk sett hatt hovedfokus på daglig drift. Digitalisering og stadig økt bruk av IKT i tjenesteproduksjonen øker kompleksiteten og gir oppgaver til kontinuerlig utviklingsarbeid. For å kunne møte fremtidens utfordringer både faglig og med tanke på rekruttering er vurderingen at et slikt samarbeid kan gjøre kommunene mer attraktive for arbeidstakerne, blant annet på grunn av større fagmiljø som igjen gir muligheter for mer spesialisering. Det konkurreres i et marked med knapphet på ressurser, noe som gjør det viktig for kommunen å være en attraktiv arbeidsgiver for ansatte med aktuell kompetanse. Samarbeidet skal etableres fra 1.1.2023. På et senere tidspunkt kan det være aktuelt at flere kommuner slutter seg til enheten.

Innenfor de administrative områdene har det de siste årene også blitt etablert et kommunalt samarbeid på kommuneadvokatområdet, hvor Juridisk avdeling med base i Karmøy også ivaretar oppgaver for Tysvær, Vindafjord, Etne, Sauda og Suldal kommuner. Dette har bidratt til et større fagmiljø og redusert sårbarhet.

Det ble i 2021 også etablert et kommunalt oppgavefellesskap med Haugesund og Tysvær om bedriftshelsetjeneste.

Skolesak sone 2

Bygging av en ny skole på Åkra har vært oppe til drøfting ved ulike anledninger i over 20 år. Skoletomt til formålet ble avsatt i reguleringsplan i 2011, og i 2016 kjøpte kommunen tomt som ligger i tilknytning til Åkra Idrettspark.

I juni 2021, sak KST 086/21, fikk kommunestyret til behandling sak med en foreløpig utredning av skolestruktur i Sone 2. I rådmannens forslag til vedtak da, ble det anbefalt videre utredning av alternativet som innebærer en sammenslåing av de tre skolene Grindhaug, Ådland og Åkra i ett nytt skolebygg. Basert på den samlede kunnskap rådmannen i dag sitter med i forhold til samfunnsøkonomiske effekter ved realiseringen av et slikt prosjekt, sett opp mot andre alternativer, inkludert erfaringer med sammenslåing av skoler, fremstår dette som den beste og mest fremtidsrettede løsningen

Kommunestyret i Karmøy behandlet sak om ny skole i sone 2 den 19.9.22. Det ble i den saken vedtatt å bygge én ny skole på allerede ervervet tomt på Åkra, til erstatning for barneskolene Grindhaug,

Ådland og Åkra. Skolene Grindhaug, Ådland og Åkra blir da lagt ned når ny skole står klar..

Hovedbrannstasjon

Karmøy kommune er majoritetseier i Haugaland brann og redning IKS (HBR). I sist vedtatte investeringsplan ligger det inne to investeringsprosjekter som vil medføre betydelige endringer i driftsstrukturene for selskapets drift i Karmøy. Ny hovedbrannstasjon på Raglamyr ble politisk behandlet i Karmøy kommune i mai 2022. Den nye hovedbrannstasjonen skal romme HBR sine administrativt ansatte, men vil også erstatte dagens brannstasjoner på Bø og Vormedal. Den skal også fungere som logistikkstasjon for øvrige stasjoner i HBR sitt virkeområde, noe som gjør at disse ikke trenger å bygge vaskefasiliteter. En del av målsettingen med HBR var å få økt kompetanse, effektivitet og kvalitet. For å få dette til er det helt nødvendig å samle fagmiljøet. Etter planen skal hovedbrannstasjonen så ferdig høsten 2024. Når det gjelder øvrige strukturendringer i Karmøy, så skal det også bygges ny brannstasjon på Veavågen. Dette skal ivareta at det behov for kaserneing og en realisering av den brannordningen som er fastsatt i selskapsavtalen til HBR. Stasjonen vil erstatte dagens brannstasjoner i Kopervik og Åkrehamn.

Samlokalisert nybygg for Kriesesenter Vekst IKS

I regi av Kriesesenter Vest IKS pågår det også en sak om bygging av nytt samlokalisert bygg for kriesesenteret. Kommunestyret hadde saken til behandling 7. februar hvor en sluttet seg til at Kriesesenter Vest IKS arbeidet videre med planene, og at selskapet frem til neste behandling skulle arbeide videre med blant annet kostnadsreduksjoner og mulige effektiviseringstgevinster. I saken argumenteres det blant annet med at et samlokalisert senter vil gi et bedre faglig tilbud til brukerne enn det man oppnår med dagens desentraliserte tilbud, og at man på denne måten kan sikre faglige stordriftsfordeler. Saken skal komme opp til ny behandling.

Strukturelle grep i helsetjenestene

I helsestasjons- og skolehelsetjenesten har det over tid vært utfordrende å opprettholde full drift i alle helsestasjonene pga. knapphet på personell. Skudenenes og Åkra helsestasjoner har nå en effektiv samdrift med bedre utnyttelse av legeressurs og mindre alenetid for helsesykepleiere. Avaldsnes og Norheim helsestasjon (Oasen) har også hatt samdrift i en periode. Fra nyttår 2023 flytter begge helsestasjonene inn i nyoppussede og funksjonelle lokaler i Oasen storsenter. Jordmødrene har også fremmet ønske om samlokalisering midt i kommunen på bakgrunn av ønsket om et større fagmiljø. Samlokasjon av jordmortjenesten ble vedtatt politisk i hovedutvalg helse og omsorg den 28.04.2021. Det jobbes med å iverksette dette i løpet av 2023.

I plan for legetjenesten fremholdes at flerlegesentre er mer robuste enn solopraksiser. Et fastlegekontor bør ha en størrelse på mellom 4-6 leger. Bygnes kommunale legesenter har nå 5 leger + lege i spesialisering. Avaldsnes kommunale legesenter er etablert for å ivareta ubesatte hjemler i næringsdrift. Dersom dette består vil det være fornuftig å øke antall leger til minimum 4 leger eller å vurdere samlokalisering med Bygnes kommunale legesenter. Det jobbes for å imøtekomme flere fastleger ved private legekontors ønsker om å få inn flere leger som kan dele på faste utgifter og som kan gi faglig støtte og avlaste hverandre ved fravær. Fastleger i næringsdrift har selv innflytelse på hvor de vil være lokalisert, og utviklingen må skje gradvis og i et samarbeid.

Det arbeides med å samlokalisere rus- og psykisk helsetjenestene i nye lokaler, og det planlegges med kjøp av Kopparen til dette formålet. ROP vil da samlokalisere tjenestene: ROP hjemmetjeneste, boligoppfølging, ruskonsulenter, lavterskeltilbudet inkludert helsedelen (sykepleiergruppen, lege, rask psykisk helsehjelp med psykolog og deler av aktivitetstilbudet). Dette vil gi positive effekter for samhandling, kompetanse, turnusplanlegging, økonomisk drift og bidra til bedre rekruttering.

Tett på

I mai 2020 ble det vedtatt å opprette enheten «Tett på i Karmøybarnehagene», der aktiviteter knyttet til styrket tilbud til førskolebarn samles, koordineres og ledes. Før opprettelsen av Tett på, var tjenesten i hovedsak levert desentralisert av ansatte i kommunens barnehager. Utfordringen med

tidligere organisering var at kommunen ikke fikk bygget opp kompetansemiljø innenfor spesialpedagogisk hjelp til barnehagebarn og kommunen hadde ingen muligheter til å kvalitetssikre tilbudet og sikre et likeverdig tilbud.

Det er kommunens ansvar å sikre barn den hjelpen og støtten de trenger. Kommunen skal både sikre at spesialpedagogisk hjelp gjennomføres på en best mulig måte, og bidra til at barnehagene innehar den kvaliteten og de systemene som skal til for å sikre tidlig innsats og at barn ivaretas i størst mulig grad av det ordinære barnehagetilbudet. Med opprettelsen av Tett på har kommunen en ambisjon om å på sikt kunne i større grad jobbe forebyggende med tidlig innsats, noe som skal bidra både til bedre tjenestekvalitet og økt effektivitet. Så langt har omorganiseringen av tjenesten hatt størst påvirkning på tjenestekvaliteten i tilknytting til enkeltvedtak. Kommunen har i dag en vesentlig bedre kvalitetssikring på det tilbudet som gis og kvaliteten i gjennomføringen.

Strategi for kompetansebehov og struktur

Fremtidsutsiktene for kommunesektoren tilsier at det må forventes større utfordringer og konkurranse om arbeidskraft, større krav til spesialisering og innovasjon i tjenestene og større press på de økonomiske rammene. For kommunen vil det være viktig å møte dette utfordringsbildet på en offensiv måte. Det er viktig å ikke være for låst til hvordan vi er organisert i dag, men aktiv se etter muligheter til hvordan vi best kan møte fremtidens utfordringer.

Dette er et kontinuerlig arbeid. Rådmannen vil vise til at det siden vedtaket i 2021 er jobbet med flere viktige struktursaker. Hensyn til fagmiljø og rekruttering er gjennomgående tema i disse sakene. Dette arbeidet vil fortsette.

I denne saken er det skissert en del utviklingstrekk og utfordringer som bør ligge til grunn for vurderingene som skal gjøres fremover. Dette er utviklingstrekk som også ligger til grunn for målene som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdelen setter mål for hvordan organisasjonen skal utvikles for å kunne nå disse målene. Det må jobbes videre for å oversette dette til konkrete tiltak og strategier. Arbeidet med ny organisasjonsstrategi vil være en viktig del av dette. Den vil se på en bredde av problemstillingen. En strategi for kompetansebehov og struktur skal være med å bygge en bro fra utfordringsbildet og målene i samfunnsdelen og til å inngå som en del av en større organisasjonsstrategi.

Rådmannen legger videre til grunn at det i denne type prosesser er nødvendig å finne løsninger som best kan balanse ulike hensyn. På bakgrunn av utfordringsbildet som er omtalt i denne saken vil rådmannen i de videre utredningene legge til grunn å utrede organisatoriske løsninger som best kan oppnå følgende hovedmål:

- Karmøy kommune skal ha en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid (delmål i kommuneplanens samfunnsdel).
- Kommunen skal ha arbeidsplasser og fagmiljø som er sterke nok til å bidra til innovasjon og utvikling i tjenestene, og som bidrar til å øke mulighetene for å lykkes med å rekruttere nok fagkompetanse.
- Kommunen skal ha en driftsstruktur som bidrar til god utnyttelse av administrative og økonomiske ressurser.
- Kommunen skal sikre god kvalitet på tjenestene, levert på en hensiktsmessig måte som ivaretar rimelig grad av tilgjengelighet til tjenestene.

Forholdet til kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål

Gode tjenester leveres av kompetente ansatte, og kommunen har i samfunnsdelen beskrevet mål om å utvikle og ta vare på kompetansen som trengs for å øke kvalitet i tjenestetilbudet. Tiltak for å sikre rekruttering vil derfor være med å underbygge vedtatte bærekraftsmål, særlig bærekraftsmål 3 *God helse og livskvalitet* og bærekraftsmål 4 *God utdanning*. Det er også et strategi at kommunen i møte

med stadig mer komplekse utfordringsbilder vil prioritere kompetanseutvikling, der tiltak for å tiltrekke, utvikle og ta vare på kompetente ansatte gjennom å bli den foretrukne arbeidsgiver i regionen. Etter rådmannens vurdering vil en strukturstrategi som fokuserer på å utvikle mest mulig robuste og interessante fagmiljøer bidra til disse målene.

I samfunnsdelen under Bærekraftsmål 17 *Samarbeid for å nå målene* er det satt som delmål at Karmøy kommune har en organisasjonsstruktur som fremmer samskaping og samarbeid, og at kommunen skal ha en organisasjonskultur preget av lagarbeid og samarbeid på tvers i organisasjonen. Dette er hensyn som må gjenspeiles i strategi for kompetanse og struktur.

Rådmannens vurdering og konklusjon

Norske kommuner har en særdeles viktig rolle i å forvalte og sikre den norske velferdsmodellen. Karmøy kommune har satt seg høye mål for hvordan kommunen skal bidra til gode liv i vår kommune, og hvordan kommunen skal bidra til å skape en bærekraftig og inkluderende kommune, sammen med andre. Dette gir oss gode muligheter, men også utfordrende veivalg og i blant kryssende hensyn. En strategi for kompetanse og struktur gir ikke svarene i den enkelte sak, men skap peke på en retning og på hvilke mål kommunen skal forsøke å oppnå gjennom organisasjonen skal utvikle sin kultur og struktur.

Innbyggerne i Karmøy kommune kan ikke forvente at alt skal være som før, at kommunenes tjenester skal drives på samme måte som det gjøres i dag. Men innbyggerne skal kunne forvente at Karmøy kommune aktivt ser etter, og utforsker, nye måter å innrette våre tjenester på. Det er med en slik tilnærming at kommunen over tid skal kunne gi best mulige tjenester innenfor de rammebetingelsene kommunen har, være best mulig rustet for å tiltrekke viktig fagkunnskap, og legge til rette for innovasjon, samarbeid og samskaping. Som omtalt i denne saken er dette vurderinger som er sentrale i flere pågående strukturprosesser. Og flere slike prosesser vil komme. For rådmannen er det i slike prosesser viktig å tørre å møte problemstilling med et åpent sinn, der det ikke er status quo som er utgangspunktet, men å vurdere hvilke løsning som samlet sett best ivaretar de målsettingene som ligger til grunn for samfunnsdelen og som er omtalt i denne saken om strategi for kompetanse og struktur.

Saksbehandler: Øystein Hagerup**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
119/22	Formannskapet	21.11.2022
110/22	Kommunestyret	28.11.2022

Haugaland brann og redning IKS - endring av selskapsavtale

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar revidert selskapsavtale slik den er fremlagt.
2. Karmøy kommunestyre har en klar forventning om at punktet om eierandeler må reflektere faktisk ansvars- og finansieringsandel i neste revisjon av selskapsavtalen, etter at Etne og Suldal kommune har trukket seg ut av selskapet.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Representantskapet for Haugaland brann og redning IKS (HBR) har gjort vedtak om endring av selskapsavtalen. I henhold til lov om interkommunale selskaper skal kommunestyrene selv vedta avtalen, slik av den nye avtalen skal behandles av eierkommunenenes kommunestyre. Forslagene skyldes i hovedsak justeringer som er nødvendige da Haugesund kommune trakk seg ut av selskapet, men det foreslås også en justering av selskapets låneramme. Saken har i noen av eierkommunene, herunder Karmøy, vært utsatt da en har ønsket å avvente prosessen med utmelding fra Etne og Suldal. På eiermøte i september 2022 ble det enighet om at sak om ny selskapsavtale skulle fremmes i alle kommunene i løpet av 2022, da det er behov for at ny selskapsavtale blir gjort gjeldende. Selskapsavtalen må revideres på nytt når prosessen med Etne og Suldal er gjennomført.

Saksutredning

HBR viser blant annet til følgende begrunnelse for endringer: Selskapsavtalen må revideres med bakgrunn i Haugesund kommune sin utmelding av selskapet. Videre benyttes anledningen til å justere tekst og referanser samt oppdatere avtalen slik at denne er i tråd med de vedtak som er gjeldende per i dag.

Utkast til revidert avtale ble drøftet i eiermøte 7. november 2018 og ble lagt frem for representantskapet som en orientering i møte 28.11.2018, sak 18/020. Vedtak kunne ikke gjennomføres før plikter og rettigheter overfor Haugesund kommune var avklart der mellom annet utmeldingsperioden på 1 eller 2 år måtte avklares.

Det er et signal fra eierne om at selskapsavtalen ikke skal reforhandles, men justeres der dette er nødvendig ut fra endrede forutsetninger rundt Haugesund sin utmelding.

I [den vedlagte] selskapsavtalen er det benyttet blå skrift på de endringer som eierne er forelagt i

eiermøte og representantskapsmøte. Rød skrift er endringer som er gjort etter møtet 28.11.2018.

Endringer som kommenteres:

§ 2-3 – årlig driftstilskudd

Avsnitt om innbetaling av kostnad for manglende kompetansekrav tas ut. Kompetansehevende tiltak skulle være en del av budsjettprosessen og være en del av fordelingsnøkkelen, ref budsjettbehandling 2018.

§ 2-6 – totalberedskap for området Raglamyr/Norheim og Kopervik/Åkra

Paragrafen fjernes med henvisning til vedtak i hver av eiernes kommunestyrebehandling av selskapsavtale (...§ 2-6 utgår senest innen 2021).

§ 3-1 – representantskapet

Det er lagt opp til stemmeandeler i representantskapet etter en modell som sikrer medbestemmelse for alle eierkommuner. Modellen som er foreslått gir følgende stemmer:

Karmøy 8
Tysvær 3
Vindafjord 3
Sveio 2
Etne 2
Suldal 2
Bokn 1
Utsira 1

Leder av representantskapet vil ved stemmelikhet ha dobbeltstemme.

Ved å bruke modellen som foreslått vil Karmøy ha et negativt flertall og samtidig må det være 3 eller flere medlemmer som må stemme for et vedtak for å ha flertall.

§ 3-1 – representantskapet

Det er i siste avsnitt lagt inn en setning om at representantskapet har opprettet et klageorgan for avgjørelser truffet av selskapet. Begrunnelse for dette er krav i forvaltningsloven § 28 (endret i 2019).

§ 7-1 – Opptak av lån

Lånegjeld endres fra 20'' til 60''. Begrunnelse er at låneramme innenfor økonomi- og handlingsplanperioden allerede er på 40''.

Kommunedirektørens vurdering

Mange av justeringene som foreslås av representantskapet er endringer i henvisninger til loverreferanser og lignende, nødvendige oppdateringer som følger naturlig av endringer i relevant regelverk eller Haugesunds kommunes uttreden av selskapet. Samtidig er det andre endringer som utgjør større reelle endringer. Dette gjelder særlig to punkter; sammensetning av representantskapet og selskapets låneramme.

Etter lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) § 4 er det kommunestyret selv som skal vedta endringer i representantskapet når det gjelder forhold som er spesifisert i IKS-loven at skal reguleres i selskapsavtalen for et IKS. Dette gjelder selskapets foretaksnavn, deltakere, formål, hovedkontor, antall styremedlemmer, innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet, eier- og ansvarsandel, antall medlemmer av representantskapet og annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen, herunder blant annet lånerammen. Andre endringer kan vedtas av representantskapet med tilslutning fra minst to tredeler av de avgitte stemmer.

De mest vesentlige endringene som er foreslått her krever behandling i de enkelte kommunestyrer, og krever tilslutning fra alle deltakerkommunene.

Representantskapet

I den opprinnelige selskapsavtalen har hver eierkommune 1 medlem i representantskapet, og denne representanten representerer «sin kommunens andel ihht eierbrøken». Eierbrøken har fulgt av selskapets folketall per 1.1.2016. Karmøy hadde opprinnelig 37,16 prosent eierandel, men etter at Haugesund kommune gikk ut, har Karmøy kommunes eierandel økt til 55,03 prosent. Etter gjeldende avtale vil Karmøy dermed ha flertall alene i representantskapet.

Den foreslåtte endringen vil endre på dette. I dette opplegget vil Karmøy kommune ha 8 av 22 stemmer (36,3 %). Dette vil gi Karmøy negativ kontroll, samtidig som vedtak i representantskapet vil kreve enighet fra flere kommuner.

Negativ kontroll

Negativ kontroll i et IKS har en noe annen betydning enn i et aksjeselskap. I et aksjeselskap kan man med mer enn 1/3 av aksjene blokkere for vedtektsendringer. For de forhold som IKS-loven krever at skal reguleres i selskapsavtalen, vil *alle* eierkommuner kunne blokkere endringer i selskapsavtalen, ettersom endringer i slike lovpålagt innhold i selskapsavtalen må vedtas i alle deltakerkommunens kommunestyre, uavhengig av eierandel. Sånn sett har alle deltakerkommuner en vetorett på mange vesentlige deler av selskapsavtalen. Samtidig vil Karmøy kommune med forslaget ha negativ kontroll *også* for øvrige deler av selskapsavtalen.

For Karmøy vil forslaget innebære at:

- Karmøy kommune har vetorett mot alle endringer i selskapsavtalen, ettersom en ikke uten Karmøy kommune kan oppnå to tredjedels flertall. Øvrige kommuner har hver for seg kun vetorett for beslutninger som faller inn under IKS-loven § 4 tredje ledd.
- Karmøy kommune vil ikke ha vetorett for beslutninger i representantskapet som ikke krever endring av selskapsavtalen, da det her kun kreves simpelt flertall. Det gjelder for eksempel valg av leder og nestleder i representantskapet, oppnevning av valgkomite, eller saker av prinsipielle/viktige forhold som blir forelagt av styret. Etter selskapsavtalen skal deltakerkommunene velge styremedlemmer, men samtidig sier selskapsavtalens § 3-2 at det er representantskapet som velger deltakerkommunenes styremedlemmer. I så tilfelle vil styrerepresentantene kunne velges mot Karmøy kommunes stemmer.

Budsjett- og økonomiplan for selskapet vil også kunne vedtas mot Karmøy kommunes stemmer, til tross for at Karmøy kommune i dag betaler over 50 prosent av tilskuddet til HBR. I teorien kan et budsjett vedtas mot for eksempel stemmene til Karmøy og Tysvær, selv om disse kommunene dekker 2/3 av tilskuddet til HBR per i dag.

Det vil etter kommunedirektørens syns normalt være naturlig at man som eier bør ha innflytelse i eierorganer som samsvarer med egen eierandel. Forslaget vil medføre at det blir et avvik mellom den økonomiske risikoen Karmøy kommune påtar seg for HBR sine forpliktelser, og den innflytelse som Karmøy kommune vil ha i representantskapet.

Det er gjerne et dilemma for et selskap som skal samarbeide dersom en part alene har flertall. Den foreslåtte endringen er tenkt å balansere hensynene mellom at selskapet har en eier som utgjør over halvparten av selskapets eier- og finansieringsandel, og hensynet til å sikre medbestemmelse for alle eierkommunene.

Kommunedirektøren vil påpeke at denne problemstillingen blir ytterligere forsterket når Etne og

Suldal går ut av selskapet, noe som vil øke Karmøy kommunes eier- og finansieringsandel ytterligere. Det vil da etter kommunedirektørens vurdering være unaturlig at Karmøy kommune fortsatt skal ha under 50 prosent av stemmene, men stå for over 60 prosent av ansvar og finansiering.

Låneramme

Representantskapet foreslår også å øke lånerammen fra 20 til 60 mill. kroner. Etter hvert som selskapet gjør egne investeringer i for eksempel utstyr, så vil det være naturlig at gjelden i selskapet går noe opp. De årlige investeringsplanene, og finansieringen av disse, inngår i selskapets økonomiplan som skal behandles og vedtas årlig av representantskapet.

Kommunedirektøren konklusjon

Kommunedirektøren mener utviklingen av HBR skal skje gjennom god og samstemte prosesser. Målet må være et regionalt brannvesen som alle kommunene opplever er positivt for tjenestene i den enkelte kommune.

Spørsmålet om stemmeandeler vil derfor ofte ha mindre praktisk betydning i samarbeidet. Ut fra hensyn til selskapet foreslås det derfor at den nye selskapsavtalen godkjennes.

Kommunedirektøren vil likevel påpeke at den foreslåtte selskapsavtalen prinsipielt gir en ubalanse mellom Karmøy kommunes ansvars- og finansieringsandel og kommunens stemmeandel. Kommunedirektøren foreslår derfor at Karmøy kommune vedtar et tilleggspunkt som stiller en forventning om at denne ubalansen må rettes opp når ny selskapsavtale skal utarbeides i løpet av 2023 når Suldal og Etne går ut av selskapet. Det vil kreves tilslutning fra alle eierne om en slik endring i selskapsavtalen.

Vedlegg:

Dok - 2020.13.11 - selskapsavtale med kommentarer(123693)

Dok - 2020.13.11 - selskapsavtale uten kommentarer(123694)

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
121/22	Formannskapet	21.11.2022
111/22	Kommunestyret	28.11.2022

Lokal strømstøtte og disponering av tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunestyret øker inntektene i budsjettet for Utbytter under Netto finansutgifter med -52 431 000 kroner. For å sikre handlingsrommet til å gjennomføre investeringsplanen i Handlingsprogram 2023-2026 og finansiering av kapitalbehov i Lufthavndrift AS, avsettes beløpet på 52 431 000 kroner til disposisjonsfond.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bakgrunnen for denne saken er spørsmål og oversendelsesforslag om kommunal strømstøtte til næringslivet i kommunen og innbyggere over 18 år fra formannskapet:

- 77/22 spørsmål 3
- 93/22 spørsmål 2
- 103/22 spørsmål 3

og fra kommunestyret:

- 107/22 spørsmål 3

og interpellasjon fra Tor Kristian Gaard.

Den 26. oktober 2022 ble det avholdt ordinær generalforsamling i Haugaland Kraft AS.

Generalforsamlingen godkjente styrets forslag til tilleggsutbytte på 150 mill. kroner. Tilleggsutbytte utbetales i to omganger med 75 mill. kroner innen utgangen av oktober og 75 mill. kroner innen utgangen av januar. For Karmøy kommune utgjør dette til sammen 52,431 mill. kroner. I denne saken vurderes disponeringen av tilleggsutbytte Karmøy kommune får fra Haugaland Kraft AS.

Saks- og faktaopplysninger

I eierskapsutvalget 21. september ble det drøftet følgende tilnærming til arbeidet for å finne en riktig anvendelse av tilleggsutbytte:

- Kommunal finansiell styring – større handlingsrom til å gjennomføre investeringsplanen
- Kapitalbehov i andre selskaper kommunen har eierskap i
- Grønt Industrieløft Haugalandet – og Veikartet
- Andre politiske ønsker, jfm. spørsmål som ble fremmet til siste kommunestyremøte

Kommunal finansiell styring – handlingsrom til å gjennomføre investeringsplanen

I forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026 er det lagt til grunn disposisjonsfondet per 31.12.2021 justert med disponeringen i opprinnelig budsjett 2022 og reguleringene gjort i bruken av disposisjonsfond per 2. tertial, ekskl. bruken av disposisjonsfond til dekning av koronautgifter på 91 mill. kroner. Merutgifter med korona og prognostisert overforbruk på drift, er i forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026, forutsett dekket gjennom statlige midler til koronakompensasjon og høyere nasjonal skatteinngang.

Finansiering av koronautgifter

I KST 95/22 Koronautgifter 2. tertial 2022 ble det vedtatt å overføre 91,0 mill. kroner fra disposisjonsfond til driftsbudsjettet for å dekke merutgiftene knytte til korona. I forbindelse med saldering av nasjonalbudsjettet vil kommunene få vite hvor mye statlig støtte som gis for å dekke disse merutgiftene.

En arbeidsgruppe nedsatt av regjeringen, har i en rapport kommet fram til et anslag for kommunenes merutgifter og mindreinntekter for kommunene 1. halvår 2022 på 7,5 mrd. kroner. Dersom dette blir kompensert som et rent innbyggertilskudd, antas Karmøy å bli kompensert med omtrent 58,5 mill. kroner. I slutten av oktober fikk kommunen tydelige signaler om at kompensasjonen til kommunene ikke vil bli fordelt etter kommunenes reelle merutgifter i 2022. Da er det grunnlag for å anta at det vil bli i en form for tilskudd per innbygger og dermed mangle rundt 32,5 mill. kroner i finansiering av kommunens merutgifter.

I revidert nasjonalbudsjett beskrives kommunene sine høye skatteinntektene, gode driftsresultater og økte disposisjonsfond i 2021, sammen med omtalen av koronakompensasjon. Regjeringen har også vært tydelige på at pengebruken over statsbudsjettet skal strammes inn. Dette kan tolkes som et signal om at kommunene ikke får kompensert fullt ut for de totale merutgiftene på 7,5 mrd. For Karmøy vil det kunne bety en kompensasjon som er lavere enn 58,5 mill. kroner.

I statsbudsjettet for 2022 ble det lagt til grunn en deflator på 2,5 %. I statsbudsjettet for 2023 anslås deflatoren for 2022 til å bli 5,3 %. Dette blir ikke kommunene kompensert for og vil potensielt kunne være et motargument om de høye skatteinntektene til kommunene ikke gjør det nødvendig med full kompensasjon for merutgiftene med korona.

Kommunedirektørens vurdering er at Karmøy kommune vil mangle mellom 32,5 mill. kroner og 50 mill. kroner for at merutgiftene med korona fullt ut blir dekket med statlige midler.

Finansiering av økt utgiftsnivå

En metode for å beregne effektene av manglende kompensasjon for pris- og lønnsvekst, er å øke brutto driftsutgifter med økningen i deflator. Økningen i brutto driftsutgifter for Karmøy kommune blir med denne beregningsmetoden omlag 100 mill. kroner. Den manglende kompensasjonen for pris- og lønnsvekst bør sees i sammenheng med kommunenes økte frie inntekter som kommer av økt nasjonal skatteinngang. Med grunnlag i revidert nasjonalbudsjett sine estimater, økes prognosen for de frie inntektene til kommunen med 55 mill. kroner. I nasjonalbudsjettet for 2023 er estimatet for den nasjonale skatteinngangen økt med 2 mrd kroner i forhold til revidert nasjonalbudsjett 2022.

Dette utgjør omlag 15 mill. kroner i økte inntekter for Karmøy kommune. Den nasjonale skatteinngangen de siste månedene tyder på at skatteinntektene til Karmøy kommune vil kunne bli enda høyere og et grovt estimat tilsier en ytterligere økning på rundt 15 mill. kroner. Dette er høyst usikre anslag gjort ut i fra skatteinngangen per september. Ut i fra tidligere års erfaring kan dette endre seg mye de siste tre månedene. Karmøy kommune vil derfor ha merkostnader som ikke dekkes av økte skatteinntekter eller andre statlige tilskudd.

Finansiering av kapitalbehov i Karmsund Lufthavn Invest AS

I forslag til vedtak i formannskapssak 109/22 og påfølgende sak i kommunestyre, godkjennes premissene for at Karmsund Havn IKS kan følge opp sine aksjonærforpliktelser i Lufthavndrift AS, via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS, og at kommunen forplikter seg til å kompensere Karmsund Havn IKS for en videre eksponering i Lufthavndrift AS, med inntil kommunens eierandel (38,46 prosent) av 12 millioner kroner. Forslaget til vedtak innebærer også at kommunestyret bevilger inntil 4 615 000 kroner fra kommunestyrets disposisjonsfond.

Karmsund Lufthavn Invest AS vil også ha et kapitalbehov for å bygge opp igjen et bærekraftig trafikkgrunnlag i løpet av 2023. Det vil bli fremmet sak til formannskapet og kommunestyret om å gi ansvarlig lån på opptil 20 mill. kroner til Karmsundhavn IKS fra kommunene i regionen fordelt etter innbyggertallet. Forslag til finansiering av lånebeløpet fra Karmøy vil også her være midler fra disposisjonsfond.

Strømstøtte til lokalt næringsliv

Det vises til spørsmål og oversendelses forslag fra formannskap og kommunestyret, om å vurdere strømstøtte til lokalt næringsliv.

Næringsforeningene i kommunen og Haugalandet er samstemte om behov for tilskudd næringsdrivende for økende strømutgifter. Næringsforeningene mener strømstøtteordningen fra regjeringen ikke er tilfredsstillende, og ber kommunen etablere en strømstøtteordning som er komplementær til regjeringens ordning, og som treffer det lokale næringslivet bedre.

Regjeringens strømstøtteordning består av følgende elementer:

1) Virksomheten vil kunne motta strømstøtte dersom strømutgiftene er minst tre prosent av omsetningen i første halvår.

2) Selve strømstøtten er todelt:

1. Virksomheten kan få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre per kilowatttime, forutsatt at virksomheten gjennomfører en kartlegging av sitt energibruk
2. Virksomheten også få dekket ytterligere inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre per kilowatttime, forutsatt at virksomheten gjennomfører enøktiltak. I tillegg kan virksomheten få inntil halvparten av investeringen i enøktiltakene, opptil maksimalt 3,5 millioner kroner.

Karmøy næringsråd mener kommunen skal finansiere lokal strømstøtteordning fra tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS.

Karmøy næringsråd har gjennomført en undersøkelse blant 42 virksomheter i Karmøy fra ulike bransjer. Om lag halvparten av virksomheter svarer at strøm/energiprisene fører til høyere priser på deres produkter, og svekket konkurranseevne. En fjerdedel vurderer permitteringer. 3 virksomheter mener det er stor sannsynlighet for at de må avvike eller går konkurs, og 2 virksomheter vurderer konkurs eller avvikling som mest sannsynlig. Til sammen 12 prosent av de virksomhetene som har svart. Hele 62 prosent av virksomhetene mener de ikke kvalifiserer til strømstøtte.

Karmøy næringsråd trekker fram saker i media hvor Karmøybedrifter har fått belyst sin krevende situasjon. Blant annet: Skude Fryseri AS, Sildakongen produksjon AS, og Hauges Bakeri AS.

Virksomheter som bidrar til viktige arbeidsplasser og som opplever en konkurransevridning til fordel for tilsvarende virksomheter nord for Sognefjorden.

Byen-Vår-Kopervik, har også gjennomført en undersøkelse, men begrenset til sine egne medlemmer.

- 32 prosent sier de er kritisk påvirket av økte strømpriser
- 27 prosent sier dette allerede har medført reduksjon i tilbudet om arbeidstid og 18 prosent sier dette har medført redusert åpningstid
- 24 prosent sier de vurderer å permittere som en bemanningsstrategi. 15 prosent vurderer oppsigelser.

34 virksomheter som har svart, representerer og god bredde. 35 prosent er innen varehandel, 18 prosent innen helse og velvære, 15 prosent innen eiendom, bygg og anlegg, og øvrige er spredt på tvers av ulike bransjer. Av disse 34 virksomhetene, vurder 8 å permittere og 5 vurderer oppsigelser. Næringsforeningen Haugalandet, som har mange virksomheter fra Karmøy, har også gjennomført en undersøkelse. 43 prosent av de spurte, svarer at økte strømpriser påvirker virksomheten negativt i

stor grad.

Næringsforeningene mener at regjeringens løsning ikke treffer deres medlemmer tilfredsstillende, og at det er fare for arbeidsplasser og svikt i verdiskaping.

Skriftlig henvendelse fra Karmøy næringsråd er vedlagt, epost datert 02.11.2022

De økte strømprisene er en utfordring og en ekstra økonomisk byrde for flere virksomheter innen ulike bransjer. Det er også bekymringsfullt at lokale arbeidsplasser er truet som følge av dette. Kommunedirektørens vurdering er at regulering av strømmarkedet er nasjonalt anliggende. På samme måte vil det være naturlig at det er regjeringen som har ansvaret for å treffe tiltak som kompenserer for ulempene av de økte strømprisene.

Strømsøtte til alle over 18 år

Det vises til oversendelsesforslag fra formannskapet 29. august i sak 77/22 spørsmål 3, om tilbakeføring av ekstraordinært utbytte fra Haugaland Kraft til innbyggerne i Karmøy med et likt kronebeløp for alle over 18 år.

Mange innbyggere har fått en betydelig innstramming i sin økonomi med økte strømpriser og i tillegg til generell prisstigning og økt rente. Regjeringen har innført en midlertidig strømsøtteordning som hjelp til å håndtere de rekordhøye strømprisene. Ordningen fungerer slik at når gjennomsnittlig markedspris (elspotpris) for måneden i det prisområdet husholdningen tilhører overstiger 70 øre per kilowatttime (kWh), har regjeringen foreslått at staten skal betale 90 prosent fra september 2022 til mars 2023, en stønadsgrad på 80 prosent fra og med april til og med september 2023 og en stønadsgrad på 90 prosent fra og med oktober til og med desember 2023.

Selv om mange innbyggere har fått det vanskeligere økonomisk det siste året med økt strømpris, generell prisstigning og økte renter, er kommunedirektørens vurdering at den nasjonale strømsøtteordningen er en god ordning som dekker en stor del av de økte kostandene innbyggerne har fått med den økt strømprisen.

Kommunedirektørens konklusjon

Norge har i den siste tiden stått i en uvanlig økonomisk situasjon, hvor mange faktorer er usikre og hvor årsakssammenhengene til dels er knyttet til internasjonale forhold. Økte strømpriser er en slik faktor, og er en utfordring for mange.

Dette gjelder også kommunene. For kommunene har det ikke vært noen form for kompensasjonsordning for økte strømkostnader. Uten ekstra inntekter som kommunen har fått gjennom eierskapet i Haugaland Kraft ville den økonomiske situasjonen vært betydelig vanskeligere. Den økonomiske situasjonen har også medført betydelig kostnadsøkning i drift, men også særlig på kommunens investeringsprosjekter. I tillegg vil kommunen mest sannsynlig måtte bruke betydelige reserver for å dekke inn merutgifter til pandemien.

Kommunedirektøren vil understreke betydningen av at økte utbytter fra Haugaland Kraft er viktig for å kunne opprettholde drift og investeringer innenfor kommunale ansvarsområder. Dette gjør at det økonomiske handlingsrommet i kommunen er sterkt presset, til tross for de økte inntektene.

En prioritering er samtidig knyttet til tiltak for å opprettholde flyplassen på Karmøy, som kommunedirektøren anser som kritisk viktig for kommunen og regionen.

Slik kommunedirektøren viser til at regulering av strømmarkedet er et nasjonalt anliggende, og det er naturlig at det også er staten som har ansvaret for å treffe tiltak som kompenserer for ulempene av de økte strømprisene. Dette vises også gjennom at staten i den forbindelse også har innført en rekke støtteordninger for ulike grupper, herunder næringslivet, lag og foreninger og husholdningene.

Situasjonen i næringslivet er også spesiell. På den ene siden er arbeidsledigheten i regionen stabilt lave, samtidig pekes det på stor variasjon og at økte utgifter på mange hold særlig gir små bedrifter ekstra utfordringer. Kommunedirektøren merker seg med bekymring signalene som Karmøy Næringsråd og Byen Vår Kopervik melder om. Samtidig vektlegger kommunedirektøren at det må være et nasjonalt ansvar å vurdere behovet for ytterligere støtteordninger for de høye strømprisene. For å sikre handlingsrommet til å gjennomføre investeringsplanen i Handlingsprogram 2023-2026 og finansiere kapitalbehovet i Karmsund Lufthavn Invest AS, foreslår kommunedirektøren at tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS på 52,431 mill. kroner avsettes til disposisjonsfond.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

I spørsmål knyttet til regnskapsføring benytter kommunene og deres revisorer [«Rammeverk for kommuneregnskapet»](#) som er fastsatt av styret i Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS). Dette rammeverket bygger på budsjett- og regnskapsforskriften [Forskrift av 7. juni 2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.](#)

Tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft kan gi grunnlag for to regnskapstekniske spørsmål:

1. Skal utbytte føres i driftsregnskapet eller i investeringsregnskapet?

Utdeling av resultater i form av utbytte, som er opptjent i selskapet i løpet av kommunens eiertid, regnes som løpende inntekter og inntektsføres i drift, jfr. Budsjett- og regnskapsforskriften § 2-8 og § 2-9

2. Skal hele utbytte føres i regnskapet for 2022 eller skal det fordeles mellom regnskapet for 2022 og 2023 etter utbetalingstidspunktet?

Aksjeutbytte skal inntektsføres på det tidspunktet utbytte er vedtatt i generalforsamlingen, jfr Rammeverk for kommuneregnskap kapittel 12.3.5.

Saksbehandler: Eva Biringer**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
110/22	Formannskapet	14.11.2022
112/22	Kommunestyret	28.11.2022

Helsekonsekvensutredning Husøy

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar vedlagte helsekonsekvensutredning til orientering.
2. Industriområdet på Husøy har en viktig rolle i lokal og regional verdiskapning og skal videreutvikles. Helsekonsekvensutredninger viser at det må tas hensyn til påvirkningsfaktorer i den videre utviklingen av området.
3. Karmøy kommunestyre ber kommunedirektøren om å ta inn spørsmålet om en hensynssone på Husøy i arbeidet med kommuneplanens arealdel.
4. Karmøy kommunestyre ber om at en egen områdereguleringsplan for Husøy prioriteres i neste rullering av kommunens planstrategi.
5. Karmøy kommune vil som medeier i Karmsund Havn IKS ha en forventning om at selskapet jobber aktivt med å tilpasse sin virksomhet for å redusere negative ringvirkninger av støy og andre miljøfaktorer, samt bidra til en konstruktiv dialog med berørte innbyggergrupper.
6. Kommunedirektøren ber bedriftene som omtales i helsekonsekvensundersøkelsen sette i gang nødvendige tiltak i løpet av første kvartal i 2023 for å styrke innbyggerdialogen.

Saksutredning

SAKSUTREDNING Helsekonsekvensutredning Husøy Rapport

Bakgrunn for saken

Kommunen bestilte den 07.02.22 (sak nr. 008/22) helsekonsekvensutredning for industriområdet Husøy fra Norconsult for å få oversikt over det totale bildet av miljøfaktorer som beboere nær industriområdet på Husøy kan påvirkes av. Kommunen ønsket kunnskap om, og eventuelt i hvilken grad, disse miljøfaktorene påvirker innbyggernes opplevelse av trivsel og helse. Siden 90-tallet har det vært kommunikasjon mellom innbyggere, velforeninger og utvalgte bedrifter etablert på Husøy. Det er særlig lukt, støy og støv som har vært framhevet i gjentatte klager fra innbyggerne. Det er registrert klager på lukt fra 312 eiendommer/380 adressepunkter siste 4 til 5 år. De fleste klagenes stammer fra områder innenfor 500 m fra Husøys ytre grense. Det er også rapportert 76 støyklager over siste tre år knyttet til Karmsund havn.

Det å bo i nærheten av områder med industri, trafikk og lignende vil øke risikoen for å oppleve støy,

lukt og andre typer forurensning. I et samfunnsperspektiv må ulike hensyn veies opp mot hverandre, og myndighetene har derfor satt grenseverdier for samfunnets tålegrenser for ulike påvirkningsfaktorer. Husøy er regulert til næringsområde og havn og har flere ulike virksomheter. Noen av virksomhetene medfører lukt, utslipp til sjø, støv og støy til nærliggende boligområder på Avaldsnes, Karmsund, Snik og Vormedal. De fire bedriftene Karmsund Protein, Biomar AS, Seagarden og Pelagia Karmsund Fiskemel AS skal være hovedkildene til lukt/luft-forurensning og utslipp til sjø. Bedriftene har tillatelser fra Statsforvalteren for sine utslipp. Utslippstillatelsene til alle virksomheter med utslipp i Karmøy kommune finnes på norskeutslipp.no.

Tidligere målinger av støy og lukt viser at alle virksomheter ligger innenfor kravene som Statsforvalteren har satt i utslippstillatelsen eller satt som forutsetning (bestemmelse) i reguleringsplan.

Etter folkehelseloven skal Karmøy kommune legge til rette for god folkehelse og kommunen skal ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen. Helsekonsekvenser skal utredes når det er grunn til å tro at saken eller tiltaket vil ha vesentlige konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen. Forøvrig vises det til kommunens ansvar etter plan- og bygningsloven med tilhørende forskrift om konsekvensutredning.

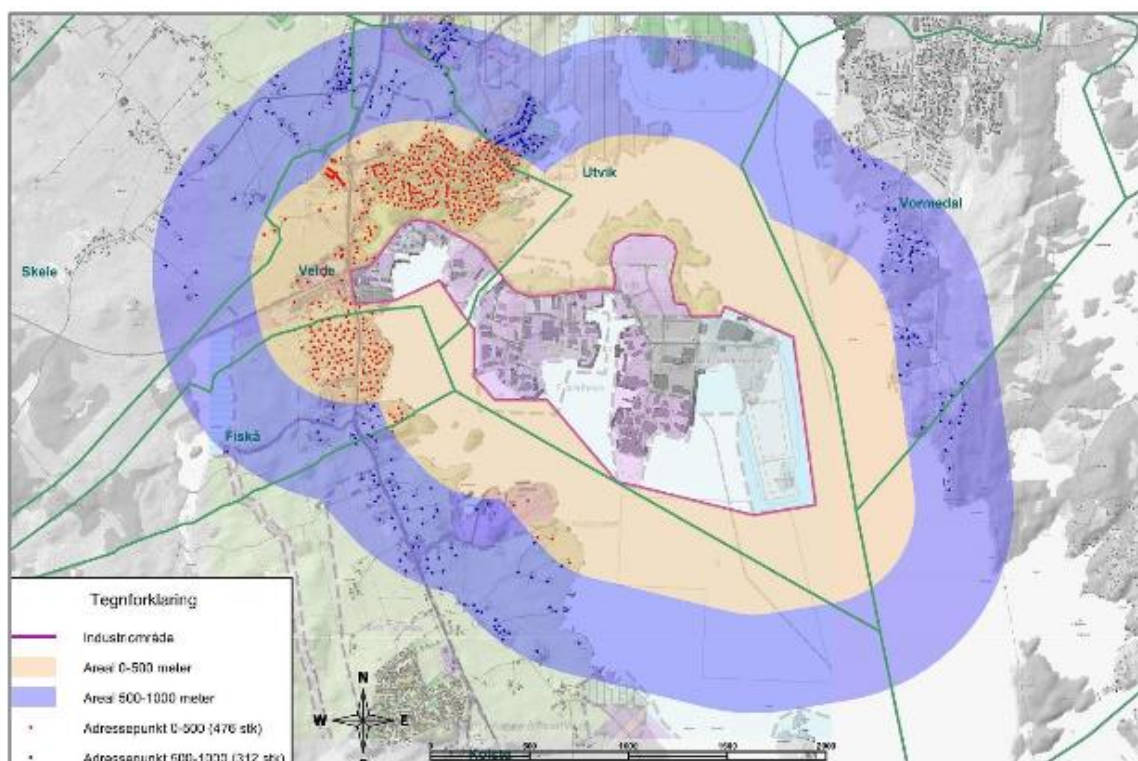
Norconsults rapport omfatter et luktnotat med spredningsmodelleringer og luktspredningskart for luktutslipp fra Karmsund protein, Pelagia, BioMar og Seagarden for juni 2022, et overordnet støynotat med beregning av total støybelastning og støysonekart, samt en telefonisk spørreundersøkelse blant innbyggere nær Husøy, nærmere bestemt i kretsene Utvik, Skeie, Velde, Fiskå, Kolstø (vestsiden av Karmsundet) og Vormedal og Røyksund (østsiden av Karmsundet) og et referanseområde (Vorå, Nordbø, Bø, Norheimsvågen, Moksheim og Bjøllehaugen).

Spørreundersøkelsen ble utført i mai 2022 i følgende soner (Fig. 4):

Sone 1: Boliger innenfor 500 m avstand fra Husøys ytre grense, Veldetun,: 150 respondenter.

Sone 2: boliger 500-1000 m fra Husøys ytre grense: 93 respondenter.

Referanseområde:: 157 respondenter.

Figur 4: Utvalg av eiendommer/adressapunkt for telefonundersøkelsen med avstandsbuffer 500 (sone 1) og 1000 meter (sone 2) fra industriområdene, Norconsult AS.

FUNN I NORCONSULT-RAPPORTEN

Trivsel

Over 90 prosent av de spurte i områdene Veldetun (Sone 1), Utvik, Skeie, Fiskå, Kolstø, Vormedal, Røyksund (Sone 2), trivdes godt /svært godt.

Nærhet til industriområdet Husøy

Henholdsvis 42 prosent, 33 prosent og 11 prosent i Sone 1, Sone 2 og referanseområdet opplevde nærhet til industriområdet på Husøy som utfordrende. Hyppigste årsaker til plage var lukt og støy.

Lukt

Spørreundersøkelsen: Lukt fra fiskerirelatert virksomhet på Husøy var den miljøfaktoren som flest i sone 1 og sone 2 nevnte som mest plagsom når det gjaldt selvpoplevd trivsel og helse. I sone 1 sa 35 prosent av de 150 spurte at deres trivsel ble påvirket i svært stor eller ganske stor grad av lukt. Sytten prosent sa også at lukten påvirket helsen i svært stor grad eller i ganske stor grad. I sone 2 var disse tallene 31 prosent for trivsel og 9 prosent for helse. Flest svarte at det var ved spesielle vindretninger at det var mest luktplager. Selvpoplevde helseeffekter som ble nevnt i forbindelse med lukt var at lukt påvirket humøret, var irriterende, medførte mindre overskudd, kvalme, søvnproblemer, vondt i hodet og at man hadde lyst å flytte. Lukt ble i mindre grad rapportert som ganske/svært plagsom i referanseområdet (<10 %).

Luktberegningen: Figur 2 s. 8 i Luktnotat viser luftspredningskart for juni måned basert på spredningsmodelleringer for lukt. Ingen av estimatene var over anbefalt tiltaksgrense på 1 ouE/m³ (Tabell 2 i Luktnotat). Resultatene viste at i noen perioder kan områder, spesielt ved Våge, få luktkonsentrasjoner opp mot 1 ouE/m³. Norconsults konkluderer med at «*Dette kan indikere at området begynner å nå eller har nådd et nivå der ytterligere luktpåkjennning kan føre til at luktimmisjonen hos naboene overstiger den anbefalte grenseverdien på 1 ouE/m³. Dersom det skal etableres ny virksomhet med lukttutslipp, bør nye spredningsberegninger gjøres i forkant og være med på å legge føringer for å minimere påkjennningen hos naboene.*» (s. 9, Luktnotat). Luktberegningen gjelder samlet maksimal luktbetastning fra alle bedriftene under ett.

Støy

Spørreundersøkelsen:

I sone 1 var det 32 prosent som opplevde plagsom støy ganske eller svært ofte. Tilsvarende tall i sone 2 var 39 prosent. I sone 1 var det først og fremst havneaktiviteten som ble oppgitt som årsak til støyrelaterte plager, deretter industri- og bilstøy. I sone 2 var det enda flere som nevnte havneaktivitet med direkte lydeksponering over Karmsundet til Snik, men også mot Kolstø, som årsak til støyplager. Nitten og 24 prosent av innbyggerne i hhv Sone 1 og 2 svarte at støy påvirket deres trivsel i svært/ganske stor grad. Ni prosent av de innbyggerne anga at støyen påvirket deres helse i svært eller ganske stor grad. Oppgitte plager var redusert søvn og søvnkvalitet, utmattelse, stress, irritasjon og uro for om det går an å bo i området i framtida. Tallene var lavere i referanseområdet.

Støyberegningene: Klima- og miljødepartementets "Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging", T-1442:2021, legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven i kommunene og berørte statlige etater. Den gjelder både ved planlegging av ny støyende virksomhet, endring av eksisterende virksomhet, og ny bebyggelse med støyfølsomt bruksformål ved eksisterende eller planlagt støykilde. Lyden er det ekvivalente støy nivået for dag-kveld-natt (day-evening-night) med 10 dB og 5 dB ekstra tillegg på henholdsvis natt og kveld. Beregningsforutsetningene som ligger inne i metoden skal sikre at man ikke beregner for lave støy nivåer i forhold til dem man får i den faktiske situasjonen. Norconsults overordnede støyvurdering (vedlegg nr. 8.2) viser beregnet støysonekart for Sone 1, 2 og referanseområde med «rød», «gul» og «hvit» farge etter hvor høyt lydnivået er. Ved anbefalt ekvivalentnivå på grense for «gul» lydsone (55 decibel) vil rundt 15 til 20 prosent av befolkningen være sterkt plaget av lyden. Norconsult anbefaler at det utføres videre beregninger for ulike døgnperioder, og særlig nattperioden (Støynotat s. 13). Dette kan bli relevant i framtidig planarbeid.

Utslipp til sjø

Ti prosent og 21 prosent av respondentene i Sone 1 og 2 svarte at de svært eller ganske ofte opplevde forurensning i sjø (tilsvarende tall for referanseområdet var 7 %). Sytten prosent og 23

prosent av innbyggerne i sonene 1 og 2 svarte at forurensning i sjø påvirket deres trivsel i ganske eller svært stor grad. Nesten ingen svarte at forurensning i sjø påvirket deres helse.

Støv

Femten prosent og 21 prosent svarte at de svært eller ganske ofte opplevde støvplager fra industri, havneaktivitet og biler og trafikk. Seksten prosent og 19 prosent svarte at de svært eller ganske ofte opplevde at støv påvirket deres trivsel i ganske eller svært stor grad. Sju prosent anga at støv påvirket deres helse i ganske eller svært stor grad.

Noen respondenter i telefonundersøkelsen nevnte stedvis griseri i strandsone, «belegg» på sjøen og at man ikke lenger kan bade eller spise fisk.

Lys

Kun 4 prosent og 13 prosent av respondentene opplevde plagsomt lys ganske eller svært ofte. Lys ble av få (≤8 prosent) oppfattet som kilde til dårlig trivsel eller uhelse.

Tallene i referanseområdet var lavere for støv, lukt, utslipp til sjø og lysforurensning enn i sone 1 og 2.

Ansvarsforhold

Karmøy kommune har i saken ansvar etter forurensningsloven, folkehelseloven, smittevernloven og plan- og bygningsloven. Kommunen har etter forurensningsloven virkemidler for å behandle saker som omhandler forsøpling, avløp og akutt forurensning. Folkehelseloven gir kommunen plikt til å følge opp miljøfaktorer som kan medføre en helseulempe. Kommunen har mulighet til å kreve stans av virksomheter med helseskadelig drift, og å pålegge helsekonsekvensutredning.

Haugaland brann og redning IKS Brann og redning skal følge opp brannvernloven.

Statsforvalteren i Rogaland har myndighet etter forurensningsloven, særlig etter § 11 som omhandler tillatelser til forurensende tiltak. Bedriftene skal rapportere inn til Statsforvalteren 1. mars hvert år, og de fører tilsyn ca. hvert 3 år. Ved brudd på tillatsen har Statsforvalteren mulighet til å gi tvangsmulkt.

Sjøfartsdirektoratet forvalter skipssikkerhetsloven. Generelt aksepteres ikke utslipp til sjø.

Forurensningsansvaret er delt med Kystverket, som har den akutte beredskapen. Sjøfartsdirektoratet vurderer utslipp av fisk og fiskerester fra fiskebåt til å være lovlig, såfremt fangsten ikke er fra annet fartøy eller ved retur fra landbasert anlegg. Forbudet med utslipp til sjø er gitt i §§ 31 og 33 i skipssikkerhetsloven, forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger, og MARPOL Vedlegg I – VI.

Politiet behandler saker etter straffeloven. Straffeloven stiller høye krav til bevisføring, noe som gjør at det tar tid å avklare hendelsesforløpet og skyld.

Kommunikasjon

Karmøy kommune er kjent med at det siden 90-tallet har vært kommunikasjon mellom innbyggere, velforeninger og utvalgte bedrifter etablert på Husøy. Det er særlig lukt, støy og støv som har vært tema i dialogen. Karmøy kommune har de senere årene hatt gjentakende møter med både bedrifter på Husøy og/eller representanter fra velforeninger og innbyggere. Kommunikasjonen mellom partene har tidvis vært anstrengt med bakgrunn i utfordringer knyttet til lukt, utslipp, støv og støy. Karmøy kommune vil arbeide for å styrke innbyggerdialogen mellom kommunen, bedriftene og velforeningene/innbyggerne. Det har med bakgrunn i dette vært gjennomført møte med bedriftene (senest august 2020) hvor det ble bedt om at det ble tatt initiativ fra bedriftenes side for å styrke kommunikasjonen med innbyggerne. Dette gjelder særlig å svare på henvendelser og varsle innbyggerne om økt risiko for lukt, støv eller støy. Det er ikke kartlagt om bedriftene har arbeidet systematisk for å styrke innbyggerdialogen som følge av møtet.

Karmøy kommune har følgende informasjon på karmoy.kommune.no:

«I perioder kan det oppleves sterk og vond lukt i områdene rundt Husøy. Lukten kommer fra fiskerelaterte virksomheter på Husøy. Lukten som slippes ut er noen ganger innenfor den lovlige grensen gitt av utslippstillatsen fra Fylkesmannen, mens andre ganger kan lukten være over den

tillate grense.

Det er ikke alltid at virksomheten er klar over at det lukter før de får beskjed fra naboer. Det er derfor viktig at de som opplever lukt registrerer dette på Husøy.lukter.no, slik at virksomhetene kan identifisere luktkilden og gjøre tiltak for redusere lukten».

Karmøy kommune har innsyn i portalen Husøy.lukter.no, men er ikke en part for å behandle klagen. Det har i portalens historie vært registrert 1673 klager fordelt slik:

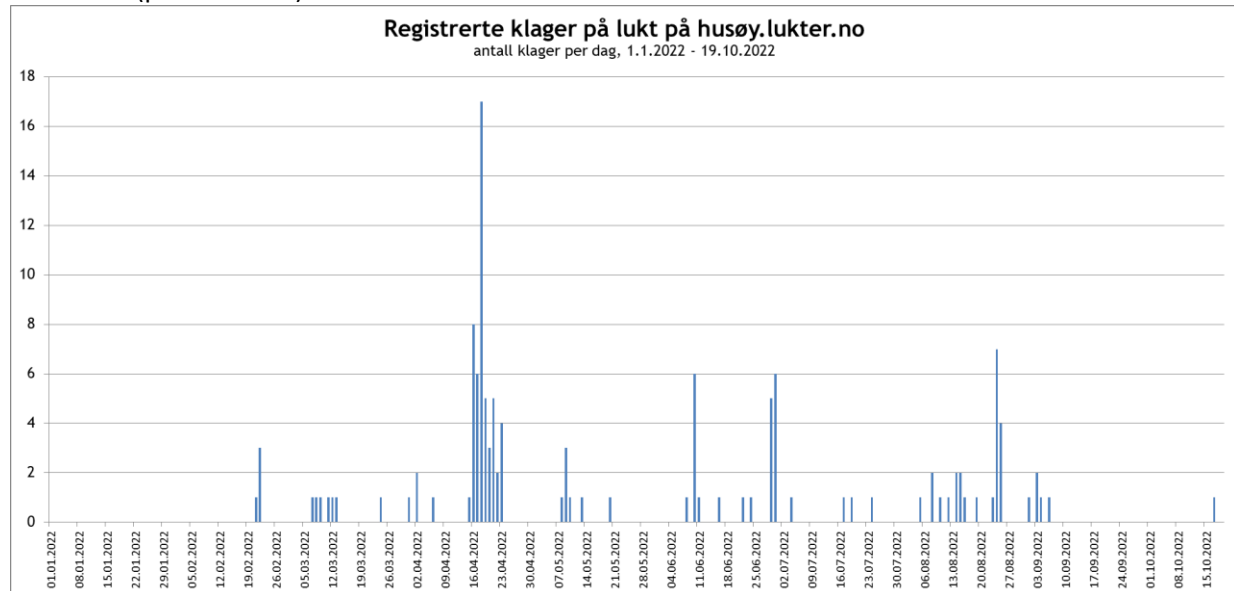
2018: 40 klager

2019: 707 klager

2020: 541 klager

2021: 250 klager

2022: 135 (per 17.10.22)

Kilde: Data fra portalen husøy.lukter.no. Figuren viser antall registrerte klager i portalen per dag gjennom 2022.

Kommunedirektørens vurdering:

Havne- og næringsvirksomheten på Husøy har vært et viktig satsingsområde for Karmøy kommune. Aktiviteten på området spiller en viktig rolle for lokal og regional verdiskaping. Samtidig skaper nærheten til boligområder interessekonflikter, som det har vært et behov for å kartlegge nærmere. Et viktig mål med kartleggingen som nå er gjort har vært å avdekke omfanget av aktuelle miljøfaktorer og gi grunnlag for kommunens videre håndtering av Husøy-området, herunder behovet for tiltak fremover, for eksempel inn i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Deltakerne i den telefoniske spørreundersøkelsen framstår i rapporten som representative for beboerne i de undersøkte boligområdene.

Norconsult studerte innbyggernes selvrapporterte opplevelser av hvor mye miljøfaktorene påvirket trivsel og helse. Selvopplevd trivsel og helse kartlegges fordi disse forholdene er relevante og viktige. Videre er det praktisk mulig å innhente denne informasjonen. Felles for miljøfaktorene lukt, støy, støv, forurensning til sjø er at det som for noen oppleves lite plagsomt, kan oppleves som årsak til redusert trivsel og helse for andre.

Norconsults samlede beregninger av støy- og luktnivåer fra industriområdet på Husøy viser at myndighetenes anbefalte grenseverdier overholdes. Ved framtidig utbygging av industriområdet Husøy bør støy og luktforhold tas hensyn til. En del av innbyggerne rapporterer plager.

Støymålingene er på «gult» og luktestimater kan ikke utelukke at det i perioder er lukt opp mot anbefalte grenseverdier. Samlet sett peker derfor rapporten på at man i framtida bør gjøre grundige vurderinger og vurdere tiltak for å unngå støy og lukt. Rapporten gir ikke grunnlag for å pålegge bedrifter tiltak eller å redusere industriområdet. Rapporten peker på at framtidig utbygging av industriområdet på Husøy krever grundigere konsekvensutredninger og vurderinger som inkluderer all virksomhet i området, slik at kommunen får en samlet og detaljert oversikt. Kostnader ved eventuelt videre undersøkelser kan i følge Folkehelselovens § 11 legges på de involverte bedriftene.

I saken som ble vedtatt av kommunestyret i februar 2022 ble det vist til at det kunne bli aktuelt med videre dybdeanalyser av lukt og støy, noe som også tas opp i Norconsults rapport. Når det gjelder videre luktanalyser har kommunedirektøren vært i dialog med Norconsult om dette. Tilbakemeldingen fra Norconsult er at de i arbeidet med rapporten allerede har utført det som er beskrevet i dybdeanalysen for lukt, og at de derfor ikke kan bidra med flere detaljer. Kartlegging av støy kan være aktuelt i den videre utviklingen av områdene øst på Husøy. Det anbefales i denne omgang ikke ytterligere kartlegginger. I den videre utviklingen av Husøy-området vil det imidlertid kunne bli aktuelt å gjøre/pålegge ytterligere kartlegginger for å sikre at det tas hensyn til miljøfaktorene ved fremtidig utvikling av området.

Kommuneplan og områdeplan

Industriområdet, samlet kalt Husøy, har 13 reguleringsplaner av varierende alder. Bare de nyeste lengst øst har bestemmelser som setter grenseverdier for tillatt forurensning. Disse er ikke knyttet til lukt, men stort sett til støy, og gjelder kun for den enkelte detaljreguleringen de er del av.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. I kommuneplanens arealdel kan det legges inn en hensynssone sikrings-, støy- og faresone med angivelse av fareårsak eller miljørisiko med tilhørende bestemmelser som forbyr eller setter vilkår for tiltak og/eller virksomhet innenfor sonen. Det eksakte innholdet i en slik bestemmelse må fastsettes når arbeidet med kommuneplanens arealdel begynner.

Kommuneplanens arealdel er det overordnede planverktøyet. For å få et mer detaljert styringsverktøy, som for eksempel kan si noe hvilke arealer som er mer egnet for bedrifter som ytterligere belaster miljøkvalitetene enn andre, trengs mer detaljerte planer. I den sammenheng er det mer hensiktsmessig med en områdereguleringsplan.

Områdereguleringsplaner definerer og beskriver ambisjoner og målsetninger kommunen har for et spesifikt område i kommunen. De samme bestemmelsene kan settes i en områdereguleringsplan som for en detaljreguleringsplan, men man har også anledning til å la noen områder ligge uten samme detaljeringsgrad og stille krav om senere detaljreguleringer.

Med hjemmel i plan – og bygningslovens § 12-7 punkt 3. kan kommunen bestemme «grenseverdier for tillatt forurensning og andre krav til miljøkvalitet i planområdet, samt tiltak og krav til virksomhet i eller av hensyn til forhold utenfor planområdet for å forebygge eller begrense forurensning.»

Utarbeiding av en områdereguleringsplan for Husøy kan tas inn i og vedtas i neste kommunale planstrategi.

Innbyggerdialog

Det er vesentlig at bedriftene arbeider for en styrket innbyggerdialog. Å drive proaktiv kommunikasjon betyr at innbyggerne får informasjon om ekstraordinær risiko for lukt, støv eller støy før det faktisk skjer. Dette gjør at innbyggerne får mulighet til å beskytte seg mot den uønska belastningen som lukt, støv eller støy kan være og som fremkommer i helsekonsekvensundersøkelsen

Karmøy kommune vil med brev til bedriftene, og i dialog, be om at det iverksettes tiltak for å styrke innbyggerdialogen i området rundt Husøy. Det forventes at tiltak er operative i løpet av våren 2023, og senest før ventet høysesong for produksjon som kan føre til belastninger for innbyggere i forhold til lukt.

Karmsund Havn

Karmsund Havn IKS er en sentral utviklingsaktør på Husøy. Gjennom kommunens eierdialog med selskapet vil Karmøy kommune ha en forventning om at selskapet jobber aktivt med å tilpasse sin virksomhet for å redusere negative ringvirkninger av støy og andre miljøfaktorer, samt å bidra til en konstruktiv dialog med berørte innbyggergrupper.

Forslag til vedtak

1. Karmøy kommunestyre tar vedlagte helsekonsekvensutredning til orientering.

2. Industriområdet på Husøy har en viktig rolle i lokal og regional verdiskapning og skal videreutvikles. Helsekonsekvensutredninger viser at det må tas hensyn til påvirkningsfaktorer i den videre utviklingen av området.
3. Karmøy kommunestyre ber kommunedirektøren om å ta inn spørsmålet om en hensynssone på Husøy i arbeidet med kommuneplanens arealdel.
4. Karmøy kommunestyre ber om at en egen områdereguleringsplan for Husøy prioriteres i neste rullering av kommunens planstrategi.
5. Karmøy kommune vil som medeier i Karmsund Havn IKS ha en forventning om at selskapet jobber aktivt med å tilpasse sin virksomhet for å redusere negative ringvirkninger av støy og andre miljøfaktorer, samt bidra til en konstruktiv dialog med berørte innbyggergrupper.
6. Kommunedirektøren ber bedriftene som omtales i helsekonsekvensundersøkelsen sette i gang nødvendige tiltak i løpet av første kvartal i 2023 for å styrke innbyggerdialogen.

Vedlegg:

2020-02-19_Vedl.5_beboer møte
2022-02-07_Sak08-22_Notat_Helse KU i kommunestyret
2022-04-05_Karmøy Husøy april22 skjema v1 ME 050422_endelig
2022-09-09_RIM01_B03_Luktnotat - Husøy helsekonsekvensutredning_m vedlegg
2022-09-27_AKU01_Overordnet støyvurdering Husøy
2022-09-28_R01_B03_Helsekonsekvensutredning Husøy_endelig

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
117/22	Formannskapet	21.11.2022
113/22	Kommunestyret	28.11.2022

Budsjettendringer 2022

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar følgende endring knyttet til fordeling av lærlingekostnader:

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:

Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 800 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 17 VAR reduseres med -800 000 kroner.

2. Kommunestyret vedtar følgende endringer knyttet til avskrivningskostnader:

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer:

Avskrivninger endres med -3 393 000 kroner

Motpost avskrivninger endres med 3 393 000 kroner.

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:

Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon økes med 230 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage reduseres med -166 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 3 Skole reduseres med -1 709 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 4 Kultur reduseres med -129 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 5 Idrett økes med 285 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 43 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg reduseres med -440 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning reduseres med -9 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 12 Nærmiljø økes med 45 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 13 Bolig reduseres med -493 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 14 Næring reduseres med -79 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel reduseres med -197 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 16 Brann og ulykkesvern økes med 63 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 17 VAR reduseres med -807 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 18 Økonomi reduseres med -30 000 kroner.

Motpost avskrivninger i tjenesteområdene endres med 3 393 000 kroner.

3. Kommunestyret vedtar følgende endringer knyttet til investeringsprosjekt P704 Byutvikling:

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2022:

- Investeringer i varige driftsmidler reduseres med 1 000 000 kroner
- Kompensasjon for merverdiavgift reduseres med 200 000 kroner
- Overføring fra drift reduseres med 800 000 kroner

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B) gjøres følgende endringer i 2022:

- Budsjett 2022 for P704 Byutvikling reduseres med 1 000 000 kroner

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer i 2022:

- Overføring til investering reduseres med 800 000 kroner

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer i 2022:

- Tjenesteområde nærmiljø økes med 800 000 kroner

4. Kommunestyret vedtar følgende endringer knyttet til fordeling av velferdsmidler:

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:

Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon reduseres med -521 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 41 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 3 Skole økes med 159 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 4 Kultur økes med 4 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 24 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg økes med 218 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 9 Sosial økes med 32 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 10 Barnevern økes med 13 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning økes med 8 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel økes med 9 000 kroner.

Saksutredning

Sammendrag

I denne saken foreslås det en del budsjettendringer. Disse er stort sett av teknisk art, som for eksempel skal sikre at budsjettet er fordelt riktig mellom Kostra-funksjoner og at budsjettet er oppdatert i tråd med endringer i Kostra-regelverket. Disse har i hovedsak liten praktisk betydning, men det er likevel behov for formelle vedtak.

Saks- og faktaopplysninger

Læringer

Kostnader til læringer skal fordeles ut fra hvilke tjenesteområder læringene er på. Fra opptak til opptak vil det ofte være noen mindre justeringer i hvor mange læringer som befinner seg på de ulike område. Basert på regnskapstall for 1. halvår og nytt læringeopptak foreslås det å omfordele noen

Kostnader knyttet til lærlinger.

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:

Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 800 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 17 VAR reduseres med -800 000 kroner.

Avskrivninger

Avskrivningene som regnskapsføres i 2022 er basert på bokførte anleggsmidler per 31.12.2021. I budsjettet for 2022 ble det lagt til grunn avskrivninger som gjenspeilte investeringsprognosen for 2021. Siden investeringene innen de fleste tjenesteområdene ble lavere enn det prognosen tilsa høsten 2021, blir også avskrivningene lavere i 2022.

Avskrivninger har ingen netto effekt i kommuneregnskapet, men inngår i netto driftsutgifter per tjenesteområde og påvirker derfor ulike deler av de vedtatte budsjettskjemaene. Dersom dette ikke rettes opp, vil det gi urimelige avvik per tjenesteområde.

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer:

Avskrivninger endres med -3 393 000 kroner

Motpost avskrivninger endres med 3 393 000 kroner.

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:

Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon økes med 230 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage reduseres med -166 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 3 Skole reduseres med -1 709 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 4 Kultur reduseres med -129 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 5 Idrett økes med 285 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 43 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg reduseres med -440 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning reduseres med -9 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 12 Nærmiljø økes med 45 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 13 Bolig reduseres med -493 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 14 Næring reduseres med -79 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel reduseres med -197 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 16 Brann og ulykkesvern økes med 63 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 17 VAR reduseres med -807 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 18 Økonomi reduseres med -30 000 kroner.

Motpost avskrivninger i tjenesteområdene endres med 3 393 000 kroner.

Investeringsprosjekt P704 Byutvikling - budsjettendring

Kommunedirektøren viser til kommunestyresak 54/22 – Rammer for bruk av byutviklingsmidler (13.6.2022) hvor det i siste avsnitt omtales midlertidige byutviklingsprosjekter. Da dette er midlertidige tiltak med begrenset levetid, foreslås det at midlene flyttes fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet. Rammen for P704 Byutvikling reduseres med 1 mill. kroner og driftsbudsjettet på tjenesteområde 9 Nærmiljø økes tilsvarende. Ny budsjetttramme for P704 Byutvikling blir da på netto 37,5 mill. kroner. Driftsmidler som er ubrukt i 2022 kan søkes overført til senere år.

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2022:

- Investeringer i varige driftsmidler reduseres med 1 000 000 kroner
- Kompensasjon for merverdiavgift reduseres med 200 000 kroner
- Overføring fra drift reduseres med 800 000 kroner

I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd (2B) gjøres følgende endringer i 2022:

- Budsjett 2022 for P704 Byutvikling reduseres med 1 000 000 kroner

I bevilgningsoversikt drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer i 2022:

- Overføring til investering reduseres med 800 000 kroner

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer i 2022:

- Tjenesteområde nærmiljø økes med 800 000 kroner

Fordeling av velferdsmidler

I opprinnelig budsjett 2022 er velferdsmidlene budsjettert som en felles pott under 1 Administrasjon. Kommunedirektøren foreslår å dele dette ut til de ulike tjenesteområdene med årsverk som fordelingsnøkkel.

I sum bevilgninger drift etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer:

Rammen for tjenesteområde 1 Administrasjon reduseres med -521 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 2 Barnehage økes med 41 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 3 Skole økes med 159 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 4 Kultur økes med 4 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 7 Helse økes med 24 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 8 Omsorg økes med 218 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 9 Sosial økes med 32 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 10 Barnevern økes med 13 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 11 Forvaltning økes med 8 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 15 Samferdsel økes med 9 000 kroner.

Rammen for tjenesteområde 17 VAR økes med 13 000 kroner.

Saksbehandler: Per Velde

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
108/22	Formannskapet	14.11.2022
114/22	Kommunestyret	28.11.2022

Endring av selskapsavtale i Karmsund Havn IKS - formål luftfart

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner to tilføyelser i selskapsavtalen til Karmsund Havn IKS:

Ny tilføyelse etter siste setning i § 3 – Formål:

«Selskapet kan ha eierskap direkte eller indirekte i selskap som er operatør for Haugesund Lufthavn Karmøy, og tilhørende eiendommer».

Ny tilføyelse etter siste setning i §25 - Endring av selskapsavtalen

«Deltakerkommunene har forpliktet seg til å implementere en ny eierstruktur for Karmsund Lufthavn Invest AS/Lufthavndrift AS innen 01.01.2025, som ivaretar formålet i Havne- og farvannsloven og alt hva dette innebærer».

2. Kommunestyret godkjenner premissene for at Karmsund Havn IKS kan følge opp sine aksjonærforpliktelser i Lufthavndrift AS, via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS, og kommunen forplikter seg til å kompensere Karmsund Havn IKS for et eventuelt økonomisk tap i en videre eksponering i Lufthavndrift AS, med inntil kommunens eierandel (38,46 prosent) av 12 millioner kroner. Kommunestyret bevilger inntil 4.615.200 kroner fra kommunestyrets disposisjonsfond.

Det gjøres følgende endringer i budsjettet for 2022 (midlene kan overføres til kommende budsjettår):

I bevilgningsoversikt drift:

Korrigert sum bevilgninger, drift netto, økes med 4 615 000 kroner (økt utgift).

Bruk av disposisjonsfond, økes med -4 615 000 kroner (økt bruk av fond)

I sum bevilgninger drift

Bevilgningen til tjenesteområde 18 Økonomi, økes med 4 615 000 kroner

3. Vedtakene ovenfor forutsetter at de øvrige deltakerkommunene gjør tilsvarende forpliktelser i forhold til sin eierandel i Karmsund Havn IKS.
4. Kommunens representant i representantskapet (havnerådet) i Karmsund Havn IKS, får fullmakt til å stemme for en investeringsramme på inntil 12 millioner kroner av selskapets frie egenkapital, til investering i luftfart (Lufthavndrift AS via Karmsund Lufthavn Invest AS).

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 14.11.2022 - 108/22

1. Kommunestyret godkjenner to tilføyelser i selskapsavtalen til Karmsund Havn IKS:

Ny tilføyelse etter siste setning i § 3 – Formål:

«Selskapet kan ha eierskap direkte eller indirekte i selskap som er operatør for Haugesund Lufthavn Karmøy, og tilhørende eiendommer».

Ny tilføyelse etter siste setning i §25 - Endring av selskapsavtalen

«Deltakerkommunene har forpliktet seg til å implementere en ny eierstruktur for Karmsund Lufthavn Invest AS/Lufthavndrift AS innen 01.01.2025, som ivaretar formålet i Havne- og farvannsloven og alt hva dette innebærer».

2. Kommunestyret godkjenner premissene for at Karmsund Havn IKS kan følge opp sine aksjonærforpliktelser i Lufthavndrift AS, via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS, og kommunen forplikter seg til å kompensere Karmsund Havn IKS for et eventuelt økonomisk tap i en videre eksponering i Lufthavndrift AS, med inntil kommunens eierandel (38,46 prosent) av 12 millioner kroner. Kommunestyret bevilger inntil 4.615.200 kroner fra kommunestyrets disposisjonsfond.

Det gjøres følgende endringer i budsjettet for 2022 (midlene kan overføres til kommende budsjettår):

I bevilgningsoversikt drift:

Korrigert sum bevilgninger, drift netto, økes med 4 615 000 kroner (økt utgift).

Bruk av disposisjonsfond, økes med -4 615 000 kroner (økt bruk av fond)

I sum bevilgninger drift

Bevilgningen til tjenesteområde 18 Økonomi, økes med 4 615 000 kroner

3. Vedtakene ovenfor forutsetter at de øvrige deltakerkommunene gjør tilsvarende forpliktelser i forhold til sin eierandel i Karmsund Havn IKS.
4. Kommunens representant i representantskapet (havnerådet) i Karmsund Havn IKS, får fullmakt til å stemme for en investeringsramme på inntil 12 millioner kroner av selskapets frie egenkapital, til investering i luftfart (Lufthavndrift AS via Karmsund Lufthavn Invest AS).

Saksutredning

Litt historie

Haugesund Lufthavn Karmøy ble åpnet 8. april 1975 av kong Olav V. Kommunene på Haugalandet har deltatt indirekte på eiersiden til og fra siden 2003. I 2003 ble det investert i forlengelse av rullebanen med finansiering fra Haugaland Kraft AS gjennom selskapet Lufthavnutbygging AS. Det ble totalt investert rundt 100 millioner kroner. Senere i restrukturering av daværende Lufthavnutbygging AS, trakk Haugaland Kraft AS seg ut, og bokførte et betydelig tap. Eierkommunene avstod fra utbytte på 60 millioner kroner fra kraftselskapet.

I 2018 ble det utlyst tjenstekonsesjon for Haugesund Lufthavn Karmøy, med en konsesjonsperiode på 20 år. I mai 2019 fikk Lufthavndrift AS tildelt tjenstekonsesjonen og overtok driften av lufthavnen. Karmsund Havn IKS gikk inn på eiersiden i Lufthavndrift AS, via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS med en kapital på 15,1 millioner kroner. Inntreden i selskapet ble gjort etter at det oppstod en akutt situasjon hvor Widerøe Ground Handling AS trakk seg som investor i selskapet. Investeringen ble gjort etter en oppfordring fra ordførerne i deltakerkommunene i Karmsund Havn IKS, og vedtatt i representantskapet (havnerådet) 20.03.2018, sak 1/18 «Opprettelse av Karmsund Lufthavn Invest AS», sak 2/18 «Deltakelse i anbud Haugesund Lufthavn Karmøy». Engasjementet i luftfart ble ikke politisk behandlet i deltakerkommunenes kommunestyre.

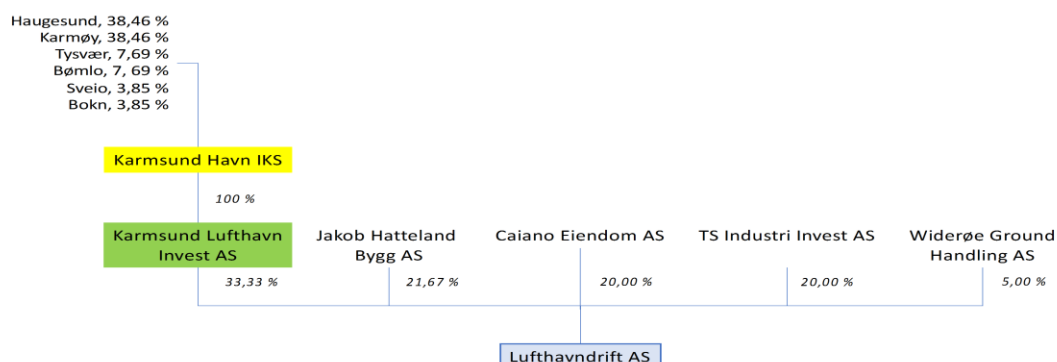
Dagens eierstruktur – Haugesund Lufthavn Karmøy

Lufthavnen med rullebane og bygninger eies av Avinor. Lufthavndrift AS drifter Haugesund Lufthavn Karmøy i henhold til en tjenstekonsesjonsavtale med Avinor.

Formålet til Lufthavndrift AS er definert i selskapets vedtekter:

«Selskapets virksomhet er tjenesteytelse, handel og produksjon med formål å legge til rette for økt trafikk over Haugesund Lufthavn, Karmøy, herunder økt næringsutvikling i forbindelse med lufthavnen, samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette».

Lufthavndrift AS eies av private virksomheter og Karmsund Lufthavn Invest AS (33,33 prosent), som videre eies (100 prosent) av Karmsund Havn IKS. Karmsund Havn IKS eies av Haugesund kommune (38,46 prosent), Karmøy kommune (38,46 prosent), Tysvær kommune (7,69 prosent), Bømlo kommune (7,69 prosent), Sveio kommune (3,85 prosent) og Bokn kommune (3,85 prosent).

Figur: Viser dagens eierstruktur og eierandeler i prosent.

Økonomi (2021-tall):

- Driftsinntekter: 87,6 millioner kroner
- Driftsresultat: -5,4 millioner kroner
- Årsresultat (etter skatt): -6,2 millioner kroner
- Balanse/eiendeler: 69,0 millioner kroner (26,0 mill. i anleggsmidler)
- Egenkapital: 14,8 millioner kroner
- Antall årsverk er ca. 25

Forutsetninger for videre drift:

Styret i Lufthavndrift AS har uttrykt et klart behov for offentlig sameie. Særlig i forhold til nasjonalpolitiske prosesser for å vise at både næringslivet og kommunene står sammen om å utvikle og sikre regionens lufthavn og tilhørende infrastruktur.

En videre bærekraftig økonomisk drift vil være avhengig flere forhold:

1. At staten dekker kostnadene som følge av regjeringens pandemiltak
2. At utvikling av trafikkgrunnlaget kommer raskt opp på samme nivå som før pandemien
3. At Avinor godkjenner endringer i tjenestekonsesjonsavtalen om «husleiebetingelsene»
4. At nasjonale rammevilkår framover er forutsigbare

Selskapets kapitalbehov er i oktober 2022, uttalt å være 35 millioner kroner. Dette skal dekke drift og nødvendige investeringer ut 2023. Styret forutsetter at dagens aksjonærer dekker 15 millioner kroner og søker andre kilder for de resterende 20 millionene. Det er inngått en avtale om lån på 10 millioner kroner fra Haugaland Kraft AS. Denne saksutredningen har ikke gått nærmere inn i dette forholdet.

I ytterste konsekvens må eksisterende aksjonærer også dekke beløpet på 20 millioner. Andelen finansiert via Karmsund Havn IKS antas å ligge mellom 5 og 12 millioner kroner.

Bakgrunn for saken

I korthet omhandler denne saken å endre formålet i selskapsavtalen, slik at Karmsund Havn IKS møter kravene i Havne- og farvannsloven og i lov om interkommunale selskaper (IKS).

Deltakelsen i Lufthavndrift AS i 2018 ble sett på som midlertidig, og ble vurdert å være i grenselandet til formålet til Karmsund Havn IKS. Etter en forvaltningsrevisjon av Karmsund Havn IKS initiert av kontrollutvalget i Haugesund kommune i 2021, ble det konkludert med at deltakelsen i Lufthavndrift AS var utenfor formålet i havneselskapet. Vedtaket i bystyret 29.09.2021, var:

1. *Bystyret tar den framlagte eierskapskontrollen av Karmsund Havn IKS til orientering*
2. *Rapporten oversendes kommunedirektøren og selskapet v/havnerådet for videre oppfølging av rapportens fire anbefalinger.*
3. *Kommunedirektøren gir tilbakemelding til bystyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapportens anbefalinger innen seks måneder etter bystyrets vedtak.*

Forvaltningsrevisors fire anbefalinger innarbeides i forslag til vedtak pkt. 2, slik at det blir tydelig hvilke anbefalinger som skal følges opp.

Jmf. sak PS 056/21 i Haugesund kommune - 21/62244 - Eierskapskontroll Karmsund Havn IKS

De «fire anbefalingene» som det vises til er i korte trekk følgende (sitat):

- *Å forankre formålet, med tanke på lufthavndrift, i deltakerkommunestyrene*
- *Å etablere rutiner for rapportering til kommunestyret i samsvar med målsetningen i*

eierskapsmeldingen av 2017

- *Å etablere rutiner for å sikre korrekt formell behandling av økonomiplanen i samsvar med IKS-loven*
- *Å avklare omfanget av deltakelse i underselskaper*

I den grad formålet er ment å omfatte deltakelse eller investeringer i andre selskaper bør det tydeliggjøres i selskapsavtalen.

Styret i Karmsund Havn IKS har fulgt opp forvaltningsrevisjonen og gitt en tydelig anbefaling om at eierskapet i lufthavnen bør løftes ut av havneselskapet. Se styrets brev til representantskapet (havnerådet) datert 3. februar 2022 (vedlegg 3). Brevet ble ikke behandlet i representantskapet, fordi rådmennene i deltakerkommunene hadde startet et arbeid for å se på mulighetene.

Senere gjorde bystyret i Haugesund kommune et nytt vedtak i saken den 20.04.2022, sak 023/22 «Oppfølging av eierskapskontroll - Karmsund Havn IKS». Vedtaket var følgende:

«Haugesund Bystyre ber kommunedirektøren/ordfører vurdere en vedtektsendring i KH IKS for videre eierskap i Lufthavnutvikling AS».

Med bakgrunn i saken i Haugesund kommune og anbefalingen fra styret i Karmsund Havn IKS, stod kommunestyrene i eierkommunene i havneselskapet (Karmøy, Haugesund, Tysvær, Bømlo, Sveio og Bokn) overfor to alternativer:

1. Vedta å utvide formålet til Karmsund Havn IKS til også å omfatte eierskap i drift av lufthavnvirksomhet.
2. Vedta å overta 33,34 prosent av eierskapet i Lufthavndrift AS, ved å overta eierskapet i Karmsund Lufthavn Invest AS, fra Karmsund Havn IKS.

Felles prosjektarbeid

Rådmennene i Karmøy, Haugesund, Tysvær, Bokn, Vindafjord og Sveio, etablerte en prosjektgruppe for å utrede de to alternativene. Bømlo kommune hadde ikke kapasitet til å delta i prosjektarbeidet, men ble holdt løpende orientert. Prosjektgruppen bestod av næringssjefene i Karmøy og Haugesund, og seniorrådgiver fra Tysvær.

Før sommeren ble situasjonen uoversiktlig. Forhandlingene mellom Lufthavndrift AS og Avinor om bedre betingelser ble krevende. Rådmennene vedtok å legge til side det langsiktige alternativet om at kommunene skulle overta eierskapet, og i stedet konsentrere arbeidet om det andre alternativet om å endre formålet i selskapsavtalen i Karmsund Havn IKS.

Premisset for å endre selskapsavtalen i Karmsund Havn IKS er knyttet til to forhold:

1. Havne- og farvannslovens bestemmelser for havneselskapets virksomhetsområde
2. Konsekvenser av deltagelse i luftfartsvirksomhet for havnevirksomheten

Saksutredning

Havne- og farvannslovens bestemmelser

Hovedkonklusjonen fra KS-advokatene er at luftfart ligger utenfor Havne- og farvannslovens bestemmelser, men det er noen unntak. Havneselskapets eksponering må begrenses til det som defineres som «den frie egenkapitalen» i havneselskapet. Oppsummeringen fra advokat Erna Larsen, hos KS-advokatene, gjengis her i sin helhet:

«Eierskap og eventuell drift av lufthavn faller som hovedregel utenfor havne -og farvannslovens regler. Det betyr at havnekapitalen ikke kan brukes til slik virksomhet. Den kan være unntak, eksempelvis sjøflyaktivitet dersom disse bruker havnens farvann og havner og det kan tenkes unntak dersom dette skaper økonomisk gevinst for havnevirksomheten.

Karmsund havn IKS kan eie aksjer i Lufthavndrift på visse vilkår. Den kan eie dersom alle kostnader og eventuelle inntekter holdes regnskapsmessig adskilt fra havnekapitalen. Det forutsetter at selskapet har økonomisk evne til dette. Dersom havnen har kostander forbundet med eierskapet, selskapet tilføres kapital fra deltagerkommunene. Kostandene kan ikke dekkes av havnekapitalen.

Unntak: Det kan brukes av havnekapitalen til å dekke utgifter knyttet til eierskap i Lufthavndrift AS dersom vilkårene for å ta utbytte fra havnevirksomheten er til stede. Deltagerkommunene kan da bestemme at utbytte skal benyttes til å dekke kostnadene.

Er det rimelig klart at eierskap i Lufthavndrift AS skaper økonomisk gevinst for havnevirksomheten, kan også havnekapitalen benyttes.

Selskapsavtalen tillater ikke at Karmsund Havn IKS eier Lufthavndrift AS. Skal dette fortsette, må formålsbestemmelsen i selskapsavtalen § 3 endres. Dette å gjøres slik at det går frem at dette er tillatt. Det gjelder enten selskapet bruker av havnekapitalen eller må holdes eierskapet adskilt fra havnekapitalen.

Kapitalen som ble benyttet til å kjøpe aksjene i Lufthavndrift i 2018, er å anse som del av havnekapitalen. I den grad aksjekapitalen ikke er tapt, tilhører dette havnekapitalen og kan ikke brukes til annet formål».

Brevet med denne juridiske betenkningen, er datert 23.09.2022, og er i sin helhet vedlagt saken, vedlegg 1.

Konsekvenser av deltakelse i luftfartsvirksomhet for Karmsund Havn IKS

Konklusjonen i brevet, 22.09.2022, fra styret i Karmsund Havn IKS, samsvarer med konklusjonen i KS-advokatenes juridiske betenkning. Se vedlegg 1 og 2. Konklusjonen fra styret gjengis her i sin helhet:

«Vi registrerer også at rådmennene i deltakerkommunene ønsker å fremme et forslag til kommunestyrene i deltakerkommunene, om en midlertidig «utvidelse» av formålet i selskapsavtalen. Eierskapet i Lufthavndrift AS var i utgangspunktet midlertidig for Karmsund Havn. Styret vurderer det likevel til å være fornuftig at eierskapet beholdes de to neste årene og at det i mellomtiden jobbes med en langsiktig strategi og løsning for eierskapet. Dette forutsetter at Karmsund Havn kompenseres fra eierkommunene dersom aksjonærene må skyte inn ytterligere kapital i Lufthavndrift AS, noe som trolig vil skje i løpet av kort tid».

I brevet viser styret til deltakerkommunenes eierstrategi, administrative konsekvenser, og andre forhold. Det er likevel de økonomiske konsekvensene som skaper utfordringer i forhold til bestemmelsene i Havne- og farvannsloven. Styret skriver (sitat):

«For å oppnå best mulig fleksibilitet mht. eventuelle partnerskap og låneopptak har en valgt å gjøre enkelte investeringer i datterselskaper av Karmsund Havn IKS. Selv om dette gir økt lånekapasitet stilles det også bedriftsøkonomiske krav, spesielt mht. krav om egenkapital i det enkelte prosjekt. En viktig konsekvens av dette er at Karmsund Havn har behov for fri likviditet for å sikre at planlagte investeringer følger vedtatt fremdriftsplan. Dersom det brukes ytterligere midler av selskapets frie egenkapital til å investere i Lufthavndrift AS (anslagsvis kapitalbehov på 10 – 15 millioner kroner), vil dette medføre at Karmsund Havn innenfor 18 – 36 måneder potensielt må utsette havneinvesteringer som følger av underdekning i fri egenkapital. Dette basert på selskapets egne prognoser knyttet til forventede investeringsbehov i datterselskap fremover.

Det presiseres imidlertid at dersom det oppstår et kortsiktig kapitalbehov i Lufthavndrift AS, er Karmsund Havn IKS positive til å bidra, men da under forutsetning om at pengene tilbakeføres til Karmsund Havn IKS».

Havneselskapet har tilstrekkelig kapital til å dekke kapitalbehovet i Lufthavndrift AS via Karmsund Lufthavn Invest AS, ikke lenger fram enn 18 til 36 måneder. Styret forventer at investeringene i luftfart vil redusere havneselskapets «frie egenkapital» til å investere i egen kjernevirksomhet regulert av havne- og farvannsloven.

En permanent utvidelse av formålet i Karmsund Havn IKS til også å omfatte «luftfartsformål» er ikke i samsvar med deltakerkommunenes eierstrategi for havneselskapet. Havneselskapets investering i 2018 i Lufthavndrift AS var derfor definert som «midlertidig» løsning i en akutt situasjon.

Havneselskapet er i en ekspansiv vekst og har behov framover å konsentrere kompetanse og kapital mot sin kjernevirksomhet. Selskapet oppgir at drift av lufthavn er utenfor havneselskapets kompetanseområde. Havneselskapets deltakelse i Lufthavndrift AS, krever uforholdsmessig stor ledelsesinvolvering, som igjen trekker konsentrasjonen bort for kjernevirksomheten. Det er uheldig i den ekspansive utvikling Karmsund Havn IKS for tiden er i, med store investeringer og utviklingsprosjekter. Driften av lufthavnen er derfor på saklisten til styret i havneselskapet i hvert styremøte.

Den finansielle eksponeringen har hittil vært begrenset til 15,1 million kroner i form av kapitalinnskudd i holdingselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS. Styret i Lufthavndrift AS melder om at kapitalbehovet ut 2023 er 35 millioner kroner. Styret forventer at aksjonærene bidrar med 15 millioner og arbeider for å finansiere resterende kapital fra andre kilder. I ytterste konsekvens må aksjonærene finansiere hele kapitalbehovet Fordelt på Karmsund Havn/Karmsund Lufthavn Invest A/S sin eierandel på 33,34 prosent, vil det tilsi mellom 5 og 12 millioner kroner fra Karmsund Lufthavn Invest A/S. Målt mot egenkapitalen i Karmsund Havn IKS, vil dette utgjøre opptil rundt 12 prosent av den frie egenkapitalen i havneselskapet. Noe som gir en tilsvarende svekkelse av egenkapitalfinansieringen i de investerings-prosjekter som havneselskapet planlegger framover. Selv om havneselskapet vil ha finansiell styrke til å bære et utvidet kapitalbehov i lufthavnen, er dette uheldig. Inntil selskapsavtalen eventuelt er endret, behandlet og godkjent i samtlige kommunestyre i hver av deltakerkommunene, vil det være vanskelig for styret i havneselskapet å foreta ytterligere investeringer i luftfart utenfor formålet til Karmsund Havn IKS.

Konsekvenser for deltakerkommunene

KS-advokatene peker på to forutsetninger for at Karmsund Havn IKS kan fortsette sitt eierskap i Lufthavndrift AS gjennom sitt heleide datterselskap, Karmsund Lufthavn Invest AS. Den ene forutsetningen er at havnekapitalen ikke kan benyttes til å dekke økonomisk tap knyttet til eierskap i Lufthavndrift AS, men det er et unntak. Unntaket er hvis vilkårene for å ta utbytte fra havnevirksomheten er til stede. Deltakerkommunene har ikke definert noe utbyttepolitikk for

havneselskapet i eierstrategien. Dette betyr at havneselskapet ikke kan ha et større økonomisk tap i luftfart enn det kommunene kan ta ut i utbytte, begrenset til den «frie egenkapitalen».

Den andre forutsetningen er at formålet i selskapsavtalen må utvides til å inkludere luftfart.

Den økonomiske risikoen vil derfor overføres i større grad til deltakerkommunene. Styret i Karmsund Havn IKS estimerer at selskapet har behov for all kapital investert i luftfart innen 18 til 36 måneder fram i tid. Dette betyr at deltakerkommunene i ytterste konsekvens må ta høyde for denne økonomiske risikoen allerede nå, og gjøre nødvendige avsetninger i kommunenes «frie fondsmidler». Styret i Lufthavndrift AS estimerer et kapitalbehov på 35 millioner kroner, hvor 15 millioner kroner hentes via kapitalinnskudd fra aksjonærene. For Karmsund Havn/Karmsund Lufthavn Invest AS, betyr dette et innskudd på 5 millioner kroner.

Det andre scenarioet er hvis aksjonærene må skyte inn hele beløpet på 35 millioner kroner. I dette «Worst Case-tilfellet», betyr dette at Karmsund Havn/Karmsund Lufthavn Invest AS må gjøre et innskudd på 12 millioner kroner. Det er dette beløpet deltakerkommunene må «garantere» for, og må kompensere Karmsund Havn IKS for i ytterste konsekvens.

Deltakerkommuner	Eierandel (%)	Investeringsramme I (NOK)	Investeringsramme II (NOK)
Karmøy	38,46	1.923.000	4.615.200
Haugesund	38,46	1.923.000	4.615.200
Bømlo	7,69	384.500	922.800
Tysvær	7,69	384.500	922.800
Sveio	3,85	192.500	462.000
Bokn	3,85	192.500	462.000
Sum	100,00	5.000.000	12.000.000

Tabell: Viser fordeling av investeringsrammer på henholdsvis 5 og 12 millioner kroner, basert på eierandel i Karmsund Havn IKS

Det er viktig å merke seg at deltakerkommunene ikke må kompensere for Karmsund Havn IKS for et eventuelt tap for allerede utførte investeringer på 15,1 millioner kroner i Karmsund Lufthavn Invest/Lufthavndrift AS. Dette begrunnes i at den «frie egenkapitalen» i havneselskapet var tilstrekkelig på det tidspunktet investeringen ble gjort, og det forelå ingen vurderinger som tilsa at investeringen ville legge en begrensning for utviklingen av havnevirksomheten.

Deltakerkommunene må følge opp denne økonomiske risikoen via sine representanter i representantskapet (havnerådet) gjennom behandling av årsregnskap og budsjett.

Betydningen av Haugesund Lufthavn Karmøy - Samfunnsøkonomisk analyse

Drift av lufthavner vurderes som samfunnskritisk infrastruktur og samferdsel. En velfungerende lufthavn i et bo- og arbeidsmarked er avgjørende for den samfunnsøkonomiske utviklingen av næringslivet, bostedsattraktivitet og reiselivet. Haugesund Lufthavn Karmøy, er også en beredskapslufthavn for ambulanseflyvninger, og må være i beredskap 24 timer alle dager i samsvar med konsesjonsavtalen med Avinor.

Det foreligger ingen nyere rapport om den samfunnsøkonomiske betydningen Haugesund Lufthavn Karmøy har for regionen. Den siste analysen ble utarbeidet desember 2013 av Menon basert på erfaringer fra 2012. Det er likevel en viss relevans å se på disse tallene. Trafikkgrunnlaget var i 2012 664.375 reisende, fordelt på 434.000 innlands flyvninger og 222.000 utenlands flyvninger.

Til sammenligning har antall reisende i 2021 sterkt preget av pandemien. Antall reisende var nede i totalt 253.007 reisende, hvor 228.091 var reisende med innlandsflyvninger og 24.916 med utlandsflyvninger. Prognosen fra selskapet for 2022 viser en markant oppgang til 448.178 reisende, fordelt på 361.318 innlandsflyvninger og 86.860 utlandsflyvninger. Prognosen viser at lufthavnen vil nå omtrent tilsvarende passasjertrafikk i 2024/2025 som i 2012, som var datagrunnlaget for Menons rapport.

Menon beskriver den samfunnsøkonomiske lønnsomheten i 2013 slik:

«Nærhet til en flyplass reduserer kostnaden ved å fly og senker terskelen for lengre reiser både i fritids- og yrkessammenheng. Dette generer økt velferd for privatpersoner og bedrifter. Når feriedestinasjoner velges, fritidsplaner legges eller tjenestereiser skal gjennomføres er det mer enn prisen på flybilletten som avgjør beslutningen. Reisetid og andre kostnader forbundet med transport til og fra flyplass vil også spille inn og avgjøre omfanget av reiser som gjennomføres og hvilken destinasjon som velges. I et relativt tett befolket område som Haugesundregionen vil nærværet av en flyplass kunne påvirke både livskvaliteten til beboere og næringslivets utvikling. Ikke minst vil det være av betydning for områdets reiselivsnæring og evnen til å tiltrekke seg både nasjonale og internasjonale turister. I så måte er Haugesund lufthavn mer enn bare en lokal tilknytning til omverdenen, det er også en kilde til velferd og næringsvirksomhet og en tilrettelegger for regional utvikling».

Analysen fra Menon er delt i to. En del er den økonomiske byrden næringslivet og fritidsreisende må bære, hvis Haugesund Lufthavn Karmøy avvikles, og de reisende i stedet må benytte Stavanger Lufthavn Sola, Bergen Lufthavn Flesland, eller Stord lufthavn. Den andre delen er en analyse av verdiskapningen eller ringvirkningene lufthavnen bidrar til.

Del 1: Nytte og kostnader ved en eventuell avvikling av Haugesund Lufthavn Karmøy

Menons analyse av reisemønsteret i 2012 viser at 80 prosent av trafikkgrunnlaget kommer fra reisende fra følgende seks kommuner, markert med uthevet skrift i oversikten under. Det er også næringslivet og de fritidsreisende fra disse kommunene som vil få den største kostnaden hvis flyplassen må avvikles. Samlet vil ekstrakostnaden for reisende ved alternativt å benytte Sola eller Flesland, beløpe seg til 235 millioner kroner årlig. For passasjerer i Stavanger-regionen vil det naturligvis ikke bli en merkostnad.

1.	Haugesund:	242.270 passasjerer
2.	Karmøy:	121.442 passasjerer
3.	Stavanger:	63.210 passasjerer
4.	Vindafjord:	45.034 passasjerer
5.	Etne:	22.219 passasjerer
6.	Tysvær:	22.139 passasjerer
7.	Sandnes:	14.641 passasjerer
8.	Suldal:	14.295 passasjerer
9.	Stord:	12.424 passasjerer
10.	Bømlo:	10.935 passasjerer
11.	Sauda:	8.724 passasjerer
12.	Kvinnherad:	8.314 passasjerer
13.	Odda:	7.393 passasjerer
14.	Strand:	5.396 passasjerer
15.	Sveio:	5.125 passasjerer
...		
30.	Bokn:	1.121 passasjerer
...		
33.	Utsira:	574 passasjerer

Det er interessant å merke seg at Vindafjord med i underkant av 9.000 innbyggere, er den kommunen som har det største antall passasjerer i forhold til folketallet. Rapporten fra Menon

forklarer ikke årsaken til dette, men det er grunn til å anta at dette har sammenheng med den store verftsindustrien i kommunen og avhengigheten av fremmedarbeidere. Noe som også indikeres med godt belegg på flyrutene mellom Karmøy og Polen. Dette indikerer videre hvor viktig flyplassen er for denne type industri.

Erfaringene fra Skjellefteå kommune i Nord-Sverige hvor NorthVolt har etablert sin batterifabrikk, er tilsvarende. NorthVolt's etablering er sammenlignbar med Beyounder's etablering av sin batterifabrikk i Haugaland Næringspark, men NorthVolt sin fabrikk er rundt 3 ganger større. Her er det i arbeid 2.500 anleggsarbeidere fra 80 nasjonaliteter, og kommunen har uttalt den bruker rundt 15 millioner svenske kroner for å holde den lokale flyplassen åpen. Den regnes som virksomhetskritisk for de nye nærings-etableringene knyttet til batteriindustrien i kommunen.

Årsaken til at Stavanger har så mange av passasjerene, forklarer Menon med kommunens dominans i forhold til innbyggere, næringsliv, og gjestedøgn. For Sandnes blir det tilsvarende. Analysen til Menon viser samtidig at hvis Haugesund Lufthavn avvikles ville rundt ¾-deler av passasjertrafikken i 2012 ha fordelt seg til Stavanger Lufthavn Sola, og rundt ¼-del til Bergen Lufthavn Flesland. Lufthavndrift AS opplyser at det høye antallet passasjerer fra Stavanger, Sandnes, m.fl. trolig skyldes at billige fritidsreiser med Ryanair var på sitt høyeste i 2012 og 2013.

Samfunnsnyttene av en operativ Haugesund Lufthavn er beregnet ut fra den merkostnaden næringslivet og innbyggerne vil påføres med lenger reisevei, tidsforbruk, ferjebilletter, og andre transportkostnader for å komme seg til en alternativ flyplass, fortrinnsvis Sola og Flesland. Analysen viser at næringslivet vil påføres en ekstra kostnad på 167 millioner kroner eller mellom 800-1.000 kroner pr reisende for bedrifter på ytre Haugalandet. For virksomheter i Vindafjord er ekstrakostnaden nesten 1.200 kroner pr. reisende. Virksomheter i Suldal får den laveste merkostnaden med rundt 500 kroner.

Innbyggerne vil få en ekstra kostnad på 68 millioner kroner, eller fra rundt 400 kroner til 640 kroner for innbyggere i Vindafjord. Merk at dette er 2012-tall, men gir likevel en god indikasjon på den ekstra byrden næringslivet og innbyggerne vil påføres om Haugesund Lufthavn må avvikles.

Når Rogfast åpner forventes det at denne kostnaden tilnærmet vil bli halvert, primært som følge av redusert reisetid. Analysen sier ikke noe om forventet økning i bompengautgifter.

Del 2: Verdiskaping og ringvirkninger innkommende trafikk ved Haugesund Lufthavn Karmøy
Menon's ringvirkningsanalyse fra 2012 måler effekten av de innkommende passasjerenes forbruk ved økt omsetning og sysselsetting, samt i hvilke næringer og kommuner verdiskapningen skjer.

Den direkte sysselsetting på lufthavnen er knyttet til drift av flyplassen, flyselskapene, catering, servering, varehandel/tax free, politi, toll, sikkerhetskontroll, renhold, parkering, hotell, flyfrakt, og bilutleie. Den indirekte sysselsetting er knyttet til ulike underleveranser, men også katalytiske effekter i ulike andre bransjer. Særlig innen transport, handel, servering, konferanser og reiseliv.

Den totale verdiskapningen i 2012 ble beregnet til 631 millioner kroner. Dette fordeles med 263 millioner fra norske yrkesreisende, 189 millioner fra norske feriereisende, 177 millioner fra utenlandske feriereisende, og 63 millioner kroner fra utenlandske yrkesreisende. Samlet betyr dette 630 arbeidsplasser i 2012, primært fordelt på overnatting, servering, transport, varehandel, opplevelser og annet. I disse bransjene er det rundt 9-10.000 ansatte. Altså 6-7 prosent av arbeidsplassene i disse bransjene på Haugalandet kan være avhengig av flyplassen.

Målt i kroner utgjør verdiskapningen fra flyplassen rundt 1-2 prosent av den totale verdiskapningen på Haugalandet som i 2019 var rundt 44 milliarder kroner. Dette er betydelig, også når lufthavnen sammenlignes med havneområdet som forvaltes av Karmsund Havn IKS. Havneområdet med leveranser av tjenester til maritime næringer har naturligvis langt høyere aktivitet. Ringvirknings-

analysen for havneområdet (2017), viser en samlet verdiskapning på 2,5 milliarder kroner, som utgjør 5-6 prosent av den totale verdiskapningen i regionen (2019). Altså «bare» fire ganger høyere verdiskapning enn lufthavnen.

Karmsund Havn IKS er også tydelige på synergier med Haugesund Lufthavn Karmøy, særlig knyttet til mobilisering og mannskapsbytter, men også for virksomheter som havneområdet har direkte eller indirekte synergier med. Særlig verftsindustrien med Aibel, Westcon og Kværner, samt maritim industri på Bømlo. Andre virksomheter som Autostore er også tydelige i sine uttalelser om viktigheten av flyplassen. Autostore har utviklet et internasjonalt test- og utdanningsssenter på Husøy, hvor deltakere vil komme inn fra hele verden.

Haugaland Næringspark vektlegger også betydningen og nærheten til Haugesund Lufthavn Karmøy som et viktig fortrinn for industrietableringer i regionen.

Selv om det ikke foreligger noen ferske samfunnsøkonomiske analyser, er dette med på å underbygge at Haugesund Lufthavn Karmøy medvirker til en betydelig andel av verdiskapningen i regionen og har stor betydning for utviklingen av Haugalandet. Menon konkluderer også i sin rapport at det må realiseres svært store stordriftsfordeler ved de andre flyplassene på Vestlandet om det skal være samfunnsøkonomisk lønnsomt å utvikle Haugesund Lufthavn Karmøy. Det kritiske blir hvordan driften skal finansieres hvis det ikke er mulig å oppnå en isolert bedriftsøkonomisk bærekraftig utvikling av lufthavnen.

Samspill mellom det private næringslivet og kommunene, virker som en riktig modell for risikofordeling. Ifølge Lufthavndrift AS er Avinor forpliktet til å overta driften av Haugesund Lufthavn Karmøy, hvis det ikke er økonomisk bærekraftig for selskapet å drifte lufthavnen. Hvis lufthavnen må leveres tilbake til Avinor, forventes et mer begrenset flytilbud, enn om lufthavnen driftes av lokale eiere.

Behov for endringer i selskapsavtalen til Karmsund Havn IKS

Endringer i selskapsavtalen er regulert i lov om interkommunale selskaper (IKS-loven), og i selskapets § 25. Endringer krever politiske vedtak i kommunestyrene i samtlige deltakerkommuner i havneselskapet.

Karmsund Havn IKS har ikke luftfartsvirksomhet som del av sitt formål i selskapsavtalen. Skal eierskapet fortsette, må formålet i selskapsavtalen utvides. Det må derfor gjøres en tilføyelse i siste setning:

§ 3 – Formål:

«Selskapets formål er effektiv og sikker forvaltning av havnevirksomhet på vegne av de kommuner som er deltakere, jfr. Selskapsavtalens §4, og ivareta disse kommuners oppgaver, rettigheter og forpliktelser i samsvar med den til enhver tid gjeldene havne- og farvannslovgivning.

Selskapet skal arbeide for framtidsrettet og konkurransedyktig utvikling av sjøtransportsystemet for personer og gods, tilrettelegge for sjøbasert næringsutvikling, herunder naturlig tilhørende eiendomsutvikling, og tilrettelegge for synergier med landbasert næringsutvikling».

Ny tilføyelse etter siste setning:

«Selskapet kan ha eierskap direkte eller indirekte i selskap som er operatør for Haugesund Lufthavn Karmøy, og tilhørende eiendommer».

For å sikre at Karmsund Havn IKS ikke kommer i konflikt med Havne- og farvannsloven, og forsinkes av kommunal saksbehandling, foreslås at det eksplisitt tas inn bestemmelser i selskapsavtalen om at det skal implementeres en ny eierstruktur for Karmsund Lufthavn Invest AS/Lufthavndrift AS innen 01.01.2025. Det foreslås derfor en ny tilføyelse i selskapsavtalen som ivaretar dette.

§25 - Endring av selskapsavtalen

«Følgende bestemmelser i denne selskapsavtale kan bare endres med tilslutning fra kommunestyret i samtlige deltakerkommuner:

- 1. Selskapets foretaksnavn*
- 2. Angivelse av deltakerne*
- 3. Selskapets formål*
- 4. Den kommune der selskapet har sitt hovedkontor*
- 5. Antall styremedlemmer*
- 6. Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet*
- 7. Den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen*
- 8. Antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner*
- 9. Annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen*

For øvrig kan selskapsavtalen endres ved vedtak i representantskapet med tilslutning fra minst to tredeler av eierkommunenes samlede stemmer».

Ny tilføyelse etter siste setning:

«Deltakerkommunene har forpliktet seg til å implementere en ny eierstruktur for Karmsund Lufthavn Invest AS/Lufthavndrift AS innen 01.01.2025, som ivaretar formålet i Havne- og farvannsloven og alt hva dette innebærer».

Denne tilføyelsen betyr at det avtales allerede nå at det er enighet mellom deltakerkommunene om å implementere en ny eierstruktur slik at Karmsund Havn IKS i framtiden har et formål og virksomhet som er i samsvar med Havne- og farvannsloven. Hvis det eventuelt skulle oppstå en situasjon som kan komme i konflikt med bestemmelsene i Havne- og farvannsloven, ligger det i denne bestemmelsen en forpliktelse for alle deltakerkommunene, inklusiv selskapet, om å gjøre nødvendige tiltak. Dette er også viktig i forhold til at havneselskapets kjernevirksomhet ikke skal hemmes av aksjonærforpliktelser i luftfart.

Kommunedirektørene i deltakerkommunene kan innen dette tidspunkt, direkte legge fram en felles sak til politisk behandling, hvor det er funnet en langsiktig løsning for eierskap og eierstruktur knyttet til driften av Haugesund Lufthavn Karmøy, som Karmsund Havn IKS ikke lenger blir en del av.

Rådmannens konklusjon

Haugesund Lufthavn Karmøy vurderes å være samfunnskritisk samferdsel, som er viktig for næringsutvikling, bo-attraktivitet, reiseliv og ambulanseberedskap. Drift av lufthavn er likevel ikke en lovpålagt oppgave for kommunene. Tidligere samfunnsøkonomisk analyse utført av Menon, viser at Haugesund Lufthavn Karmøy har stor betydning for verdiskapningen på Haugalandet, totalt 631 millioner kroner i 2012. I tillegg sparte næringslivet og innbyggerne 235 millioner årlig, i kortere

reisetid og lavere reisekostnader, sammenlignet med å legge sine flyreiser til Stavanger Lufthavn Sola eller Bergen Lufthavn Flesland. Både vårt landbaserte næringsliv og vår maritime næring, uttalt hvor viktig et godt rutetilbud er for deres verdiskaping og arbeidsplasser

Det er derfor god grunn til å tro at samfunnsøkonomien av lufthavnen er ytterligere forsterket i dag, og blir enda mer avgjørende for utvikling av Haugalandet framover. Da særlig med tanke på utvikling av flytende havvind ved Utsira Nord og store industrielle etableringer i Haugaland Næringspark, Gismarvik. Bare i anleggsperiodene vil mobilisering av utenbys og utenlands arbeidskraft være betydelig. Erfaringene fra etableringen av en stor batterifabrikk i Nord-Sverige er det mobilisering av 2.500 anleggsarbeidere fra 80 nasjonaliteter. Rutetilbudet må utvikles dynamisk i tett samarbeidet med næringslivet, og da kan «lokal flyplassledelse» og ruteutvikling gi regionen et viktig konkurransefortrinn om å skaffe nødvendig arbeidskraft.

Skal driften av lufthavnen lykkes, er vurderingen at det kreves et godt samarbeid mellom privat næringsliv og regionens kommuner. Et slik samarbeid med privat næringsliv startet allerede når rullebanen ble forlenget i 2003, hvor kommunene deltok i finansieringen via Haugaland Kraft AS. I 2018 ble det på nytt et behov for offentlig deltakelse, og kommunene deltok med egenkapitalfinansiering av Lufthavndrift AS via Karmsund Havn IKS. Havneselskapet foretok en avgrenset investering på 15,1 millioner kroner via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS. Investeringen ble ansett å være midlertidig. I senere forvaltningsrevisjon i Haugesund kommune ble det konkludert med at engasjementet var utenfor formålet og selskapsavtalen i havneselskapet.

I samarbeid mellom rådmennene i Karmøy, Haugesund, Tysvær, Bokn, Sveio, Vindafjord og Bømlo, ble det etablert et prosjekt for å vurdere hvordan kommunenes deltakelse og eierskap best kunne organiseres. Arbeidet ble utsatt på grunn av de krevende forhandlingene som oppstod mellom Lufthavndrift AS og Avinor om betingelsene i konsesjonsavtalen. Arbeidet vil bli tatt opp igjen når situasjonen blir mer stabil og oversiktlig, og innen 01.01.2025

Ny modell for eierskapet av Lufthavndrift AS må bli gjort innen de 18 til 36 månedene Karmsund Havn IKS har anslått at de kan være eksponert i Lufthavndrift AS i denne perioden, før dette vil få konsekvenser for havneutviklingen. For å sikre en rasjonell og effektiv politisk behandling, foreslås at denne fristen tilføyes i bestemmelsene i selskapsavtalen i Karmsund Havn IKS. I denne mellomfasen foreslås det at formålet til Karmsund Havn IKS utvides til også inkludere «luftfart», for å møte de lovmessige kravene som forvaltningsrevisjon i Haugesund kommune påpeker.

Deltakerkommunene i Karmsund Havn IKS må være oppmerksomme på, at det foreligger en juridisk vurdering som legger et lovmessig premiss for at Karmsund Havn IKS kan videreføre eierskapet i Lufthavndrift AS. Premisset er at deltakerkommunene må forplikte seg til å kompensere Karmsund Havn IKS for en videre eksponering i Lufthavndrift AS. Anslaget er vurdert å ligge mellom 5 og 12 millioner kroner. Denne forpliktelsen fordeler seg mellom deltakerkommunene etter eierandel i havneselskapet. For å endre selskapsavtalen, må alle deltakerkommunene godkjenne disse endringene i selskapsavtalen. Tidligere investeringer som Karmsund Havn IKS har gjort i luftfart på 15,1 millioner kroner, er det ikke noe krav om at deltakerkommunene må kompensere for.

Situasjonen i Lufthavndrift AS er nå så akutt, at styret må be om kapitalinnskudd fra sine aksjonærer i umiddelbar framtid. En forsinkelse i kommunal behandling vil hindre at Karmsund Havn IKS å følge opp sine aksjonærforpliktelser, og Lufthavndrift AS kan bli tvunget til å melde oppbud.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

- Havne- og farvannsloven
- Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)

Vedlegg:

220923 Vurdering av om havneselskapet kan eie og drifte lufthavnvirksomhet-2

220922 Konsekvenser av videre eierskap i Lufthavndrift docx[1]

220203 Brev til havneråd vedr Karmsund Lufthavn Invest AS 4.2.22

170411 Selskapsavtale Karmsund Havn IKS signert

Saksbehandler: Per Velde**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
118/22	Formannskapet	21.11.2022
115/22	Kommunestyret	28.11.2022

Lån til Karmsund Lufthavn Invest AS - Haugesund Lufthavn Karmøy**Kommunedirektørens forslag til vedtak:**

1. Karmøy kommunestyre innvilger et lån på inntil 10 millioner kroner til Karmsund Lufthavn Invest AS (org.nr.: 921 147 228), som gir styret i Karmsund Lufthavn Invest AS et finansielt handlingsrom til å finne en forsvarlig modell for finansieringen av kapitalbehovet på 20 millioner kroner i Lufthavndrift AS. Lånet til Karmsund Lufthavn Invest AS gis uten sikkerhet, og låneavtalen skal være i samsvar med betingelsene i denne saken.
2. Karmøy kommunestyre gir ordfører og kommunedirektør fullmakt til å innvilge lånet innenfor lånerammen, og signere låneavtalen med Karmsund Lufthavn Invest AS, og andre nødvendige dokumenter i forbindelse med låneavtalen.
3. I bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd (2A) gjøres følgende endringer i 2022:
  - a. Utlån av egne midler økes med lånebeløpet på 10.000.000 kroner
  - b. Bruk av disposisjonsfond økes med lånebeløpet på 10.000.000 kroner

Saksutredning**Bakgrunn for saken**

Denne saken må sees i sammenheng med sak 108/22, om «Endring av selskapsavtale i Karmsund Havn IKS – Luftfart». Begge sakene er en del av en samlet løsning for å bidra til å løse det totale kapitalbehovet slik at Lufthavndrift AS, kan stå for videre drift av Haugesund Lufthavn Karmøy. Samlet kapitalbehov er 35 millioner kroner, hvor eksisterende aksjonærer i Lufthavndrift AS, bidrar med 15 millioner kroner. Herav bidrar Karmsund Havn IKS med 5 millioner kroner, som eier av Karmsund Lufthavn Invest AS med eierandel på 33,34 prosent i Lufthavndrift AS.

Denne saken handler om finansiering av det resterende kapitalbehovet på 20 millioner kroner. Regionrådet gjorde vedtak den 28. oktober 2022, om å be kommunedirektørene/rådmennene i de respektive kommunene i regionrådet om å vurdere hvordan kommunene kan delta i finansieringen.

I 2018 ble det utlyst tjenestekonsesjon for Haugesund Lufthavn Karmøy, med en konsesjonsperiode på 20 år. I mai 2019 fikk Lufthavndrift AS tildelt tjenestekonsesjonen med Avinor AS, og overtok

driften av lufthavnen. Karmsund Havn IKS gikk inn på eiersiden i Lufthavndrift AS, via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS med en kapital på 15,1 millioner kroner. Inntreden i selskapet ble gjort etter at det oppstod en akutt situasjon hvor Widerøe Ground Handling AS trakk seg som investor i selskapet.

Lufthavnen med rullebane og bygninger eies av Avinor. Haugesund Lufthavn Karmøy driftes av Lufthavndrift AS, i henhold til tjenestekonsesjonsavtalen med Avinor.

Formålet til Lufthavndrift AS er definert i selskapets vedtekter:

«Selskapets virksomhet er tjenesteytelse, handel og produksjon med formål å legge til rette for økt trafikk over Haugesund Lufthavn, Karmøy, herunder økt næringsutvikling i forbindelse med lufthavnen, samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette».

Lufthavndrift AS eies av private virksomheter og Karmsund Lufthavn Invest AS (33,34 prosent), som videre eies (100 prosent) av Karmsund Havn IKS. Karmsund Havn IKS eies av Haugesund kommune (38,46 prosent), Karmøy kommune (38,46 prosent), Tysvær kommune (7,69 prosent), Bømlo kommune (7,69 prosent), Sveio kommune (3,85 prosent) og Bokn kommune (3,85 prosent).

Driften av lufthavnen ble kraftig rammet av pandemien i 2020 og 2021, og Lufthavndrift AS er avhengig av kapitaltilgang for å bygge opp igjen et bærekraftig trafikkgrunnlag i løpet av 2023. Det totale kapitalbehovet er 35 millioner kroner som skal dekke drift og nødvendige investeringer ut 2023, hvor 15 millioner kroner er planlagt hentet inn i en emisjon med eksisterende aksjonærer: Karmsund Lufthavn Invest AS (eierandel 33,34 prosent), Jakob Hatteland Bygg AS (eierandel 21,67 prosent), Caiano Eiendom AS (eierandel 20,00 prosent), TS Industri Invest AS (eierandel 20,00 prosent), og Widerøe Ground Handling AS (eierandel 5 prosent).

Dette innebærer 5 millioner kroner fra offentlig eierskap gjennom Karmsund Havn Invest AS og 10 mill. kroner fra private eiere. Styret i Lufthavndrift AS la i utgangspunktet til grunn at de resterende 20 millioner kroner skulle søkes dekket gjennom andre kilder. Styret har uttrykt et klart behov for offentlig sameie. Særlig i forhold til nasjonalpolitiske prosesser for å vise at både næringslivet og kommunene står sammen om å utvikle og sikre regionens lufthavn og tilhørende infrastruktur.

Dagens eiere har i egen sak i kommunestyrene i november/desember lagt til grunn å dekke opp minimum 5 millioner kroner i samsvar med planlagt emisjon utfra sin eierposisjon gjennom Karmsund Havn Invest AS. I dette ligger at øvrige privat eiere skytter inn 10 millioner kroner i emisjonen.

I saken er det også tatt høyde for at kommunene dekker inntil 12 millioner kroner, som utgjør 33,34 % av 35 millioner kroner, om det ikke lykkes å dekke resterende 20 millioner kroner gjennom andre kilder. I dette ligger et premiss om at det er dagens eiere som dekker opp samlet kapitalbehov på 35 millioner kroner.

Styret i Lufthavndrift AS har henvendt seg til Regionrådet i Haugaland Vekst IKS for å finne en løsning på de resterende 20 millioner kroner. I dette ligger nå som premiss at dagens offentlige eiere gjennom Karmsund Havn IKS har dekket opp minimumsbeløpet på 5 mill. kroner og at andre private eiere dekker opp 10 millioner kroner. Regionrådet består av kommunene: Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord, Sveio, Etne, Sauda, Suldal, Bokn og Utsira.

Saks- og faktaopplysninger

Regionrådet hadde møte 28. oktober 2022, hvor det ble vedtatt at kommunedirektørene/rådmennene i de respektive kommunene skulle vurdere hvordan kommunene kan delta i finansieringen. Konklusjonen ut ifra det møtet, ble at kommunene kan bidra hver for seg med bilaterale lån til Karmsund Lufthavn Invest AS. Målet er at samlet lånebeløp blir 20 millioner kroner.

Fordelingen av lånebeløp mellom kommunene blir fastsatt etter innbyggertallet i de kommunene som deltar med lån. Dette gir styret i Karmsund Lufthavn Invest AS et finansielt handlingsrom til å finne en forsvarlig modell for finansieringen av kapitalbehovet på 20 millioner kroner i Lufthavndrift AS.

Utfra innbyggertallet i kommunene i regionrådet vil fordeling av 20 mill. kroner bli slik:

Långivere	Innbyggere	Fordeling	Lånebeløp
Karmøy kommune	42.541	35,68 %	7.137.000
Haugesund kommune	37.444	31,41 %	6.282.000
Tysvær kommune	11.283	9,46 %	1.893.000
Vindafjord kommune	8.775	7,36 %	1.472.000
Sveio kommune	5.775	4,84 %	969.000
Sauda kommune	4.525	3,80 %	759.000
Etne kommune	4.043	3,39 %	678.000
Suldal kommune	3.784	3,17 %	635.000
Bokn kommune	855	0,72 %	143.000
Utsira kommune	188	0,16 %	32.000
Sum	119.213	100,00 %	20.000.000

(Lånebeløpene er avrundet til nærmeste tusen)

Vurdering

Kommunedirektøren vil følge anmodningen fra Regionrådet om å delta i finansiering av 20 millioner kroner til Karmsund Lufthavn Invest AS, ved å foreslå et lån uten sikkerhet, hvor lånebeløpet er fordelt mellom kommunene basert på innbyggertallet. Eierkommunene i Karmsund Havn IKS vil i perioden november/desember gjøre vedtak om å dekke opp 5 millioner kroner i samsvar med planlagt emisjon utfra sin eierposisjon i selskapet.

Kommunedirektørene/rådmennene i de respektive 10 kommuner i regionrådet er omforent om forslag til finansiering og modell.

Lånets størrelse

Intensjonen er at Karmøy kommune skal bidra med et lånebeløp tilsvarende kommunens andel av innbyggertallet i regionen. Det vil si 35,68 prosent av lånebeløpet på 20 millioner kroner, som utgjør 7.137.000 kroner. Det er i midlertidig en risiko for at ikke alle kommunene i regionrådet har mulighet til å bidra i finansieringen. Noen bidrar også gjennom sitt eierskap i Karmsund Havn IKS, som vil bidra til emisjonen i Lufthavndrift AS (via Karmsund Lufthavn Invest AS). «Tidsvinduet» for å finne en løsning for Lufthavndrift AS gjør situasjonen krevende, og det må derfor vedtas en løsning som har en viss fleksibilitet inntil at alle kommunene får gjennomført sin politiske behandling. Det er derfor naturlig at Karmøy kommune, som vertskommune for Haugesund Lufthavn Karmøy, tar en hovedrolle for å finne endelig løsning. Det vil kreve dialog med de øvrige kommunene i regionrådet, og forhandling med Karmsund Lufthavn Invest AS om endelig løsning. Dette kan resultere i at Karmøy kommune må bidra med en større andel av lånebeløpet, enn det kommunens innbyggertall skulle tilsi.

Forholdet til andre lånekreditorer

I tilknytning til låneavtalen vil det bli inngått tilsvarende låneavtaler med de øvrige kommunene i tabellen over. Avtalene er identiske med unntak for lånebeløpets størrelse.

Dette lånet skal betjenes, for så vidt gjelder avdrag og rentebetjening, forholdsmessig likt i forhold til det lånebeløp de enkelte kommuner har stilt til selskapets disposisjon.

Lån uten sikkerhet

Lånet er et «gjeldsbrev». Det stilles ikke sikkerhet i selskapets eiendeler for lånet. Lånet skal være likestilt med øvrig kreditorgjeld.

Avdrag og innfrielse

Lånet er avdragsfritt i 2 år, det vil si ut 2024. Deretter nedbetales lånet over en periode på inntil 10 år med like store avdrag, første gang i 2024.

Renter

Lånet skal renteberegnes. Rentesatsen utgjør NIBOR 6 måneder + 1,5% pr siste virkedag i oktober måned i året forut for det år rentene beregnes for.

Risiko

Låneavtalen medfører en viss risiko knyttet til fremtidig drift av lufthavnen. Lufthavndrift AS har klare mål om økt trafikk og kostnadsreduksjoner, og dette vil være avgjørende for oppfølging av risikoen i låneavtalen. Dette ansvaret for å følge vil i første omgang ligge på styret i Karmsund Lufthavn Invest AS, og den modellen som velges for å løse kapitalbehovet i Lufthavndrift AS.

I neste omgang ligger ansvaret hos kommunedirektørene/rådmennene i forhold til følge opp risikoen i Karmsund Lufthavn Invest AS. Samtidig ligger det et tilsvarende ansvar på styret i Karmsund Havn IKS i forhold til den eksponeringen havneselskapet indirekte har i Lufthavndrift AS, via styret i datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS

Kommuneloven § 14-13 om finans- og gjeldsforvaltning, setter krav til et finansreglement som skal begrense en kommune i å ta vesentlig finansiell risiko.

Dette lånet som gis til Karmsund Lufthavn Invest AS vurderes å være risikofullt, men sees lånet i sammenheng med kommunens samlede portefølje, vurderes risikoen å være innenfor finansreglementet. Dette må også avveies mot den samfunnsøkonomiske risikoen ved at flyplassen kan få et redusert rutetilbud. Se annen politisk sak om endring av selskapsavtalen i Karmsund Havn IKS.

Det er også gjort vurderinger opp mot kommuneloven § 14-17 om lån til videre utlån, som begrenser kommunens mulighet til å ta opp lån til andres investeringer. Låneopptak til videre utlån til næringsvirksomhet er ikke lovlig. I dette tilfellet benytter kommunen sin «frie egenkapital» fra disposisjonsfond, som igjen er styrket med tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS.

Kommunedirektørens konklusjon

Det foreligger en felles forståelse blant kommunene og aksjonærene i Lufthavndrift AS, at hvis selskapet skal lykkes med å drifte og utvikle Haugesund Lufthavn Karmøy, må det skje gjennom et samspill med hele regionen.

Det forventes at de øvrige ni kommunene i regionrådet vil delta hver for seg med bilaterale lån til Karmsund Lufthavn Invest AS, hvor det oppnås et samlet lånebeløp på 20 millioner kroner. Det er derimot ingen garanti for at alle kommunene faktisk har økonomiske rammer til å delta. Etter innbyggerfordelingen skal Karmøy kommune bidra med et lånebeløp på 7.137.000 kroner.

Kommunedirektøren vil likevel foreslå at kommunestyret setter av en låneramme på inntil 10.000.000 kroner, for å etablere en ramme som gir Karmøy kommune mulighet til å kompensere med et tilstrekkelig lånebeløp, hvis noen av de mindre kommunene ikke kan delta av ulike årsaker.

I den videre prosessen blir det viktig å ha tett dialog med de øvrige kommunene og Karmsund Lufthavn Invest AS, for å komme fram til en akseptabel løsning innenfor rammene av denne saken.

Kommunedirektøren anbefaler kommunestyret å innvilge lån til Karmsund Lufthavn Invest AS i henhold til saksframstillingen.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Kommuneloven § 14-13 om finans- og gjeldsforvaltning

Kommuneloven § 14-17 om lån til videre utlån

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
116/22	Kommunestyret	28.11.2022

Møteplan 2023 - kommunestyret

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar følgende møtedatoer for 2023:

13. februar
20. mars
24. april
22. mai
19. juni
23. oktober
20. november
11. desember

2. Kommunestyret vedtar møtestart kl. 16:30 for kommunestyrets møter i 2023. Som hovedregel bør behandling av møtets siste sak være startet senest kl. 21.

3. Barnas kommunestyre avholdes 11.05.23.

Saksutredning

Møteplanen for kommunestyret har de siste årene blitt fastsatt etter følgende prinsippp:

- Antall møter og møtedatoer tilstrebes å være lik hvert år.
- Møtene holdes kl. 18.00, i kommunestyresalen. Starttidspunktet ble imidlertid endret til 16:30 i møteplan 2022.
- Det er i størst mulig grad tatt hensyn til møter i fylkesting, fylkesutvalg og samferdselsutvalget i fylket og skoleferier.
- Normalt holdes det to formannskapsmøter før hvert kommunestyremøte.
- Møtene har fortrinnsvis blitt avholdt på mandager.
- Kommunestyret vedtar sin møteplan selv.

I løpet av 2021 ble flere av møtene i kommunestyret avsluttet etter kl. 23:00, og det var i tillegg behov for ekstraordinære møter for å få behandlet samtlige saker på sakslisten. Det ble derfor foreslått endringer i antall møter og møtestart i 2022, for å ta hensyn til saksmengde, møtenes varighet og tidspunktet for møteslutt. Dette forsøkes videreført til første halvår 2023, men det vil ikke være tilsvarende mulighet for å avholde like mange møter siste halvår 2023 grunnet kommunestyrevalget.

Antall møter:

Det har tidligere år vært satt opp totalt åtte møter i kommunestyret per år. Møtene har vært fordelt som følgende: fire møter fra februar til juni, og fire møter fra september til desember. Dette ble forsøkt øket til fem møter per halvår i møteplan for 2022. Møteplanen for 2023 vil imidlertid bære preg av at dette er et valgår. Konstituerende møte i kommunestyret foreslås avholdes 23.10.23.

Det er i størst mulig grad tatt hensyn til møter i fylkesting, fylkesutvalg og samferdselsutvalget i fylket og skoleferier. Ettersom det er satt opp flere møter, vil det ikke være lik mulighet til å ha opphold uken før kommunestyret,. Det er dermed ikke tatt like stort hensyn til partienes gruppemøter.

Møtestart:

Møtene i kommunestyret har frem til møteplan 2022 startet kl. 18:00. Det har imidlertid vært flere møter som har hatt lang varighet, og dermed avsluttet sent på kvelden. Som et tiltak for at møtene skal avsluttes tidligere på kvelden, ble det vedtatt møtestart kl. 16:30 i møteplan for 2022. Dette foreslås videreført for møteplan 2023. Det foreslås også at behandling av møtets siste sak som hovedregel bør være startet senest kl. 21. Dette foreslåtte slutt-tidspunktet vil likevel kommunestyret kunne velge å avvike ved behov.

Barnas kommunestyre:

Det foreslås at barnas kommunestyre avholdes 11.05.23.

Øvrige utvalg fastsetter sine egne møtedatoer for 2023.

Vedlegg:

Møtedatoer fylket 2023

Skoledager, ferier og fridager - skolerute - Rogaland fylkeskommune

Norsk Kalender 2023 - med helligdager

Saksbehandler: Elina Jøsang Nilsen

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
139/22	Hovedutvalg teknisk og miljø	22.11.2022
117/22	Kommunestyret	28.11.2022

Plan 2069-1 - sluttbehandling - Tjøsvolltunet, Åkra

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar detaljregulering for plan 2069-1 - Tjøsvolltunet, med tilhørende reguleringsbestemmelser (vist på kart sist datert 22.11.2022), jf. plan- og bygningslovens § 12-12.
2. Planen kunngjøres og grunneiere og rettighetshavere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-12.

Bakgrunn for saken

Iverk AS har på vegne av Garvik Prosjekt AS utarbeidet forslag til privat reguleringsendring av plan 2069, Tjøsvoll øst.

Formålet med planen er å endre gjeldende regulering innenfor samme hovedformål (bolig), men med en annen arealdisponering enn nåværende plan. Omreguleringen innebærer flytting av areal for parkering, utearealer og byggeområder. Planforslaget omfatter et areal på ca. 4,5 daa. Planendringen går også ut på å endre navn på reguleringsplanen fra Tjøsvoll øst, Åkrehamn til Tjøsvolltunet, Åkra.

Saks- og faktaopplysninger

Planprosess

Forslag til reguleringsplan ble behandlet av hovedutvalg teknisk og miljø 1.gang i møte den 31.05.2022. – sak 069/22, og følgende vedtak ble fattet:

1. *Hovedutvalg teknisk og miljø vedtar ved 1.gangsbehandling at forslag til endring i reguleringsplan for gnr. 13, bnr. 686, m. fl. - del av godkjent reguleringsplan for plan 2069 – Tjøsvoll øst, legges ut til offentlig ettersyn (vist på kart sist datert 31.05.22).*

2. Berørte grunneiere varsles, jf. plan- og bygningslovens § 12-10 og § 5-2.

Planforslaget har vært utlagt til offentlig ettersyn i tidsrommet 17.06. – 01.08.2022. Statsforvalteren i Rogaland ba om utsatt frist for uttalelse til den 23.08.2022.

Følgende uttalelser er kommet inn etter offentlig ettersyn:

1. Rogaland fylkeskommune, 01.08.2022
2. Statsforvalteren i Rogaland, mottatt 23.08.2022
3. Statens vegvesen, mottatt 05.07.2022

De innkomne uttalelsene er vurdert og vedlagt.

For sammendrag og vurdering, se vedlegget «Merknadsvurdering».

Overordna planer:

Planforslaget omfatter arealer som i kommuneplanen er vist til fremtidig boligbebyggelse. Området ligger like utenfor avgrensingen til kommunedelplanen for Åkrehamn. Men halve planområdet ligger inne i kommunedelplanen for FV 47 Åkra sør – Veakrossen (plan 668) og er avsatt til fremtidig boligbebyggelse og veg. Denne traseen er detaljregulert i senere tid, og vegformålet går utenfor det forelagte planområdet.

I henhold til Regional plan for samordnet areal og transport på Haugalandet (ATP), skal området ha en utnyttelse på 4-8 boliger/daa. Planforslaget legger opp til en tetthet på 5,2 boliger pr. daa.

Reguleringsplan:

Området er regulert, plan 2069 – Detaljregulering for Tjøsvoll øst, vedtatt 19.11.2014, og avsatt til blokkbebyggelse, lekeplass, uteareal og ulike samferdselsanlegg.

Området grenser til:

- Plan 220 – Tjøsvoll Øst I, vedtatt 25.07.1978.
- Plan 239-3 – Tjøsvoll Øst II – endring til allmenntilgjengelig formål, vedtatt 25.09.2007.
- Plan 2107 – Fylkesveg 47 – Åkra sør – Veakrossen, vedtatt 01.07.2019.

Eksisterende teknisk infrastruktur:

Nord for planområdet går den kommunale vegen, *Tostemvegen*. I kommunal veg ligger det kommunale ledninger som spillvann, overvann og vannledning. Nordøst i planområdet ligger det også en kommunal vannledning og privat spillvannsledning.

Figur 1: Vann- og avløpsnett. Kommunal vannledning som går gjennom tomten, vist med blå linje og privat spillvannsledning (kloakk), vist med grønn linje. Planområdet er vist med svart stiplede strek.

Annet (eksisterende bebyggelse mv.):

Området er ubebygget og benyttes til beitemark i dag.

Forslagsstiller og eiendomsforhold

Forslagsstiller er Garvik Prosjekt AS. Eiendom 13/686 er eid av Vardemyr AS. Forslagsstiller har avtale med hjemmelshaver om overtakelse og utbygging av området.

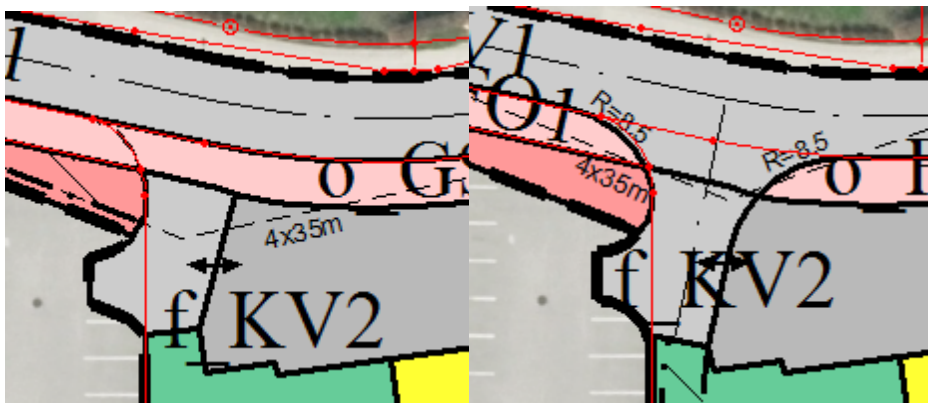
Planforslaget

Målet med reguleringsendringen er å regulere fra blokkbebyggelse med 25 enheter, til konsentrert bebyggelse med 20 enheter, fordelt på tre bygninger. I tillegg reguleres det bort en offentlig kjørevege som gikk gjennom området. Kjørevegen var til et fremtidig boligområde lenger sør, avsatt i kommuneplanen 2014-2023. Men som nå er avkappet av den planlagte omkjøringsveien. Planforslaget samler også utearealene til et større sammenhengende felles leke- og uteoppholdsareal, istedenfor to separate.

Endringer etter 1. gangsbehandling:

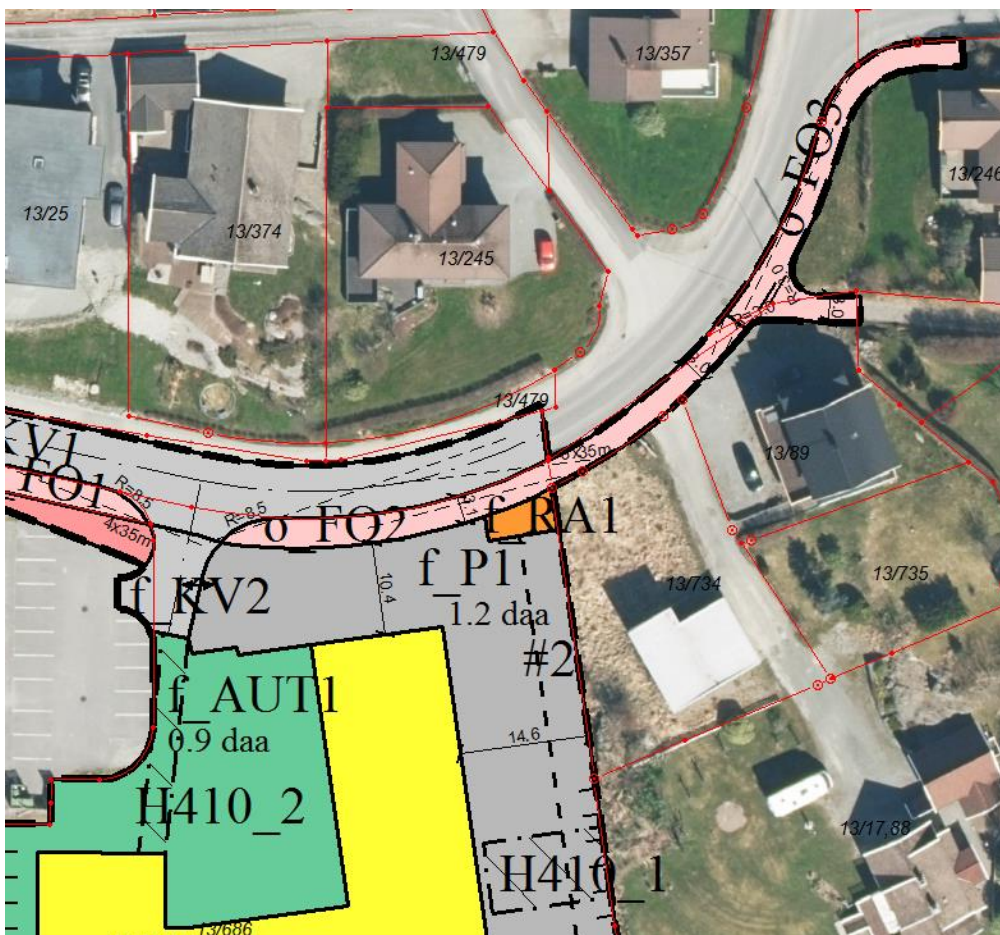
Det er gjort en del endringer i kart og bestemmelser etter 1. gangsbehandlingen.

Den største endringen er KV2 som er endret fra en avkjørsel, med gjennomgående gang og sykkelvei, til et kryss, med fortau på begge sider.

Figur 2: Til venstre vises det som avkjørsel slik det ble fremlagt til 1. gangsbehandling. Til høyre viser forslag endringen som et kryss.

Videre er det lagt inn to nye hensynssoner med krav om infrastruktur. H410_1 skal sikre fremtidig kommunal vannledning, mens H410_2 skal sikre passasje for brannvesenet slik at de kan legge slukkeutstyr over annet uteoppholdsareal. Renovasjonsarealet (RA1) økes med 6 m² og regulert gang- og sykkelvei, endres til formålet fortau. Planendringen utvides derfor østover.

Figur 3: Utklipp av forslag til plankart.

Utnyttelsesgrad og høyde:

Det skal bygges 20 boenheter innenfor planområdet og tillatt utnyttelsesgrad er 75%, inkludert boder. Bebyggelsen skal være maks 8 meter til gesimsen og 9 meter til mønet. Innenfor bestemmelsesområde #1 og #2 tillates det oppført boder, med en høyde på maks 3,5 meter.

Områdets karakter, tilpasning til omgivelsene

I gjeldende reguleringsplan legger planen opp til blokkbebyggelse på inntil 3 etasjer. Planendringen som nå ønskes, reduserer bebyggelsen med en etasje, i tillegg flyttes planlagt bebyggelse lenger bort fra eiendommene i øst. Mot bebyggelsen i øst legges det parkeringsplasser, samt åpner opp for boder på maks 3,5 meter. Bodene skal ikke anlegges som en massiv vegg, men skal deles opp.

I vedlagt soldiagrammer viser det dårligere sol- og skyggeforhold enn det i realiteten er. Den 21.9 (høstjevndøgn) kl. 18.00 viser det lange skygger fra lekeapparatene i barnehagen (figur 4). I den digitale tvillingen er ikke skyggene like store (figur 5). Sol- og skyggeforhold vil bli bedre enn fremvist på vedlagt sol- og skyggekart.

21 sep kl.18-00

Figur 4: Sol- og skyggediagram fra konsulenten. Samme skygge er vist med blå sirkel.

Figur 5: Sol- og skygge vist på den digitale tvilling, datert 21.9. kl. 18.00. Samme skygge er vist med blå sirkel.

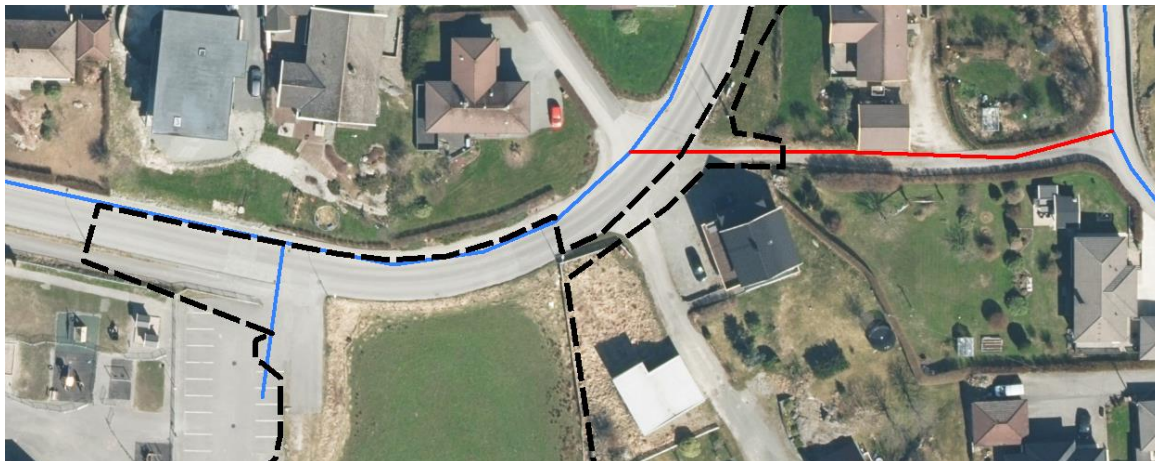
Barn og unge

Uteområdene reguleres til et større sammenhengende uteoppholdsareal på ca. 900 m².

Nærlekeplass skal inngå i arealformålet f_AUT1 og sikres med minimum 150m² i bestemmelsene. Uteoppholdsarealet vil bli opparbeidet med varierte tilbud for barn, unge samt sittegrupper for voksne med grill/pergola. Opparbeidelse av felles annet uteoppholdsareal fremgår av rekkefølgekrav i planbestemmelsene.

Det er kort vei til andre lekeplasser i nærområdet, samt større sammenhengende friarealer. Det er gang- og sykkelavstand til barnehage og skole. Grindhaug skole ligger ca. 700 meter i gåavstand fra planområdet. Ved etablering av ny Åkra skole vil skoleveien bli ca. 1,7 km.

Barnetråkkregistreringer for Åkra viser at det på Tjøsvooll er trygg vei langs Tostemvegen og inn til barnehagen. Ca. 40 meter øst for planområdet er det vist en farlig strekning inn til Killingvegen, her sies det at det er en skarp sving og skummelt gate. Plan 2069 legger opp til å etablere fortau fra barnehagen og opp til den røde strekningen, dette videreføres i endringsforslaget.

Figur 6: Barnetråkkregistrering. Blå strek = trygg veg. Rød strek = Trafikksfarlig veg. Planområdet er vist med svart stiplet strek.

Grønnstruktur, nærmiljø og friluftsliv

Tilstøtende reguleringsplaner har regulerte lekeplasser, friluftsområder på land og langs vassdrag, samt avsatt parkbelte og friområde rundt Tjøsvoollsvatnet. Det er ikke et utpregede stinett i området, men nærområdet egner seg for lokalt friluftsliv. Arealene i planområdet er ikke brukt som lekeareal, og berører ingen friluftsinnteresser.

Universell utforming

Prinsipper for universell utforming skal legges til grunn i all planlegging.

Folkehelse

Planområdet ligger ved etablert boligbebyggelse med nærhet til barnehage, skole og annen sosial infrastruktur. Området har svært gode forbindelser til sentrumsfunksjoner, og har en geografisk plassering som fremmer gang- og sykkeladkomst. Det er flere varierte grøntområder i kort avstand til planområdet, som i sum tilrettelegger for lokalt friluftsliv og aktivitet. Områder er vurdert å ha gode kvaliteter som oppvekst- og bomiljø, men krever skjerming mot fremtidig omkjøringsvei.

Naturmangfold

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget: Eksisterende registreringer er vurdert å danne et godt kunnskapsgrunnlag

i plansaken. Tjøsvoll-området har vært gjennom flere omfattende kartlegginger. En viser også til kartlegging gjort i forbindelse med forrige regulering, som ikke avdekte vesentlige konflikter.

Miljødirektoratet sin samlede kartportal *Miljøstatus* viser at det ikke er registrert fredete, prioriterte eller truede arter innenfor planområdet. Det er gjort registreringer av våtmarksfugler, bl.a. vannrikse og vipe, lengre nordvest, mot naturreservatet i sør-enden av Tjøsvollsvatnet.

Kartportalen viser heller ingen konflikt med utvalgte naturtyper, og heller ikke registrert sopp, mose eller karplanter. Registrerte naturtyper er å finne lengre øst, men utenfor denne planens påvirkningsområde.

§ 9 Føre-var-prinsippet: Viktige naturtyper og arter er registrert i tidligere kartlegginger. Kunnskapsgrunnlaget i området er god og gjør at føre-var- prinsippet ikke kommer til anvendelse.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning: Planforslaget medfører lav samlet belastning, Eksisterende infrastruktur vil bli benyttet, og tiltak vil finne sted i område som allerede er regulert i tidligere plan. Ånå og Tjøsvollvannet skal ikke merbelastet. Overvann skal derfor fordrøyet før det slippes ut på kommunalt nett/til Ånå og Tjøsvollvannet.

§ 11 Kostnader: Skulle det likevel oppstår skade på naturmangfold vil dette bli dekket av tiltakshaver i tråd med § 11 etter rimelighetslæren.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Utbyggingen vil følge de beste, tilgjengelige teknikker, som i sum skal sikre lavest mulig påvirkning på omgivelsene.

Landbruk

Området er registrert som fulldyrka jord i AR5 registeret, men benyttet som sauebeite i dag. Før tiltak kan gjøres skal det lages en deponeringsplan for matjord, som skal godkjennes av landbrukskontoret.

Teknisk infrastruktur

En fremtidig utbygging av området kan knyttes til offentlig ledningsanlegg. Det er utarbeidet en skisse til teknisk plan som viser hvordan slik tilknytning i prinsippet kan løses.

Eksisterende vannledning som krysser planområdet, skal legges om og dimensjoneres til 180 mm. Avløp fra planområdet forutsettes med intern pumping inn til eksisterende nett i Tostemvegen. Dette blir et privat anlegg.

Overvann blir ledet med fordrøyning til vassdrag med siktemål om null-økning i vanntilførsel.

Avfallshåndtering

Avfallshåndtering løses på felles oppsamlingssteder innenfor planområdet. Det legges opp til at renovasjonsbil skal stoppe i Tostemvegen. Det er krav til at området skal være belyst.

Samferdselsanlegg

Innkjørselen til barnehagen videreføres fra gjeldende reguleringsplan. Svingradius på utkjørsel dimensjoneres for nye renovasjonsbiler. Planforslaget fører til en omtrentlig økning på 100 ÅDT (20 boenheter * 5 ÅDT/boenhet) for Tostemvegen. Planen viderefører fortau langs Tostemvegen, forbi barnehagen og østover til Killingvegen. Dette sikrer myke trafikanter mot en økende trafikk på Tostemvegen.

Det skal opparbeides 1,25 biloppstillingsplasser per boenhet, som resulterer i 25 biloppstillingsplasser, hvorav 3 er avsatt til personer med nedsatt funksjonsevne. Det er krav til 1.5 sykkelparkeringsplasser per boenhet, disse er planlagt etablert under svalganger, langs byggene.

Økonomiske konsekvenser

I forbindelse med gjennomføring av planen vil det bli opparbeidet offentlig veganlegg. Ferdig opparbeida og godkjente vegareal vil bli overdratt til kommunen for videre drift og vedlikehold. Planen inneholder ellers ikke tiltak som vil belaste kommunens økonomi.

Beredskap

Det er utarbeidet egen risiko- og sårbarhetsanalyse for utbyggingen. Det er ikke avdekket forhold som tilsier at området ikke kan bygges ut. ROS-analysen peker ut 4 punkter som har fått gul score:

21. Viktige landbruksområder		3	2	6	Eksisterende eiendom er fulldyrkajord

Avbøtende tiltak til nr. 21:

Avbøtende tiltak er å kompensere med opparbeidelse av ca. 1 daa annet uteoppholdsarealer for planområdet. Det skal også lages en deponeringsplan for matjord, som skal godkjennes av Karmøy kommune.

44. Større branner i bebyggelse		3	4	12	Kort avstand mellom bygg

Avbøtende tiltak til nr. 44:

Avbøtende tiltak er å skille byggene, hvor avstand er kortere enn 8 meter, med branncellebegrensende bygningsdeler. Avbøtende tiltak vil fortsatt være gult selv om sannsynlighet er liten, dette skyldes den alvorlige konsekvensen av risikoen.

56. Andre ulykkespunkt langs veg/bane		4	2	8	Ulykker langs Tostemvegen og Fv 547

Avbøtende tiltak til nr. 56:

Det blir i plankartet opparbeidet tilstrekkelig og tilfredsstillende friskt i henhold til Karmøy kommunes vegnorm. Det stilles også rekkefølgekrav til opparbeidelse av fortau (FO2) fra barnehagen til Killingvegen, som er skoleveg for barn og unge.

59. Ulykke ved anleggsgjennomføring		4	2	8	Høyt antall ulykker i Norge

Avbøtende tiltak til nr. 59:

Det må opparbeides planer og bestemmelser for gjennomføringsfasen av tiltak som verner om, og sikrer, liv og helse for utførende, naboer og alle involverte.

Avvik fra kommunale, regionale og statlige normer:

Boder tillates innenfor bestemmelsesområde #1. Dette arealet er avsatt til midlertidig rigg- og anleggsområde i Plan 2107 – Fylkesveg 47 – Åkra sør – Veakrossen.

Samlet vurdering:

Forslag til endring av reguleringsplan er behandlet i samsvar med bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Det foreligger ikke innsigelse fra fylkeskommune eller statlig fagmyndighet, og planen kan godkjennes av kommunestyret.

Høringsrunden har ikke avdekket vesentlige konflikter knyttet til planforslaget. Kommunedirektøren vil i denne sammenheng vise til den etterfølgende gjennomgang av de enkelte uttalelsene og vurderingene i vedlagt «Merknadsvurdering». Planforslaget er endret etter mange av de faglige rådene som kom inn under høringsperioden.

Kommunedirektøren konkrete vurdering av planen er at en reduksjon av bebyggelsen, fra 3 etasjer til 2 etasjer, vil tilpasse omkringliggende bebyggelse på en bedre måte, enn gjeldende reguleringsplan gjør. Selv om byggehøyden reduseres med en etasje, tilfredsstiller planen tetthetskravene iht. regional plan for areal og transport på Haugalandet (ATP). Felles uteoppholdsareal med lekeplass er samlet til et større sammenhengende areal hvor barn, unge og andre kan gå direkte fra bolig til uteoppholdsarealene uten å krysse vegareal.

Når det gjelder forholdet til omkjøringsveien, er dette en gjeldende reguleringsplan som administrasjonen må forholde seg til. Det er derfor vurdert at dagens regulerte offentlige veg, gjennom planområdet, ikke har et hensiktsmessig formål lenger, og derfor bør utgå i planendringen.

Konklusjon:

Det er i denne gjennomgangen ikke foreslått endringer i planforslaget som betinger nytt offentlig ettersyn. På bakgrunn av det som er sagt over, vil Kommunedirektøren anbefale at planforslaget med tilhørende bestemmelser, datert 22.11.2022, godkjennes.

- 1.
- 2.
3. **Vedlegg:**

Vedlegg:

Plankart
Oversiktskart
Planbestemmelser
Planbeskrivelse
ROS-analyse - Tjøsvolltunet

Situasjonsplan
Sol- og skyggekart
VA-NOTAT
Teknisk plan - Beregning av vannmengde
Brannkonsept - premissnotat
Terrengsnitt
Tegninger 6-mannsbolig
Tegninger 8-mannsbolig
Merknadsvurdering
Uttalelse fra Rogaland fylkeskommune
Uttalelse fra Statsforvalteren i Rogaland
Uttalelse fra Statens vegvesen
Gjeldende reguleringsplan

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
118/22	Kommunestyret	28.11.2022

Samlesak for referatsaker

Underliggende saker:

040/22, Finansrapport 2. tertial 2022

041/22, Månedsbrev fra Skatteetaten for september 2022

042/22, Månedsbrev fra Skatteetaten for oktober 2022

043/22, Oversendelsesforslag fra kommunestyret 19.09.22, oversendt fra formannskapet til hovedutvalg helse og omsorg

044/22, Sykefravær til og med 3. kvartal 2022

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
119/22	Kommunestyret	28.11.2022

Samlesak for interpellasjoner

Underliggende saker:

001/22, Interpellasjon - KST 28.11.22. - Gaard (H)

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
120/22	Kommunestyret	28.11.2022

Samlesak for spørsmål

Saksbehandler: Helene Riisdal

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

U. off. § 23 1. ledd

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
115/22	Formannskapet	14.11.2022
121/22	Kommunestyret	28.11.2022

Krav om innløsning som følge av kommuneplanens arealdel etter pbl. § 15-1

Saken inneholder opplysninger som er unntatt offentlighet, jf. offl. § 23 (1).

Forslag til vedtak og saksutredning er av den grunn fjernet fra offentlig innkalling.